

DZIENNIK URZĘDOWY WOJEWÓDZTWA DOLNOŚLĄSKIEGO

Wrocław, dnia 29 lipca 2011 r.

Nr 160

TREŚĆ:

Poz.:

UCHWAŁA RADY POWIATU

- 2742** – Rady Powiatu w Świdnicy nr V/36/2011 z dnia 31 marca 2011 r. w sprawie ustalenia wskaźnika waloryzacji stawki wyjściowej czynszu najmu (dzierżawy) 15132

UCHWAŁY RAD MIEJSKICH

- 2743** – Rady Miejskiej Gminy Lubomierz nr X/48/11 z dnia 29 czerwca 2011 r. w sprawie ustalenia wysokości opłaty za dodatkowe świadczenia udzielane przez Przedszkole Publiczne na terenie Gminy Lubomierz 15132
- 2744** – Rady Miejskiej w Polanicy-Zdroju nr X/45/2011 z dnia 28 czerwca 2011 r. w sprawie opłat za świadczenia udzielane przez przedszkole publiczne i oddziały przedszkolne w szkole podstawowej prowadzonych przez Gminę Polanica-Zdrój 15133
- 2745** – Rady Miejskiej w Stroniu Śląskim nr IX/62/11 z dnia 27 czerwca 2011 r. w sprawie przyjęcia „Programu opieki nad zabytkami dla Miasta i Gminy Stronie Śląskie” 15134
- 2746** – Rady Miasta Świeradów-Zdrój nr XI/59/2011 z dnia 29 czerwca 2011 r. w sprawie regulaminu udzielania pomocy materialnej o charakterze socjalnym dla uczniów zamieszkałych na terenie Gminy Miejskiej Świeradów-Zdrój 15215
- 2747** – Rady Miejskiej Wałbrzycha nr XIV/100/11 z dnia 21 czerwca 2011 r. w sprawie zmiany uchwały nr XXVIII/71/04 uchwały Rady Miejskiej Wałbrzycha z dnia 13 lipca 2004 r. w sprawie zasad wynajmowania lokali wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu Gminy Wałbrzych, z późn. zmianami (Dz. Urz. Woj. Dolnośląskiego z 2004 r. Nr 197, poz. 3107) 15217
- 2748** – Rady Miejskiej Wałbrzycha nr XV/121/11 z dnia 15 lipca 2011 r. w sprawie zmiany uchwały nr XXI/13/04 Rady Miejskiej Wałbrzycha z dnia 28 lutego 2004 roku, w sprawie wprowadzenia opłat za zajęcie pasa drogowego dróg gminnych położonych w granicach administracyjnych Miasta Wałbrzycha na cele niezwiązane z budową, przebudową, remontem, utrzymaniem i ochroną dróg 15219

UCHWAŁY RAD GMIN

- 2749** – Rady Gminy Czernica nr VIII/76/2011 z dnia 28 czerwca 2011 r. w sprawie uchwalenia Regulaminu dostarczania wody i odprowadzania ścieków obowiązującego na terenie Gminy Czernica 15219
- 2750** – Rady Gminy Krośnice nr IX/43/2011 z dnia 22 czerwca 2011 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego na obszarze Gminy Krośnice, w obrębie wsi Lędzina, w granicach działki o numerze ewidencyjnym 132 15225
- 2751** – Rady Gminy Krośnice nr IX/45/2011 z dnia 22 czerwca 2011 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego na obszarze Gminy Krośnice, w obrębie wsi Czeszyce, w granicach działki o numerze ewidencyjnym 89 15229
- 2752** – Rady Gminy Legnickie Pole nr VIII/42/2011 z dnia 17 czerwca 2011 r. w sprawie ustalenia wysokości opłaty za wpis do rejestru żłobków i klubów dziecięcych 15235

ROZSTRZYGNIECIA NADZORCZE

- 2753** – Wojewody Dolnośląskiego nr NK-N.4131.195.2011.AZ5 z dnia 22 lipca 2011 r. stwierdzające nieważność uchwały nr XIV/100/11 Rady Miejskiej Wałbrzycha z dnia 21 czerwca 2011 r. w sprawie zmiany uchwały nr XXVIII/71/04 uchwały Rady Miejskiej Wałbrzycha z dnia 13 lipca 2004 r. w sprawie zasad wynajmowania lokali wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu Gminy Wałbrzych, z późn. zmianami (Dz. Urz. Woj. Dolnośląskiego z 2004 r. Nr 197, poz. 3107) w zakresie § 2 pkt 1 i pkt 2 15235

- 2754** – Wojewody Dolnośląskiego nr NK-N.4131.217.2011.AZ5 z dnia 25 lipca 2011 r. stwierdzające nieważność w części uchwały nr VIII/76/2011 Rady Gminy Czernica z dnia 28 czerwca 2011 r. w sprawie uchwalenia Regulaminu dostarczania wody i odprowadzania ścieków obowiązującego na terenie Gminy Czernica 15240
- 2755** – Wojewody Dolnośląskiego nr NK-N.4131.549.2011.BSZ2 z dnia 25 lipca 2011 r. stwierdzające nieważność uchwały Rady Gminy Legnickie Pole nr VIII/43/2011 z dnia 17 czerwca 2011 r. w sprawie ustalenia opłat za świadczenia w przedszkolu publicznym prowadzonym przez Gminę Legnickie Pole 15247
- 2756** – Wojewody Dolnośląskiego nr NK-N.4131.643.2011.DP1 z dnia 26 lipca 2011 r. stwierdzające nieważność uchwały Zgromadzenia Związku Gmin Karkonoskich z dnia 29 czerwca 2011 r. nr 20/III/11 w sprawie określenia szczegółowych zasad, sposobu i trybu umarzania, odraczania lub rozkładania na raty należności pieniężnych mających charakter cywilnoprawny, przypadających Związkowi Gmin Karkonoskich lub jego jednostkom podległym 15249

2742

UCHWAŁA NR V/36/2011 RADY POWIATU W ŚWIDNICY

z dnia 31 marca 2011 r.

w sprawie ustalenia wskaźnika waloryzacji stawki wyjściowej czynszu najmu (dzierżawy)

Na podstawie art. 40 ust. 2 pkt 3 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1592 z późn. zm.) oraz § 9 ust. 2 uchwały nr IV/17/99 Rady Powiatu Świdnickiego z dnia 26 lutego 1999 r. w sprawie ustalenia zasad zarządu mieniem Powiatu Świdnickiego w zakresie wynajmu i dzierżawy lokali użytkowych i czynszów najmu (z późn. zm.) uchwala się, co następuje:

§ 1. Ustala się wskaźnik waloryzacji stawki wyjściowej czynszu najmu (dzierżawy) na 2011 r. w wysokości 2,6%.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Powiatu w Świdnicy.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Dolnośląskiego.

Przewodniczący Rady:
Krzysztof Softys

2743

UCHWAŁA NR X/48/11 RADY MIEJSKIEJ GMINY LUBOMIERZ

z dnia 29 czerwca 2011 r.

w sprawie ustalenia wysokości opłaty za dodatkowe świadczenia udzielane przez Przedszkole Publiczne na terenie Gminy Lubomierz

Na podstawie art. 14 ust. 5 pkt. 1 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572 z późn. zm.) oraz art. 18 ust. 2 pkt. 15, art. 40 ust. 1 i art. 41 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1591 z późn. zm.) Rada Miejska Gminy Lubomierz uchwala, co następuje:

§ 1.

1) Ilekroć w uchwale jest mowa o:

- a) przedszkolu – należy przez to rozumieć publiczne przedszkole prowadzone przez Gminę Lubomierz

b) podstawie programowej – należy przez to rozumieć podstawę programową wychowania przedszkolnego, określoną na podstawie odrębnych przepisów, realizowaną obowiązkowo i bezpłatnie,

c) rocznym przygotowaniu przedszkolnym – należy przez to rozumieć obowiązkowe roczne przygotowanie przedszkolne, o którym mowa w art. 14 ust. 3 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572 z późn. zm.)

d) opłacie – należy przez to rozumieć opłatę za nauczanie, wychowanie i opiekę w przed-

szkolu w czasie przekraczającym wymiar zajęć 5 godzin dziennie.

§ 2.

1) Opłata, o której mowa w § 1 lit d, za każdą godzinę pobytu dziecka ustala się w następujący sposób:

- a) Pierwsza godzina – 0,20% minimalnego wynagrodzenia miesięcznego za pracę ustalonego zgodnie z przepisami ustawy z dnia 10 października 2002 r. o minimalnym wynagrodzeniu za pracę (Dz. U. Nr 200, poz. 1679 ze zmianami)
- b) Druga godzina – 0,05% minimalnego wynagrodzenia miesięcznego za pracę ustalonego zgodnie z przepisami ustawy z dnia 10 października 2002 r. o minimalnym wynagrodzeniu za pracę (Dz. U. Nr 200, poz. 1679 ze zmianami)
- c) Każda kolejna godzina – 0,02% minimalnego wynagrodzenia miesięcznego za pracę ustalonego zgodnie z przepisami ustawy z dnia 10 października 2002 r. o minimalnym wynagrodzeniu za pracę (Dz. U. Nr 200, poz. 1679 ze zmianami)

d) Opłata, o której mowa w niniejszym paragrafie zaokrągla się do pełnej złotówki zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa w tym zakresie.

§ 3. Szczegółowe zasady dokonywania opłat, o których mowa w § 2 oraz zakres realizowanych przez przedszkole świadczeń określa umowa cywilnoprawna zawarta pomiędzy dyrektorem przedszkola a rodzicami/opiekunami prawnymi dziecka.

§ 4. Traci moc uchwała nr XX/115/04 Rady Miejskiej Gminy Lubomierz z dnia 24 czerwca 2004 roku w sprawie ustalenia opłaty za świadczenia w Przedszkolu Miejskim w Lubomierzu.

§ 5. Wykonanie Uchwały powierza się Burmistrzowi Gminy i Miasta Lubomierz.

§ 6. Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Dolnośląskiego z mocą obowiązującą od 1 września 2011 r.

Przewodniczący Rady Miejskiej Gminy:
Romuald Achramowicz

2744

UCHWAŁA NR X/45/2011 RADY MIEJSKIEJ W POLANICY-ZDROJU

z dnia 28 czerwca 2011 r.

w sprawie opłat za świadczenia udzielane przez przedszkole publiczne i oddziały przedszkolne w szkole podstawowej prowadzonych przez Gminę Polanica-Zdrój

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1591 z późn. zm.) oraz art. 14 ust. 5 w związku z art. 6 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572 z późn. zm.) Rada Miejska w Polanicy-Zdroju uchwala, co następuje:

§ 1. Świadczenia udzielane przez przedszkole publiczne i oddziały przedszkolne w szkole podstawowej prowadzone przez Gminę Polanica-Zdrój w zakresie programu wychowania przedszkolnego, obejmującego podstawę programową wychowania przedszkolnego, o której mowa w odrębnych przepisach, realizowane są bezpłatnie w wymiarze 5 godzin dziennie, na zasadach określonych w statucie przedszkola i szkoły podstawowej.

§ 2. 1. Świadczenia udzielane w przedszkolu publicznym i oddziałach przedszkolnych w szkole podstawowej w zakresie przekraczającym realizację podstawy programowej wychowania przedszkolnego obejmują zajęcia opiekuńczo-wychowawcze wspierające prawidłowy rozwój dziecka, a w szczególności:

1) działania opiekuńcze dostosowane do wieku, potrzeb i możliwości dziecka, zapewniające mu

bezpieczne funkcjonowanie podczas zajęć poprzez:

- a) przygotowanie miejsca do zabawy, wypoczynku i snu dziecka,
 - b) nadzór nauczyciela i pracownika obsługi nad wypoczywającym dzieckiem,
 - c) nadzór nauczyciela nad dzieckiem w trakcie jego indywidualnych lub grupowych zabaw, w tym zabaw na wolnym powietrzu na terenie placu zabaw,
 - d) nauka samodzielnego korzystania z toalety, mycia zębów i spożywania posiłków,
- 2) działania korekcyjno-kompensacyjne umożliwiające dziecku osiągnięcie dojrzałości szkolnej,
 - 3) zajęcia przygotowujące dzieci do udziału w przedmiotowych oraz środowiskowych konkursach, imprezach artystycznych i okolicznościowych,
 - 4) gry i zabawy ruchowe wspomagające rozwój fizyczny i psychofizyczny dziecka, rozwijające zainteresowania dziecka otaczającym go światem oraz umożliwiające właściwy rozwój emocjonalny i społeczny.

2. Ustala się opłatę za jedną godzinę świadczenia, o którym mowa w ust. 1:

1) w przedszkolu publicznym w wysokości 0,20% minimalnego wynagrodzenia za pracę, ustalonego na podstawie odrębnych przepisów,

2) w oddziałach zerowych w szkole podstawowej w wysokości 0,14% minimalnego wynagrodzenia za pracę, ustalanego na podstawie odrębnych przepisów.

§ 3. Opłata, o której mowa w § 2 ust. 2, nie obejmuje kosztów wyżywienia oraz kosztów zajęć dodatkowych prowadzonych na życzenie i za zgodą rodziców (opiekunów prawnych).

§ 4. Szczegółowy zakres świadczeń opiekuńczo-wychowawczych, o których mowa w § 2 oraz termin i sposób wnoszenia opłaty określa umowa zawarta pomiędzy dyrektorem przedszkola, szkoły podstawowej, a rodzicem (opiekunem prawnym) dziecka.

§ 5. Traci moc uchwała nr XXIX/184/2009 Rady Miejskiej w Polanicy-Zdroju z dnia 31 marca 2009 r. w sprawie ustalenia opłat za świadczenia prowadzonych przez Gminę Polanica-Zdrój oddziałów przedszkolnych w szkole podstawowej i przedszkola publicznego.

§ 6. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta Polanica-Zdrój.

§ 7. Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Dolnośląskiego z mocą obowiązującą od 1 września 2011 r.

Przewodniczący Rady Miejskiej:
Zbigniew Puchniak

2745

UCHWAŁA NR IX/62/11 RADY MIEJSKIEJ W STRONIU ŚLĄSKIM

z dnia 27 czerwca 2011 r.

w sprawie przyjęcia „Programu opieki nad zabytkami dla Miasta i Gminy Stronie Śląskie”

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 czerwca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2001 Nr 142, poz. 1591, ze zmianami) oraz art. 87 ust.3 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. Nr 162 z 2003, poz. 1568 ze zmianami) po uzyskaniu pozytywnej opinii Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków, Rada Miejska w Stroniu Śląskim uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się „Program opieki nad zabytkami dla Miasta i Gminy Stronie Śląskie”, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Stronia Śląskiego.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Dolnośląskiego.

Przewodniczący Rady:
Ryszard Suliński

**Załącznik do uchwały nr IX/62/11 Rady
Miejskiej w Stroniu Śląskim z dnia
27 czerwca 2011 r.**

**Program opieki nad zabytkami Miasta i Gminy Stronie Śląskie
na lata 2010–2013**

Wstęp

Miasto i Gmina Stronie Śląskie terytorialnie przynależy do województwa dolnośląskiego oraz powiatu kłodzkiego. Od północy graniczy z gminą Łądek Zdrój, od zachodu z gminą Bystrzyca Kłodzka, zaś od wschodu i południa z Republiką Czeską. W skład gminy wchodzi 9 sołectw: Stronie Śląskie, Strachocin, Goszów, Stary Gieraltów, Nowy Gieraltów, Bolesławów, Stara Morawa, Kamienica i Kletno.

Gmina miejsko-wiejska Stronie Śląskie położona jest na wysokości od 461 do 1425 m n.p.m.¹ Odległość Stronia Śląskiego do stolicy województwa wynosi 118 km. Najwyżej położonym punktem jest szczyt Śnieżnika Kłodzkiego, zaś najniżej położony obszar zlokalizowany jest w dolinie Białej Łądeckiej, która jest główną rzeką Gminy. Powierzchnia gminy wynosi 14.608 ha (w tym miasta Stronia Śląskiego – 238 ha), co daje 8,8% powierzchni powiatu kłodzkiego. Dominującym typem pokrycia terenu gminy Stronie Śląskie są lasy i grunty leśne. Zajmują one łącznie 11.285 ha, tj. 77,3% powierzchni gminy. Większość z nich stanowią monokultury świerka wprowadzonego głównie na siedliska lasów bukowych.

Miasto i Gminę Stronie Śląskie według stanu na 30 czerwca 2008 roku zamieszkiwało 8.046 mieszkańców, w tym 3.830 mężczyzn oraz 4.216 kobiety².

Gminne instytucje kultury prowadzą działalność kulturalną, oświatową i sportową. Infrastrukturę kulturalną tworzą: Biblioteka Miejska w Stroniu Śląskim oraz świetlica „Trzy Siostry” w Starym Gieraltowie. Ponadto przy Kole Gospodyń Wiejskich w Starym Gieraltowie funkcjonuje zespół folklorystyczny „Siekiereczki” oraz teatr „Trzy Siostry”.

Na terenie gminy organizowane są liczne imprezy kulturalno-sportowe o randze lokalnej i regionalnej. Wśród organizowanych imprez kulturalnych są:

- Mariańska Majówka – festyn z okazji urodzin Marianny Orańskiej,
- Dni Stronia Śląskiego z Międzynarodowym Jarmarkiem Twórców Ludowych i Rzemiosła Artystycznego im. Marianny Orańskiej,
- Biała Marianna pod Śnieżnikiem – impreza plenerowa,
- Pożegnanie Lata,
- Dzień Niepodległości.

Miasto i Gmina Stronie Śląskie jest członkiem Stowarzyszenia Gmin Polskich Euroregionu Glacensis, Związku Gmin Śnieżnickich oraz Stowarzyszenia Gmin Ziemi

¹ Strategia Rozwoju Gminy Stronie Śląskie

² Bank Danych Regionalnych

Kłodzkiej.

Na terenie gminy zlokalizowana jest największa część Śnieżnickiego Parku Krajobrazowego. Według art. 16 ustawy o ochronie przyrody z 16 kwietnia 2004 roku „park krajobrazowy obejmuje obszar chroniony ze względu na wartości przyrodnicze, historyczne i kulturowe oraz walory krajobrazowe w celu zachowania, popularyzacji tych wartości w warunkach zrównoważonego rozwoju”. Na terenie Śnieżnickiego Parku Krajobrazowego znajduje się 5 rezerwatów przyrody, w tym 4 na terenie gminy Stronie Śląskie.

Na terenie Miasta i Gminy Stronie Śląskie występują liczne zabytki architektury i budownictwa. Są to m.in.: kościoły, budynki mieszkalne i gospodarcze, a także parki. Obecnie na terenie gminy 328 obiektów objętych jest wojewódzką ewidencją zabytków, z czego 10 figuruje w rejestrze zabytków. Na uwagę zasługują obiekty sakralne m.in.: kościół filialny p.w. św. Wincentego i Walentego zbudowany w XVII wieku w Bielicach, kościół parafialny p.w. św. Józefa Oblubieńca w Bolesławowie, obecnie nieużytkowany kościół w Janowej Górze z przełomu XVIII i XIX wieku, murowany z cegły kościół parafialny p.w. św. Jana Chrzciciela w Nowym Gierałtowie, kościół filialny p.w. św. Michała Archaniola w Siennej, kościół filialny p.w. św. Michała Archaniola oraz przydrożna kaplica w Starym Gierałtowie, ceglany kościół parafialny p.w. NMP Królowej Polski i Św. Maternusa w Stroniu Śląskim, kościół ewangelicki, ob. pomocniczy rzym.-kat. p.w. Zmartwychwstania Pańskiego także w Stroniu Śląskim, kaplica p.w. św. Onufrego w Stroniu Śląskim, a także wapiennik w Starej Morawie.

Celem polityki w dziedzinie opieki i ochrony dziedzictwa kulturowego Miasta i Gminy Stronie Śląskie jest konsekwentne i planowe realizowanie kompetencji władz lokalnych poprzez włączenie dziedzictwa kulturowego w obszar zainteresowania działalności gminy oraz szczególnej dbałości o krajobraz kulturowy regionu. Polityka ta powinna się przejawiać w dążeniu do zachowania charakterystycznych elementów zabytkowych i przyrodniczych regionu, a także rewaloryzacji przekształconych cennych elementów dziedzictwa kulturowego ze szczególnym uwzględnieniem propagowania tradycyjnych form i cech architektury regionalnej. Podnoszenie walorów zabytkowych ma na celu ich wykorzystanie w promocji kultury i dla rozwoju turystyki na terenie Miasta i Gminy.

Poszanowanie tradycji historycznej i utożsamianie się z krajobrazem kulturowym regionu jest niezbędnym warunkiem podjęcia i przeprowadzenia prac, mających na celu zachowanie i promocję dziedzictwa kulturowego Miasta i Gminy Stronie Śląskie.

Dokument *Program opieki nad zabytkami Miasta i Gminy Stronie Śląskie* składa się z ośmiu rozdziałów:

- 1 **Wstęp**, w którym omówione zostały podstawy prawne opracowania *Programu* oraz cele jego realizacji.
- 2 **Uwarunkowania prawne ochrony zabytków i opieki nad zabytkami**, w którym opisany został stan prawny w zakresie ochrony zabytków i opieki nad zabytkami.
- 3 **Zgodność *Programu* z krajowymi, wojewódzkimi i powiatowymi dokumentami programowymi**, gdzie omówione założenia dokumentów krajowych, wojewódzkich i powiatowych zostały uwzględnione w *Programie opieki nad zabytkami Miasta i Gminy Stronie Śląskie*.
- 4 **Ogólna charakterystyka zasobów dziedzictwa kulturowego Miasta i Gminy Stronie Śląskie**, w którym przedstawiono zabytki nieruchome, ruchome, archeologiczne i zasoby muzealne oraz zaprezentowano przestrzenne rozmieszczenie zabytków wpisanych do rejestru zabytków województwa dolnośląskiego.
- 5 **Cele i planowane działania w zakresie opieki nad zabytkami**, gdzie zostały określone priorytety i kierunki planowanych działań w zakresie opieki nad zabytkami.
- 6 **Monitoring procesu realizacji *Programu***, w którym zaproponowano wskaźniki oceny wdrażania *Programu*.
- 7 **Potencjalne źródła finansowania realizacji *Programu***, w którym wskazano potencjalne źródła pozyskania wsparcia finansowego na realizację zadań z zakresu opieki nad zabytkami ze środków Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego, Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków w Katowicach, Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Dolnośląskiego na lata 2007-2013 oraz Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa.
- 8 **Podsumowanie**.

Program opieki nad zabytkami Miasta i Gminy Stronie Śląskie, stanowi jeden z elementów wdrażania polityk przestrzennych i jako taki powinien stanowić podstawę do istotnej poprawy stanu zasobów dziedzictwa kulturowego gminy poprzez określenie kierunków działań w zakresie opieki nad zabytkami. Środkiem prowadzącym do tego celu

jest ustalenie w programie uwarunkowań i działań ochronnych wobec środowiska kulturowego oraz edukacyjnych i wychowawczych wobec lokalnej społeczności.

Przedmiotem opracowania *Programu opieki nad zabytkami Miasta i Gminy Stronie Śląskie* jest dziedzictwo kulturowe w granicach administracyjnych gminy, natomiast celem jest określenie zasadniczych kierunków działań i zadań na rzecz ochrony i opieki nad zabytkami.

1.1. Podstawa prawna

Obowiązek sporządzenia gminnego programu opieki nad zabytkami wynika z art. 87 *ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami*. Wójt (burmistrz, prezydent miasta) powinien sporządzić na okres 4 lat gminny program opieki nad zabytkami.

Z realizacji programów zarząd województwa, powiatu i wójt (burmistrz, prezydent miasta) sporządza, co 2 lata, sprawozdanie, które przedstawia się odpowiednio sejmikowi województwa, radzie powiatu lub radzie gminy.

Do zadań własnych gminy zgodnie z art. 7 ust. 1 pkt. 9 *ustawy z dnia 8 marca 2001 r. o samorządzie gminnym* należy zaspokajanie zbiorowych potrzeb wspólnoty, w tym w szczególności w zakresie ochrony zabytków i opieki nad zabytkami.

Podstawą do opracowania *Programu opieki nad zabytkami Miasta i Gminy Stronie Śląskie* była umowa nr GKP.LS. 340-/2010 zawarta pomiędzy Gminą Stronie Śląskie a WGS84 Polska Sp. z o.o.

1.2. Cele opracowania *Programu*

Celem opracowania *Programu opieki nad zabytkami Miasta i Gminy Stronie Śląskie* zgodnie z zapisami *ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami* jest:

1. włączenie problemów ochrony zabytków do systemu zadań strategicznych, wynikających z koncepcji przestrzennego zagospodarowania gminy,
2. uwzględnianie uwarunkowań ochrony zabytków, w tym krajobrazu kulturowego i dziedzictwa archeologicznego, łącznie z uwarunkowaniami ochrony przyrody i równowagi ekologicznej,

3. zahamowanie procesów degradacji zabytków i doprowadzenie do poprawy stanu ich zachowania,
4. wyeksponowanie poszczególnych zabytków oraz walorów krajobrazu kulturowego,
5. podejmowanie działań zwiększających atrakcyjność zabytków dla potrzeb społecznych, turystycznych i edukacyjnych oraz wspieranie inicjatyw sprzyjających wzrostowi środków finansowych na opiekę nad zabytkami,
6. określenie warunków współpracy z właścicielami zabytków, eliminujących sytuacje konfliktowe związane z wykorzystaniem tych zabytków,
7. podejmowanie przedsięwzięć umożliwiających tworzenie miejsc pracy związanych z opieką nad zabytkami.

2. Uwarunkowania prawne ochrony zabytków i opieki nad zabytkami

Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej stanowi, iż obowiązkiem państwa jest ochrona dziedzictwa narodowego (art. 5), upowszechnianie i równy dostęp do dóbr kultury, będącej źródłem tożsamości narodu polskiego, jego trwania i rozwoju (art. 6 ust. 1), jak również wskazuje, iż każdy obywatel jest obowiązany do dbałości o stan środowiska i ponosi odpowiedzialność za spowodowane przez siebie jego pogorszenie (art. 86).

Podstawowym aktem prawnym regulującym zasady ochrony zabytków i opieki nad zabytkami w Polsce jest *ustawa z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami*.

Definicja zabytku

Zgodnie z art. 3 *ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami*, zabytkiem jest nieruchomość lub rzecz ruchoma, ich części lub zespoły, będące dziełem człowieka lub związane z jego działalnością i stanowiące świadectwo minionej epoki bądź zdarzenia, których zachowanie leży w interesie społecznym ze względu na posiadaną wartość historyczną, artystyczną lub naukową.

Ochrona zabytków

Ochrona zabytków w myśl zapisów art. 4 *ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami* polega, w szczególności, na podejmowaniu przez organy administracji publicznej działań mających na celu:

1. zapewnienie warunków prawnych, organizacyjnych i finansowych, które

- umożliwiają, trwałe zachowanie zabytków oraz ich zagospodarowanie i utrzymanie,
2. zapobieganie zagrożeniom mogącym spowodować uszczerbek dla wartości zabytków,
 3. udaremnianie niszczenia i niewłaściwego korzystania z zabytków,
 4. przeciwdziałanie kradzieży, zaginięciu lub nielegalnemu wywozowi zabytków za granicę,
 5. kontrolę stanu zachowania i przeznaczenia zabytków,
 6. uwzględnianie zadań ochronnych w planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz przy kształtowaniu środowiska.

Opieka nad zabytkami

Zgodnie z art. 5 *ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami*, opieka nad zabytkiem sprawowana przez jego właściciela lub posiadacza polega, w szczególności na zapewnieniu warunków:

1. naukowego badania i dokumentowania zabytku,
2. prowadzenia prac konserwatorskich, restauratorskich i robót budowlanych przy zabytku,
3. zabezpieczenia i utrzymania zabytku oraz jego otoczenia w jak najlepszym stanie,
4. korzystania z zabytku w sposób zapewniający trwałe zachowanie jego wartości,
5. popularyzowania i upowszechniania wiedzy o zabytku oraz jego znaczeniu dla historii i kultury.

Zgodnie z art. 6 *ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami*, ochronie i opiece podlegają, bez względu na stan zachowania zabytki nieruchome, ruchome i archeologiczne. Ochronie mogą także podlegać nazwy geograficzne, historyczne lub tradycyjne nazwy obiektu budowlanego, placu, ulicy lub jednostki osadniczej.

Zabytki nieruchome

Zabytki nieruchome stanowią w szczególności:

1. krajobrazy kulturowe,
2. układy urbanistyczne, ruralistyczne i zespoły budowlane,
3. dzieła architektury i budownictwa,
4. dzieła budownictwa obronnego,
5. obiekty techniki, w szczególności kopalnie, huty, elektrownie i inne zakłady przemysłowe,

6. cmentarze,
7. parki, ogrody i inne formy zaprojektowanej zieleni,
8. miejsca upamiętniające wydarzenia historyczne bądź działalność wybitnych osobistości lub instytucji.

Zabytki ruchome

Zabytki ruchome stanowią w szczególności:

1. dzieła sztuk plastycznych, rzemiosła artystycznego i sztuki użytkowej,
2. kolekcje stanowiące zbiory przedmiotów zgromadzonych i uporządkowanych według koncepcji osób, które tworzyły te kolekcje,
3. numizmaty oraz pamiątki historyczne, a zwłaszcza militaria, sztandary, pieczęcie, odznaki, medale i ordery,
4. wytwory techniki, a zwłaszcza urządzenia, środki transportu oraz maszyny i narzędzia świadczące o kulturze materialnej, charakterystyczne dla dawnych i nowych form gospodarki, które dokumentują poziom nauki i rozwoju cywilizacyjnego,
5. materiały biblioteczne, o których mowa w art. 5 *ustawy z dnia 27 czerwca 1997 r. o bibliotekach*,
6. instrumenty muzyczne,
7. wytwory sztuki ludowej i rękodzieła oraz inne obiekty etnograficzne,
8. przedmioty upamiętniające wydarzenia historyczne bądź działalność wybitnych osobistości lub instytucji.

Zabytki archeologiczne

Zabytki archeologiczne to w szczególności:

1. pozostałości terenowe pradziejowego i historycznego osadnictwa,
2. cmentarzyska,
3. kurhany,
4. relikty działalności gospodarczej, religijnej i artystycznej.

Formy ochrony zabytków

Ustawowymi formami ochrony zabytków są:

1. wpis do rejestru zabytków,
2. uznanie za pomnik historii,
3. utworzenie parku kulturowego,
4. ustalenie ochrony w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego.

Rejestr zabytków dla zabytków znajdujących się na terenie województwa dolnośląskiego jest prowadzony przez Dolnośląskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków we Wrocławiu. Sposób prowadzenia rejestru oraz ewidencji zabytków określono w rozporządzeniu Ministra Kultury z dnia 14 maja 2004 r. w sprawie prowadzenia rejestru zabytków, krajowej, wojewódzkiej i gminnej ewidencji zabytków oraz krajowego wykazu zabytków skradzionych lub wywiezionych za granicę niezgodnie z prawem.

Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej, na wniosek ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego, w drodze rozporządzenia, może uznać za **pomnik historii** zabytek nieruchomy wpisany do rejestru lub park kulturowy o szczególnej wartości dla kultury, określając jego granice.

Park kulturowy może zostać utworzony zgodnie z art. 16 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami przez radę gminy po zasięgnięciu opinii wojewódzkiego konserwatora zabytków. Park kulturowy może powstać w celu ochrony krajobrazu kulturowego oraz zachowania wyróżniających się krajobrazowo terenów z zabytkami nieruchomymi charakterystycznymi dla miejscowej tradycji budowlanej i osadniczej.

Ochrona zabytków i opieka nad zabytkami powinna zostać uwzględniona m.in. przy sporządzaniu strategii rozwoju gmin, **studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin** oraz przy opracowywaniu **miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego** (art. 18 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami). W studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy oraz w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego (art. 19 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami) powinna zostać uwzględniona w szczególności ochrona:

1. zabytków nieruchomych wpisanych do rejestru i ich otoczenia,
2. innych zabytków nieruchomych, znajdujących się w gminnej ewidencji zabytków,
3. parków kulturowych.

Pozostałe akty prawne regulujące kwestie ochrony zabytków

Wśród pozostałych aktów prawnych regulujących kwestie ochrony zabytków i opieki nad zabytkami wymienić należy:

1. Ustawę z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska, Dz. U. z 2008 r. Nr 25, poz. 150, z późn. zm.
2. Ustawę z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, Dz. U. Nr 92, poz. 880, z późn. zm.

3. *Ustawę z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami*, Dz. U. z 2000 r. Nr 46, poz. 543 z późn. zm.
4. *Ustawę z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym*, Dz. U. Nr 80, poz. 717
5. *Ustawę z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane*, Dz. U. z 2006 r. Nr 156, poz. 1118, z późn. zm.
6. *Ustawę z dnia 21 listopada 1996 r. o muzeach*, Dz. U. z 1997 r. Nr 5, poz. 24 z późn. zm.
7. *Ustawę z dnia 27 czerwca 1997 r. o bibliotekach*, Dz. U. Nr 85, poz. 539 z późn. zm.
8. *Ustawę z dnia 14 lipca 1983 r. o narodowym zasobie archiwalnym i archiwach*, Dz. U. z 2002 r. Nr 171, poz. 1396 z późn. zm.
9. *Ustawę z dnia 25 października 1991 r. o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej*, Dz. U. z 2001 r. Nr 13, poz. 123,
10. *Ustawę z dnia 24 kwietnia 2003 r. i działalności pożytku publicznego i wolontariacie*, Dz. U. Nr 96, poz. 873 z późn. zm.

3. Zgodność Programu z krajowymi, wojewódzkimi i powiatowymi dokumentami programowymi oraz dokumentami wyznaczającymi kierunki polityki przestrzennej gminy

Przy opracowaniu *Programu opieki nad zabytkami Miasta i Gminy Stronie Śląskie* uwzględniono uwarunkowania zewnętrzne ochrony zasobów dziedzictwa i krajobrazu kulturowego gminy wynikające z dokumentów na poziomie krajowym (*Narodowa Strategia Rozwoju Kultury 2004-2013*, tezy do opracowania krajowego programu ochrony zabytków i opieki nad zabytkami), wojewódzkim (*Strategia rozwoju województwa dolnośląskiego do 2020*, *Regionalny Program Operacyjny Województwa Dolnośląskiego na lata 2007-2013*, *Plan zagospodarowania przestrzennego województwa dolnośląskiego*, *Program rozwoju turystyki dla województwa dolnośląskiego*, *Program Opieki nad zabytkami Województwa Dolnośląskiego 2007-2011*) oraz powiatowym (*Plan rozwoju lokalnego powiatu kłodzkiego*, *Strategia rozwoju powiatu kłodzkiego na lata 2008-2015*).

Program opieki nad zabytkami Gminy Stronie Śląskie na lata 2010-2013 jest zgodny z celami, zasadami i kierunkami wyznaczonymi przez krajowe, wojewódzkie i powiatowe dokumenty programowe oraz dokumentami wyznaczającymi kierunki polityki przestrzennej gminy: *Strategią Rozwoju Gminy Stronie Śląskie*, *Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Stronie Śląskie*, *Miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Stronie Śląskie* oraz

Miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego wsi Sienna, Miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego wsi Nowa Morawa, Miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego wsi Stara Morawa, Miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego wsi Kletno, Miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego wsi Kamienica, Miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego wsi Bolesławów.

3.1. Narodowa Strategia Rozwoju Kultury na lata 2004-2013

Misją *Narodowej Strategii Rozwoju Kultury na lata 2004-2013* przyjętej przez Radę Ministrów w dniu 21 września 2004 r. jest zrównoważony rozwój kultury jako najwyższej wartości przenoszonej ponad pokoleniami, określającej całokształt historycznego i cywilizacyjnego dorobku Polski, wartości warunkującej tożsamość narodową i zapewniającej ciągłość tradycji i rozwój regionów. Celem strategicznym strategii jest zrównoważenie rozwoju kultury w regionach poprzez m.in. zachowanie dziedzictwa kulturowego i aktywną ochronę zabytków.

W *Uzupełnieniu Narodowej Strategii Rozwoju Kultury na lata 2004-2020*, przyjętej w dniu 14 czerwca 2005 r., rozszerzono cele strategii, wprowadzono system jej realizacji, monitorowania i ewaluacji. Jednym z proponowanych kierunków działań jest ochrona i zachowanie dziedzictwa kulturowego poprzez kompleksową rewaloryzację zabytków oraz obiektów przemysłowych i powojkowych, ich adaptację na cele kulturalne, turystyczne, edukacyjne, rekreacyjne, a także inne cele społeczne, zwiększenie roli zabytków w rozwoju turystyki i przedsiębiorczości, tworzenie zintegrowanych narodowych produktów turystycznych, budowa i rozbudowa sieci informatycznych w celu promocji potencjału kulturowego regionów, inwentaryzacja i digitalizacja zabytków dziedzictwa ruchomego i nieruchomego oraz ich promocja.

Jako podstawowe wskaźniki monitoringu i ewaluacji *Narodowej Strategii Rozwoju Kultury na lata 2004-2020* w zakresie zachowania dziedzictwa kulturowego uznano:

- a) liczbę zabytków ruchomych i nieruchomych wpisanych do rejestru zabytków,
- b) liczbę obiektów zrewitalizowanych i odnowionych,
- c) wartość odnowionych zabytków kultury.

Instrumentem realizacji strategii jest *Narodowy Program Kultury „Ochrona zabytków i dziedzictwa kulturowego” na lata 2004-2013*. Wśród najważniejszych celów strategicznych państwa w zakresie ochrony zabytków wymieniono:

- przygotowanie skutecznego systemu prawno-finansowego wspierania ochrony i opieki nad zabytkami,

- podjęcie prac nad kompleksowym systemem edukacji na rzecz dziedzictwa,
- poszukiwanie instrumentów wzmacniających efekty działalności służby konserwatorskiej,
- ograniczenia uznaniowości konserwatorów poprzez nałożenie na nich odpowiedzialności za postępowanie niezgodne z prawem,
- intensyfikacja ochrony i upowszechnianie dziedzictwa kulturowego, w tym szczególnie kompleksowa poprawa stanu zabytków nieruchomych.

3.2. Założenia do krajowego programu ochrony zabytków i opieki nad zabytkami

Tezy do opracowania krajowego programu ochrony zabytków i opieki nad zabytkami zostały zatwierdzone w dniu 10 maja 2004 r. przez Ministra Kultury Waldemara Dąbrowskiego. Założenia zostały opracowane przez specjalny zespół Rady Ochrony Zabytków przy Ministrze Kultury pod przewodnictwem prof. dr hab. Bogumiły Rouby. Krajowy program ochrony zabytków i opieki nad zabytkami powinien określić cele i kierunki działań oraz zadania, podejmowane w szczególności przez organy i jednostki administracji publicznej w zakresie ochrony zabytków i opieki nad zabytkami.

Celem opracowania krajowego programu jest wzmocnienie ochrony i opieki nad istotną częścią dziedzictwa kulturowego oraz poprawa stanu zabytków w Polsce. W tezach do krajowego programu ochrony zabytków i opieki nad zabytkami wyznaczone zostały następujące cele działań w zakresie uwarunkowań ochrony i opieki nad zabytkami:

- a) pełna ocena stanu krajowego zasobu zabytków nieruchomych, ruchomych i dziedzictwa archeologicznego,
- b) objęcie skuteczną i zorganizowaną ochroną przynajmniej najcenniejszych zabytków techniki,
- c) pełna ocena stanu krajowego zasobu pomników historii i obiektów wpisanych na listę światowego dziedzictwa,
- d) ocena stanu służb i możliwości wypełniania całokształtu zadań związanych z ochroną i opieką nad zabytkami,
- e) ocena stanu i stopnia objęcia opieką zabytków w poszczególnych kategoriach,
- f) udoskonalenie warunków prawnych, organizacyjnych i finansowych w zakresie ochrony i opieki nad dziedzictwem kulturowym i zabytkami.

3.3. Strategia Rozwoju Województwa Dolnośląskiego do 2020 roku

Strategia Rozwoju Województwa Dolnośląskiego do 2020 roku (Strategia) została przyjęta przez Sejmik Województwa Dolnośląskiego uchwałą nr XLVIII/649/2005 z dnia 30 listopada 2005 roku. *Strategia* określa główne cele rozwoju województwa i działania samorządu wojewódzkiego, zmierzające do wspierania społeczno-gospodarczego rozwoju regionu, wzmocnienia jego konkurencyjności, wzrostu spójności społecznej, gospodarczej i przestrzennej.

W przeprowadzonej analizie SWOT wskazano mocne strony regionu związane z ochroną zabytków. Należą do nich:

1. wartości kulturowe o znaczeniu europejskim (zabytki, zespoły pałacowo-klasztorne),
2. liczne zasoby zabytkowe oraz pamiątki historyczne, jak: obiekty architektury i budownictwa, muzea i skanseny, stanowiska archeologiczne, miejsca pielgrzymkowe, obiekty martyrologii, imprezy kulturalne i turystyczne,
3. występowanie najwyższej klasy miejskich zespołów zabytkowych oraz zabytków pocysterskich o znaczeniu międzynarodowym, atrakcyjnych dla turystów zagranicznych,
4. relatywnie gęsta sieć miast o interesującej historycznie zabudowie, które stanowić mogą dobrą bazę małych regionalnych centrów rozwoju,
5. górskie i podgórskie miejscowości turystycznie z XIX-wiecznymi tradycjami letniskowymi i charakterystyczną stylową zabudową sanatoryjno-pensjonatową.

Wskazano także słabe strony regionu związane z ochroną zabytków. Spośród nich należy wymienić:

1. zły stan techniczny wielu zabytków, głównie rezydencjonalnych, obniżających ich atrakcyjność turystyczną jako walorów krajoznawczych,
2. brak ładu przestrzennego w zagospodarowaniu miejscowości, obszarów i tras komunikacyjnych oraz niski poziom estetyki otoczenia na terenach mieszkaniowych,
3. powszechny brak informacji turystycznej, głównie oznakowania tras, kierunków i obiektów do zwiedzania w dużych i średnich miastach,
4. brak tras systemowych, np. zwiedzania obiektów architektury przemysłowej, drewnianej architektury przysłupowej.

Wizja regionu przyjęta w *Strategii* została zdefiniowana jako: „Dolny Śląsk europejskim regionem węzłowym”, natomiast cel nadrzędny to „Podniesienie poziomu życia mieszkańców Dolnego Śląska oraz poprawa konkurencyjności regionu przy

respektowaniu zasad zrównoważonego rozwoju”. W myśl zaproponowanej wizji Dolny Śląsk ma stanowić istotny element w europejskim układzie regionów węzłowych. Zaproponowane priorytety podzielono na kategorie celów sfery gospodarczej oraz sfer przestrzennej i społecznej, w ramach których wyznaczono zadania związane z ochroną zabytków.

Celem przestrzennym jest zwiększenie spójności przestrzennej i infrastrukturalnej regionu i jego integracja z europejskimi obszarami wzrostu. W ramach tak określonego celu wyznaczono *Priorytet III Poprawa ładu przestrzennego, harmonijności struktur przestrzennych*, w ramach którego założono realizację *działania 3.3. Ochrona dziedzictwa kulturowego*, obejmującego wsparcie dla poczynań związanych z opisem, ochroną oraz propagowaniem dziedzictwa kulturowego regionu, z uwzględnieniem dorobku kulturowego mniejszości narodowych, etnicznych, religijnych.

W ramach priorytetowego obszaru działań strategicznych *Poprawa ładu przestrzennego, harmonijności struktur przestrzennych* wskaźnikiem monitorowania jest m.in. liczba zrewitalizowanych obiektów.

Celem sfery społecznej jest rozwijanie solidarności oraz postaw obywatelskich, twórczych i otwartych na świat. W *priorytecie II Umacnianie społeczeństwa obywatelskiego, rozwój kultury* funkcjonuje *działanie 2.1. Optymalizacja infrastruktury kulturalnej, zwiększenie aktywności społecznej w obszarze kultury*. W ramach tego działania zaplanowano pełną inwentaryzację infrastruktury kultury oraz wypracowanie rozwiązań umożliwiających jej efektywne wykorzystanie m.in. poprzez tworzenie zachęt do szerszego włączania się społeczeństwa regionu w kreowanie oraz odbiór kultury. Na bazie tego działania przewiduje się realizację projektów nakierowanych na modernizację i uzupełnienie bazy kulturalnej na Dolnym Śląsku. Przedmiotem *działania 2.2. Umacnianie społeczeństwa obywatelskiego, rozwój kultury. Ochrona dziedzictwa cywilizacyjnego. Rozwój tożsamości regionalnej* jest inwentaryzacja dziedzictwa cywilizacyjnego regionu, budowa infrastruktury zapewniającej jego bezpieczeństwo, propagowanie go wśród mieszkańców oraz włączenie w programy kształcenia różnych typów szkół elementów wiedzy na ten temat.

Wskaźnikami monitorowania działań w ramach priorytetowego obszaru działań strategicznych *Umacnianie społeczeństwa obywatelskiego, rozwój kultury* są m.in.: zrewitalizowane i zmodernizowane obiekty dziedzictwa kulturowego, zwiedzający zabytki i zespoły zabytkowe oraz wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego na kulturę i ochronę dziedzictwa narodowego: gmin, powiatów i województw w tym: pozyskane środki z budżetu państwa i UE.

3.4. Regionalny Program Operacyjny Województwa Dolnośląskiego na lata 2007-2013

Regionalny Program Operacyjny Województwa Dolnośląskiego na lata 2007-2013 został przyjęty uchwałą nr 25/III/06 Zarządu Województwa Dolnośląskiego z dnia 21 grudnia 2006 r.

Głównym celem *Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Dolnośląskiego na lata 2007-2013* jest „podniesienie poziomu życia mieszkańców Dolnego Śląska oraz poprawa konkurencyjności regionu przy respektowaniu zasad zrównoważonego rozwoju”.

W przeprowadzonej analizie SWOT jako mocne strony regionu związane z ochroną zabytków wskazano walory kulturowe i wartościowe tereny oraz obiekty dziedzictwa kulturowego. Jako podstawowe problemy związane z dziedzictwem kulturowym i obiektami zabytkowymi wskazano zły stan techniczny wielu zabytków oraz niewielki udział terenów chronionych w ogólnej powierzchni województwa.

W strefie przestrzennej celem szczegółowym jest „rozwój infrastruktury służącej poprawie jakości środowiska, warunków inwestowania i prowadzenia działalności gospodarczej”. Realizacji tego celu służy m.in. priorytet 6: *Wykorzystanie i promocja potencjału turystycznego i kulturowego Dolnego Śląska („Turystyka i Kultura”)*. Zadanie to zakłada wzrost konkurencyjności dolnośląskiej oferty turystycznej oraz wykorzystanie potencjału kultury i dziedzictwa przeszłości dla podniesienia atrakcyjności regionu na rynku krajowym i międzynarodowym.

Działania prowadzone w ramach priorytetu 6 mają być skoncentrowane na wspieraniu najważniejszych regionalnych produktów turystycznych. Jednym z produktów turystycznych jest *Turystyka kulturowa*. W tym zakresie za czynniki obniżające atrakcyjność regionu uznano zły stan techniczny wielu obiektów zabytkowych, dlatego w ramach priorytetu wspierane są projekty, mające na celu poprawę stanu nieruchomości i ruchomych obiektów wpisanych do rejestru zabytków dotyczące: konserwacji, restauracji, renowacji, jak również adaptacji i zastosowania środków ochrony. Założono, że realizacja przedsięwzięć związanych z poprawą stanu obiektów dziedzictwa kulturowego przyczyni się do zwiększenia atrakcyjności turystycznej regionu poprzez szersze dostosowanie zabytków do potrzeb ruchu turystycznego.

W produkcie *Turystyka kulturowa* preferowane są projekty:

- a) będące impulsem do podejmowania kolejnych przedsięwzięć (np. związanych

- z adaptacją i wykorzystaniem zabytków do pełnienia nowych funkcji mających pozytywny wpływ na rozwój gospodarczy regionu), które przyczynią się do tworzenia nowych miejsc pracy,
- b) przewidziane do realizacji na szlakach turystycznych o znaczeniu regionalnym,
 - c) umożliwiające jak najszersze udostępnienie obiektów dziedzictwa kulturowego.

3.5. Plan zagospodarowania przestrzennego województwa dolnośląskiego

Plan zagospodarowania przestrzennego województwa dolnośląskiego został uchwalony przez Sejmik Województwa Dolnośląskiego uchwałą nr XLVIII/873/2002 z dnia 30 sierpnia 2002 r. Dokument ten określa cele strategiczne rozwoju przestrzennego województwa, ustala priorytety polityki przestrzennej województwa i kierunki polityki przestrzennej dla obszarów problemowych.

Jako jeden z celów strategicznych rozwoju przestrzennego województwa dolnośląskiego wyznaczono *ochronę dziedzictwa kulturowego – udostępnienie dziedzictwa kulturowego społeczeństwu i włączenie we współczesne struktury funkcjonalno-przestrzenne*. Za konieczne uznano utrzymanie odrębności kulturowej i krajobrazowej regionu dolnośląskiego o historycznie ukształtowanej, wielonarodowościowej tożsamości, odtworzenie wartości obszarów o najcenniejszych walorach krajobrazu historycznego, rehabilitację historycznie ukształtowanych kultur narodowych regionu w sferze materialnej i duchowej. *Plan* zakłada pozyskiwanie nowych właścicieli dla zasobu zabytków rezydencjonalnych znajdujących się w gestii Agencji Własności Rolnej Skarbu Państwa i dalszą prywatyzację pozostałych zasobów zabytkowych będących własnością Skarbu Państwa, przy zachowaniu ich wartości historycznej i kulturowej.

W strefie kulturowej opracowano *system ochrony dziedzictwa kulturowego*. W zakresie ochrony dziedzictwa kulturowego wskazano następujące cele polityki przestrzennej:

1. tworzenie uwarunkowań przestrzennych sprzyjających utrwaleniu wielokulturowej tożsamości historycznej regionu z zachowaniem lokalnych odrębności,
2. ochrona, rewaloryzacja oraz udostępnianie zasobów dziedzictwa kulturowego,
3. wykorzystanie zasobów dziedzictwa kulturowego jako ważnego elementu rozwoju gospodarczego oraz promocji województwa dolnośląskiego.

Ustanowiono zasady realizacji celów polityki przestrzennej *systemu ochrony dziedzictwa kulturowego*, do których zalicza się:

- kompleksowość działań ochronnych i rewaloryzacyjnych,
- wprowadzanie nowych form ochrony dziedzictwa kulturowego,
- łączenie ochrony środowiska kulturowego z ochroną środowiska przyrodniczego,
- promowanie regionalnych walorów dziedzictwa kulturowego.

W strefie tej zaplanowano kierunki działań polityki przestrzennej, m.in.:

1. Wspieranie działań służących poprawie stanu obiektów zabytkowych poprzez:
 - a) kompleksową rewaloryzację obiektów i zespołów zabytkowych włączonych do stref konserwatorskich,
 - b) ustanawianie nowych form ochrony poprzez tworzenie parków i rezerwatów kulturowych,
 - c) prowadzenie działań rewaloryzacyjnych pod kątem tworzenia atrakcyjnych ofert inwestycyjnych o charakterze kulturotwórczym, społecznym i gospodarczym, niekolidujących z charakterem i pierwotną funkcją obiektów zabytkowych.
2. Zachowanie, ochrona i rewaloryzacja historycznych układów przestrzennych poprzez:
 - a) opracowanie programów kompleksowej rewaloryzacji zespołów staromiejskich z zachowaniem wszelkich wymogów konserwatorskich oraz programów zagospodarowania tych obszarów, zapewniających im jednocześnie ochronę przed uciążliwościami ze strony działalności gospodarczej oraz zagrożeniami wynikającymi z oddziaływania układów komunikacyjnych,
 - b) eksponowanie i odtwarzanie dominant architektonicznych miejscowości, takich jak wieże kościołów, klasztorów, zamków, ratuszy nawiązując tym samym do dawnej tradycji charakterystycznej dla panoram śląskich miast,
 - c) podejmowanie działań rewaloryzacyjnych zespołów staromiejskich według priorytetów wynikających z wartości historyczno-artystycznych o znaczeniu europejskim oraz o znaczeniu lokalnym. Ponadto wskazano konieczność objęcia kompleksową rewaloryzacją zespołów urbanistycznych położonych m.in. na obszarach proponowanych parków i rezerwatów kulturowych.
3. Ochrona i zachowanie krajobrazu kulturowego o najcenniejszych walorach artystycznych i krajobrazowych województwa poprzez ustalenie proponowanych form ochrony:
 - a) Strefa „A” – pełnej ochrony konserwatorskiej – dla obszarów uznanych za szczególnie ważne jako materialne świadectwo historyczne, w których elementy dawnego układu przestrzennego zachowały się w prawie nienaruszonym stanie lub zostały tylko nieznacznie zniekształcone i stanowią harmonijną całość w krajobrazie lub jego dominantę.

- b) Strefa „B” – częściowej ochrony konserwatorskiej – dla obszarów, w których elementy dawnego układu przestrzennego zachowały się w stosunkowo dobrym stanie, a krajobraz zachował swój historyczny charakter i harmonię. Obszary objęte strefą podlegają rygorom konserwatorskim w zakresie utrzymania zasadniczych elementów struktury przestrzennej i utrzymania istniejącej substancji zabytkowej. Strefą „B” objęto m.in. założenie przestrzenne Stronia Śląskiego.
 - c) Strefa „W” – ochrony stanowisk archeologicznych – obejmująca stanowiska archeologiczne o własnej formie terenowej, takie jak grodziska, forty, ruiny, zamków, hałdy i szyby górnicze.
4. Utworzenie parków i rezerwatów kulturowych w celu ochrony, utrzymania i wyeksponowania unikatowych walorów krajobrazowych, przyrodniczych, kulturowych, historycznych i architektonicznych województwa.
 5. Zachowanie, ochrona i rewaloryzacja obiektów i zespołów o najwyższej randze i szczególnym znaczeniu dla kultury narodowej.
 6. Ochrona, zachowanie, udostępnianie i zagospodarowanie stanowisk archeologicznych o zachowanych formach krajobrazowych w celach naukowych, dydaktycznych oraz turystycznych.
 7. Tworzenie atrakcyjnych ofert inwestycyjnych o charakterze kulturotwórczym, społecznym i gospodarczym, których funkcjonowanie powinno sprzyjać utrzymaniu i wspomaganiu zasobów środowiska kulturowego.
 8. Zagospodarowanie pasma Drogi Śródsudeckiej poprzez wykorzystanie i dostosowanie zasobów dziedzictwa kulturowego do funkcji turystyczno-rekreacyjnej.
 9. Objęcie ochroną sudeckiej zabudowy o cechach regionalnych, ze szczególnym uwzględnieniem zabudowy powstałej pod wpływem kultury łużyckiej, poprzez opracowanie programów ratowania sudeckiego budownictwa regionalnego oraz zagospodarowanie obiektów nieposiadających właściciela.
 10. Rewaloryzacja obszarów zabudowy przemysłowej oraz obiektów i urządzeń technicznych.
 11. Przy zagospodarowaniu pozostałych obszarów zalecono kontynuowanie tradycji architektonicznych regionu w zakresie skali, formy, detalu, materiału nowowznoszonej zabudowy oraz wpisanie jej w historycznie ukształtowaną przestrzeń.

Kierunki polityki przestrzennej wyznaczono w ramach strefy gospodarczej, a także w strefie rozwoju turystyki i wypoczynku. Jedną ze stref rozwoju turystyki dla funkcji aktywno-krajoznawczej jest turystyka związana z obiektami i terenami przemysłowymi. Działaniami mającymi służyć temu zadaniu są:

- zwiększenie atrakcyjności obszarów i obiektów przemysłowych i poprzemysłowych poprzez umożliwienie wprowadzenia funkcji turystycznych oraz rewitalizację tych obszarów,
- ochrona i rewaloryzacja cennych obiektów i obszarów poprzemysłowych.

3.6. Program Opieki nad Zabytkami Województwa Dolnośląskiego na lata 2007-2011

Program Opieki nad Zabytkami Województwa Dolnośląskiego na lata 2007-2011 został przyjęty uchwałą Nr XII/125/07 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 28 czerwca 2007 r. w sprawie zmiany uchwały Nr LX/912/2006 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 26 października 2006 r.

Zadaniem *Programu Opieki nad Zabytkami Województwa Dolnośląskiego* jest:

1. Dofinansowanie prac konserwatorskich i zabezpieczenia zabytków poprzez:
 - a) Dofinansowanie prac konserwatorskich na drodze konkursu ofert na realizację zadań publicznych z zakresu kultury i ochrony dziedzictwa kulturowego. Priorytetami w przyznawaniu środków są:
 - w zakresie zabytków architektury i budownictwa prace zabezpieczające i remontowe przy obiektach znajdujących się w udokumentowanym złym stanie technicznym, zagrożonych postępującą destrukcją, w pierwszej kolejności budowli drewnianych,
 - w zakresie dzieł sztuki i rzemiosła artystycznego konserwacja obiektów o udokumentowanym złym stanie zachowania, powstałych do schyłku wieku XVIII, w pierwszej kolejności zabytków sztuki średniowiecznej.
 - b) Dofinansowanie na drodze konkursu wykonania i funkcjonowania zabezpieczeń przeciwwłamaniowych i przeciwpożarowych w obiektach o cennym wystroju i wyposażeniu oraz w budowlach drewnianych.
2. Wspieranie rozwoju bazy i sieci muzealnej w regionie, przede wszystkim w zakresie powstania magazynów muzealnych, w tym archeologicznych.
3. Działania szkoleniowe i promocyjne, obejmujące:
 - a) Szkolenia dla radnych i urzędników samorządowych oraz właścicieli i użytkowników zabytków, zawierających informację o sposobie przygotowywania programów opieki nad zabytkami oraz o zakresie i możliwościach opieki i ochrony zabytków przez gminy i powiaty.
 - b) Wspieranie wydawnictw i publikacji multimedialnych o zabytkach regionu, zwłaszcza jako elementu oferty turystycznej.
 - c) Organizacja i udział w Europejskich Dniach Dziedzictwa jako corocznej imprezy popularyzującej zabytki.

- d) Stworzenie nagrody Marszałka Województwa dla najlepszego użytkownika zabytku.
- e) Rozwinięcie programów nauczania regionalnego dla uczniów szkół stopnia podstawowego i gimnazjalnego.
- 4. Działania związane z parkami kulturowymi.
 - a) Stworzenie koncepcji sieci parków kulturowych, jako materiału inicjującego dyskusję nad ich utworzeniem przez lokalne samorządy.
 - b) Opracowanie przez Wojewódzkie Biuro Urbanistyczne studiów określających granice parków kulturowych.
- 5. Stworzenie sieci tematycznych szlaków turystycznych: rowerowych, pieszych, wodnych i samochodowych szlaków uzupełniających obecną strukturę, m.in. szlaku architektury drewnianej, szlaku pereł architektury dolnośląskiej,
- 6. Ochrona dziedzictwa przeszłości w Parkach Krajobrazowych, której celem jest aby w funkcjonujących Parkach Krajobrazowych zagadnienia związane z ochroną zabytków i krajobrazu kulturowego były na równi ważne przy opracowywaniu planów ochrony, jak związane z ochroną walorów przyrodniczych.

3.7. Program Rozwoju Turystyki dla Województwa Dolnośląskiego

Program Rozwoju Turystyki dla Województwa Dolnośląskiego został przyjęty uchwałą Nr XXXVI/452/2005 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 28 stycznia 2005 r.

W *Programie* najważniejszą pozycję wśród turystycznych walorów krajoznawczych o charakterze kulturowym zajmują zabytki architektury i budownictwa. Turystyczna waloryzacja zabytków wyłoniła listę najcenniejszych obiektów zabytkowych województwa.

Pojedyncze **obiekty zabytkowej architektury** tworzą duży zbiór walorów kulturowych, wśród których wyróżniono rynek z domami w Bolesławowie. W wykazie obiektów i terenów najbardziej reprezentatywnych w aspekcie krajobrazu przemysłowego umieszczono Hutę Szkła Kryształowego „Violetta” w Stroniu Śląskim.

Warunkiem zainteresowania turystycznego **zabytkami archeologicznymi** jest ich odpowiednie wyeksponowanie w terenie i przystosowanie dla potrzeb zwiedzających. Dotyczy to przede wszystkim stanowisk archeologicznych o własnej, czytelnej formie krajobrazowej.

Analiza grup walorów województwa dolnośląskiego pozwala stwierdzić, że m.in.:

- liczne tereny i obiekty zabytkowe dają możliwość tworzenia i eksploataowania szlaków krajoznawczych,
- istnieje możliwość tworzenia szlaków historycznych, edukacyjnych wykorzystujących lokalizację rzadkich miejsc ważniejszych bitew oraz martyrologii z okresu II wojny światowej.

Zwiększenie atrakcyjności zabytków ma odbywać się m.in. poprzez ożywienie zabytków cyklicznymi imprezami, odpowiednią infrastrukturą i kalendarzem imprez. Jednym z atutów, godnym zauważenia jest tzw. Droga Śródsudecka prowadząca przez najbardziej atrakcyjne turystycznie i krajobrazowo pasma Sudetów. Pełni ona ważną funkcję dla przeprowadzenia ruchu typowo turystycznego przez obszar górski Sudety.

Mocnymi stronami rozwoju turystyki na Dolnym Śląsku są wysokie walory kulturowe łączące dorobek kultur: polskiej, czeskiej, austriackiej i niemieckiej oraz rozbudowana baza turystyczna, zwłaszcza w rejonach górskich i uzdrowiskowych. *Program* wskazuje także słabe strony rozwoju turystyki na Dolnym Śląsku, do których należą m.in.: zły stan zabytków oraz brak sprawnego regionalnego i lokalnego systemu informacji turystycznej.

3.8. Strategia rozwoju powiatu kłodzkiego na lata 2008-2015

Strategia rozwoju powiatu kłodzkiego na lata 2008-2015 została przyjęta przez Radę Powiatu Kłodzkiego uchwałą Nr XIX/282/2008 z dnia 28 maja 2008 r.

Cel strategiczny główny to „Wzrost standardów życia mieszkańców powiatu z poszanowaniem wielokulturowego dziedzictwa, środowiska naturalnego i wykorzystaniem walorów turystycznych i uzdrowiskowych”. Dokument ten analizuje rozwój powiatu w obszarach strategicznych. Problem ochrony zabytków został poruszony w dwóch z nich, tj.: kulturze i dziedzictwie kulturowym oraz w krajobrazie.

W obszarze strategicznym **kultura i dziedzictwo kulturowe** jako jedną ze słabych stron wskazano niewystarczające środki na konserwację obiektów zabytkowych, a także niewielką liczbę społecznych opiekunów zabytków. Ze względu na fakt dewastacji jako konieczne uznano sporządzenie powiatowego programu opieki nad zabytkami. Głównym celem *Programu opieki nad zabytkami powiatu kłodzkiego* będzie zachowanie regionalnego dziedzictwa kulturowego poprzez podejmowanie następujących zadań:

- zwiększenie roli zabytków w rozwoju turystyki i przedsiębiorczości,
- promocja dziedzictwa kulturowego w kraju i zagranicą,
- rewaloryzacja zabytków i ich adaptacja na cele kulturalne, turystyczne, edukacyjne,

rekreacyjne i inne cele społeczne,

- podnoszenie świadomości społecznej w sferze ochrony dziedzictwa kulturowego,
- wspieranie działań mających na celu kształcenie kadr związanych z dziedzictwem kulturowym,
- tworzenie warunków dla rozwoju i ochrony dziedzictwa kultury ludowej.

Od 2001 roku przy Staroście Kłodzkim działa Powiatowa Grupa Robocza ds. Ochrony Zabytków przed pożarem, przestępczością i dewastacją. Grupa dokonuje corocznie kontroli zabytków z terenu powiatu. Wyznaczeni są także społeczni opiekunowie zabytków, którzy dbają o materialne dziedzictwo ziemi kłodzkiej.

Cele strategiczne obszaru **kultura i dziedzictwo kulturowe** są następujące:

- zachowanie i ochrona dziedzictwa kulturowego w obrębie trzech kultur,
- wspieranie kultury jako elementu kształtującego wizerunek powiatu kłodzkiego jako miejsca ważnego na mapie kulturalnej Dolnego Śląska, Polski i Europy,
- integrowanie społeczności lokalnej wokół ważnych wydarzeń kulturalnych,
- wykorzystywanie walorów kulturowych dla promocji powiatu kłodzkiego.

W obszarze strategicznym **krajobraz** jako słabe strony uznano postępujący proces degradacji zabytkowej zabudowy, a zwłaszcza założeń pałacowych i dworskich. Zagrożeniem jest wprowadzanie obcych form architektury do zabytkowych układów przestrzennych, zwłaszcza na terenach wiejskich oraz niewystarczające i trudne do pozyskania środki finansowe na rewaloryzację zabytków. Szansą rozwoju może być wzrost środków wspierających rewaloryzację zabytków.

3.9. Strategia rozwoju Gminy Stronie Śląskie

Wizja Miasta i Gminy zaproponowana w *Strategii Rozwoju Gminy Stronie Śląskie*, przyjętej uchwałą nr XXIII/221/04 Rady Gminy Stronie Śląskie z dnia 8 listopada 2004 r. brzmi: „Stronie Śląskie – zlokalizowana na polsko-czeskim pograniczu, w granicach Śnieżnickiego Parku Krajobrazowego, znana i gościnna dolnośląska gmina, wyposażona w pełen zakres infrastruktury technicznej, atrakcyjna jako ośrodek o zrównoważonych i produkcyjnych, wzbogacających ofertę turystycznego hrabstwa Sudetów, pielęgnująca bogactwo tradycji, gmina zadbana i przyjazna dla wszystkich pokoleń zintegrowanej i atrakcyjnej społeczności”.

Jednym z celów pośrednich jest „stworzenie bogatej oferty edukacyjnej, kulturalnej i medycznej”, w ramach którego zadaniami strategicznymi m.in. są: utworzenie Ośrodka

(Domu) Kultury oraz upowszechnianie i rozwój cyklicznych imprez kulturalnych.

4. Ogólna charakterystyka zasobów dziedzictwa kulturowego Miasta i Gminy Stronie Śląskie

Pierwsze wzmianki o osadnictwie na ziemi strońskiej pochodzą z XIII wieku. Wzdłuż szlaku wiodącego z Łądka przez Strachocin na południe wykształciły się najstarsze miejscowości Gminy: w 1264 roku Strachocin, w 1346 roku Stronie Śląskie i w 1347 roku Goszów. Po zakończeniu wojen husyckich znacznie wzrosła liczba ludności Hrabstwa Kłodzkiego. Ludność utrzymywała się z lokalnie rozwijającego się przemysłu, rzemiosła, wyrębu lasów i rolnictwa. Powstały też nowe miejscowości, tj. Sienna, Kletno, Młynowiec, Bolesławów, Nowy Gierałtów, Janowa Góra, Stara i Nowa Morawa, Kamienica i Bielice.

Następna fala kolonizacji przypadła na lata 1773-1806, powstały wtedy liczne osady górskie. W XIX wieku granice pomiędzy Stroniem, Strachocinem i Goszowem zatęrzyły się tworząc jeden zespół osadniczy o charakterze miasta. Tam ulokowano siedzibę klucza dóbr rodziny królewskiej i hutę szkła, a stale rozwijające się Stronie Śląskie w 1967 r. uzyskało prawa miejskie.

Od drugiej połowy XIX w. Strachocin i Stronie stały się liczącym lokalnym ośrodkiem turystyczno-leśnikowym. Przyczyniło się do tego otwarcie w 1897 r. linii kolejowej Kłodzko-Łądek-Stronie, ze stacją kolejową na terenie Strachocina. Bielice, Nowy i Stary Gierałtów, Kamienica i Kletno również stały się wsiami leśnikowymi z możliwościami uprawiania sportów zimowych i punktami wypadowymi w góry.³

Jedną z najstarszych wsi Kłodziny jest **Strachocin**. Nazwa miejscowości na przestrzeni czasu ulegała zmianom. W literaturze występują następujące nazwy: Sreckendorf, Sreckdorf (1285-1295), Srekrdorf (1361), Srekerdorf (1364), Srekrsdorf, Schreckeri villa (1384), Srokkeri (1369) Schreckersdorff (1404, 1560), Ssreckersdorff (1412), Schreckirdorf (1478, 1497), Schreckirdorff (1500) Schrockendorf (1765), Schreckendorf (1411, 1460, 1534, 1571, 1631, 1789-1945). Od 1945 roku obowiązuje obecna nazwa Strachocin, która nie jest związana z lokalną tradycją.

Wieś została założona w 1264 r. przez Sreckera na gruntach króla Przemyśła Otokara. Wieś powstała w związku z rozwojem górnictwa i hutnictwa żelaza. W latach

³ Prezentacja multimedialna Urzędu Miejskiego w Stroniu Śląskim zawierająca rys historyczny Gminy oraz opis głównych atrakcji turystycznych

1346-1347 wieś należała do dóbr karpińskich, które w tym czasie były własnością braci Ottona, Reinczka i Nicolausa von Glaubos i następnie Tamma von Glaubos. Następnie wieś została dołączona do dóbr królewskich. W drugiej połowie XV wieku i w XVI w. na gruntach wsi rozwijało się górnictwo i hutnictwo. Czynne były kopalnia rudy i kuźnica. W 1571 r. wieś dostarczała drewno na potrzeby zamku kłodzkiego. Ze względu na swą rangę i istnienie parafii, Strachocin stał się w XVI w. liczącym się w okolicy ośrodkiem reformacji, ale już w 1622 r. przywrócono w miejscowości katolicyzm. W czasie wojny trzydziestoletniej Strachocin był dwukrotnie niszczone: w roku 1622 i w latach 1646-1648. Ponadto wieś musiała płacić kontrybucje armii cesarskiej i kwaterować żołnierzy. W 1684 r. wieś została sprzedana Althannom z Międzylesia, którzy dołączyli ją do klucza Stronie. W XVIII stuleciu rozwinęły się na terenie wsi rzemiosło i przemysł szklarski. W następnym stuleciu wieś została uprzemysłowiona i połączona linią kolejową kolei bialskiej z Kłodzkiem (1897 r.), co w jeszcze większym stopniu wpływało na jej ciągły rozwój.

Od końca XIX w. Strachocin i Stronie Śląskie tak się przestrzennie scalały, że traktowano je już wspólnie stosując nazwę Schreckendorf-Seitenberg. Strachocin stał się w drugiej połowie XIX w. również miejscowością turystyczną, związaną z Łądkiem Zdrojem. Lokalny przemysł zaczął się rozwijać na gruntach Strachocina już w końcu XV w. Przemysł na przestrzeni lat oparty był na górnictwie i hutnictwie. Ponadto na terenie wsi rozwijał się od XVIII do XX w. tradycyjny lokalny przemysł reprezentowany przez młynarstwo, przemysł drzewny i olejarnictwo.

Po 1945 r. Strachocin został zasiedlony. We wsi ulokowano siedzibę nadleśnictwa. Po utworzeniu miasta Stronie Śląskie większa część Strachocina znalazła się w jego obrębie. Po włączeniu większej części wsi do miasta Stronie Śląskie w ramach Strachocina pozostały luźno rozmieszczone, dawne, okazałe zagrody ułożone w czworobok oraz inne skromniejsze domostwa. Są one ulokowane na skarpie na zachód od koryta Białej Łądeckiej.

Wieś **Stronie Śląskie** wzmiankowana była po raz pierwszy w 1344 r. W literaturze można odnaleźć następujące nazwy miejscowości: Zeidenberk (1344, 1345, 1348), Sindenberk, Sidenberk (1347), Seydenberg (1346, 1534), Seytenbergkh, Seydinberg (1476, 1492), Seythenberg (1661), Seidenberck (1560), Seittenperg (1571), Seitenberg (1631, 1632/1633, 1765, 1789-1945), Żybocin (po 1945). Od 1948 roku obowiązuje obecna nazwa Stronie Śląskie.

Wieś w latach 1346-1347 wieś należała do dóbr karpińskich, które w tym czasie były własnością braci Ottona, Reinczka i Nicolausa von Glubos i następnie Tamma von

Glaubos. Na terenie wsi od XIV wieku rozwijało się górnictwo rud żelaza. Wieś została spalona przez husytów w 1428 r. W końcu XV wieku czynna była we wsi kuźnica. Natomiast od 1505 r. Stronie stało się siedzibą sędziego górniczego, który miał nadzór nad kopalniami w Stroniu, Strachocinie i Goszowie. Przez cały XVI w. funkcjonowało górnictwo i hutnictwo. Po rozwiązaniu dóbr karpieńskich Stronie dołączono do dóbr kameralnych. W 1560 r. wieś należała do parafii katolickiej, a następnie do parafii protestanckiej w Strachocinie. W czasie wojny trzydziestoletniej wieś została splądrowana, obciążona kontrybucją na rzecz wojsk cesarskich i obowiązkiem kwaterowania żołnierzy. W 1684 r. cesarska komisja alienacyjna sprzedała wieś Althannom z Międzylesia, którzy uczynili z niej ośrodek klucza Stronie.

W XVIII w. Stronie, będące dużą wsią, przeżywało systematyczny rozwój. W połowie XVIII w. zabudowa Stronia była zróżnicowana, z licznymi trójbocznie obudowanymi zagrodami oraz ze stosunkowo małą ilością budynków szerokofrontowych. Ok. 1825 r. pojawiły się we wsi zagrody w czworobok. W latach 80-tych XIX w. granice pomiędzy Stroniem, Strachocinem i Goszowem zostały zatarte przez wzniesienie licznych nowych budynków mieszkalno-usługowych, fabryki szkła i domów urzędników książęcego majoratu. Wynikało to nie tylko z istnienia w Stroniu książęcych dóbr, z funkcjonowania huty, ale i z tego, że wieś była ośrodkiem letniskowo-turystycznym i ośrodkiem sportów zimowych. Ten ruch budowlany z końca XIX w. i z początku obecnego stulecia był niewątpliwie przejawem procesu miastotwórczego.

Do 1959 r. Stronie Śląskie pozostawało wsią. W latach 1959-1967 Stronie Śląskie miało status osiedla. Już wówczas składało się ze stykających się ze sobą części Stronia, Strachocina i Goszowa. W 1975 r. miejscowość stała się miastem i siedzibą gminy. Rozwinięto lokalny przemysł, na który składały się Huta Szkła Kryształowego „Violetta”, Zakłady Kamienia Budowlanego z zakładem przetwórczym, tartak oraz składnica drewna. Stronie Śląskie należy do tych nielicznych miast w Sudetach, które po 1945 r. zwielokrotniły liczbę mieszkańców. Miasto jest miejscowością turystyczną.

Pierwsze wzmianki o wsi **Goszów** pochodzą z 1344 r. Nazwa miejscowości na przestrzeni czasu ulegała zmianom. W literaturze można odnaleźć następujące nazwy: Gumprechtsdorf (1347), Gumprechtsdorf (1465), Gumpirsdorf (1476, 1482), Gumpersdorf (1534, 1560, 1571, 1632/1633, 1857), (1631). Gompersdorff (1560, 1617), Gompersdorf (1631, 1743, 1765, 1789, 1801-1945), Goszów (po 1945). Od 1945 roku obowiązuje obecna nazwa Goszów.

W 1347 r. wieś należała do opuszczonych dóbr karpieńskich Tarnmo von Glaubos. Około 1560 r. Goszów wchodził w skład katolickiej parafii w Strachocinie. W XVI w. na

gruntach wsi czynne były kopalnie i kuźnie żelaza. W latach 1625-1641, w czasie wojny trzydziestoletniej wieś musiała płacić kontrybucje wojskom cesarskim i kwaterować żołnierzy. W latach 1684-1867 Goszów należał do klucza Stronie, a w latach 1841-1946 wchodził w skład katolickiej parafii w Strachocinie. Okres rozwoju wsi przypadł na lata 1830-1910, a szczególnie na lata ok. 1870-1910.

Na początku XIX wieku zabudowa wsi rozlokowana była w skupiskach. Składała się ona z zagród dwustronnie zabudowanych oraz o zabudowie szerokofrontowej. W latach 1883-1912 w centrum wsi przy korycie rzeki Białej, znajdowała się zabudowa skupiona i szerokofrontowa, a na wzniesieniach na południe od Białej Łądeckiej położone były znacznie od siebie oddalone okazałe zagrody ułożone w czworobok. Po II wojnie światowej Goszów został zasiedlony, ale powoli wyludniał się. W 1967 r. zachodnia część miejscowości o najgęstszej zabudowie została dołączona do Stronia Śląskiego.

Wieś **Bielice** została założona w 1605 lub 1606 r. w obrębie dóbr kameralnych. W literaturze odnaleźć następujące nazwy: Pillendorf (1606, 1621, 1631, 1653), Neue Bielendorf (1614), Bielendorf (1632/1633), Bielendorfel (1641), Bielendorf vid Neu Gehrsdorf (1765), Billendorf (1789), Bielendorf (1801, 1871-1945), Biela (1970). Od 1973 roku obowiązuje obecna nazwa Bielice.

Początkowo osada związana była z Nowym Gieraltowem i dopiero od 1614 r. stała się odrębną gminą wiejską. Do 1684 r. Bielice należały do dóbr kameralnych, w latach 1684-1867 wchodziły w skład klucza Stronie. Około 1748 roku zabudowa wsi była dość luźna. Stanowiła ją głównie zabudowa szerokofrontowa z nielicznymi zagrodami zabudowanymi z 3 stron. W latach 1824, 1865 i 1883-1912 zabudowa ta przedstawiała się podobnie, z tym że pojawiały się gospodarstwa zabudowane w czworobok. Obecnie zagród tych już nie ma. Zachowały się tylko pojedyncze skromne szerokofrontowe domy, głównie murowane, parterowe z dachami dwuspadowymi, częściowo odeskowane.

W latach 1845-1910 wieś przeżywała szczytowy okres rozwoju i dopiero po 1910 r. nastąpił znaczny spadek liczby ludności. Dalsze wyludnianie się wsi zostało powstrzymane przez powstanie na jej terenie w okresie międzywojennym ważnego ośrodka turystyczno-leśniskowego w Górach Bialskich.

Nazwa **Bolesławów** na przestrzeni czasu ulegała zmianom. Od czasu powstania miasto nosiło dwie nazwy: oficjalną - Wilhelmsthal i potoczną - Neustadt. W literaturze odnaleźć można następujące odmiany tych nazw: Stad St. Wilhelmsthal (1610), Sankt Wilhelmsthal (1620), Wilhelmstadt (1641), Wilhelmssthal (1631), Wilhelmsthal (1631, ok. 1789, 1817-1845, 1871-1945). Neustadt (1631), Neu Stadlin (1641), Neustadt (ok.

1789, 1841). Od 1945 roku obowiązuje obecna nazwa Bolesławów.

Osadnictwo dotarło w okolice Bolesławowa już w XIV w. i było ono związane z działalnością lokalnych kopalń rud żelaza i kuźnic czynnych w dolinie Kleśnicy oraz na gruntach Strachocina. Z osadnictwem tym późniejsza lokacja miasta nie miała nic wspólnego. W 1578 r. cesarz Rudolf, ordynek górniczy, zalecił założenie wolnego miasta górniczego z urzędem górniczym, usytuowanego w dolinie Białej Łądeckiej lub Morawki. Lokację przeprowadził w 1581 r. ówczesny królewski mincerz Wilhelm von Oppersdorf. Wytyczono rynek i trzy ulice oraz wzniesiono bardzo skromną zabudowę dla gwarków (młodych górników). Zbudowano drewniany kościół.

W 1582 r. powołany został urząd górniczy i władze miejskie. Właściwe prawa miejskie i herb Bolesławów otrzymał w 1584 r. Miasto uzyskało wówczas liczne przywileje, miało własną jurysdykcję i było wolne od powinności. Na początku XVII w. okazało się, że lokalne złoża srebra i rud żelaza są niewielkie, w związku z czym górnictwo podupadło. Na początku XVII wieku miasto zasiedlili rzemieślnicy. Pozycja miasta znacznie zmalała i została osłabiona ostatecznie poprzez działania wojenne w czasie wojny trzydziestoletniej, po której Bolesławów był już tylko małym, rzemieślniczym osiedlem. Około 1665 r. próbowano ożywić górnictwo w okolicy miejscowości, ale szybko tego zaniechano. Do 1684 r. Bolesławów był miastem kameralnym, a od 1684 r., sprzedany Althannom z Międzyzlesia, został włączony do klucza Stronie. Dwukrotnie, w latach 1680 i 1714 miasto nawiedzała zaraza.

Około 1736 r. wykształciła się zabudowa miasta złożona z domów rynkowych drewnianych lub o konstrukcji szkieletowej, jedno- lub dwukondygnacyjnych, z wąskimi elewacjami szczytowymi, z trójkątnymi, często odeskowanymi szczytami i z dachami dwuspadowymi. W 1763 r. spłonęło 8 rynkowych domów, a w 1824 r. pożar strawił 7 drewnianych domów w zachodniej pierzei rynku. Odbudowano je już jako murowane. Część zabudowy Bolesławowa została usunięta ok. 1859 r. również w związku z przebudową układu komunikacyjnego. W rezultacie już w latach sześćdziesiątych XIX w. nie istniały stare, rynkowe domy szczytowe, a ich miejsce zajęły budynki usytuowane w pierzejach rynkowych kalenicowe.

Bolesławów był najmniejszym miastem w prowincji śląskiej. W 1824 r. miasto nawiedził pożar, a w 1833 r. wielka powódź. Sytuacja ekonomiczna miasta nie przedstawiała się dobrze, miasto zostało poważnie zadłużone. Wszystko to sprawiło, że w 1892 r. miasto utraciło prawa miejskie i stało się wsią. Przed ostatecznym upadkiem miejscowość ratowana była głównie przez turystykę. W latach dwudziestych XX w. Bolesławów został odkryty jako miejsce do uprawiania sportów zimowych.

W bezpośrednim sąsiedztwie miejscowości znajdowały się: skocznia narciarska, tory saneczkowe, półka narciarskie. Po II wojnie światowej Bolesławów podupadł jeszcze bardziej. Po zakończeniu eksploatacji kopalni w Kletnie Bolesławów ponownie stał się letniskiem z zakładowymi ośrodkami wczasowo-kolonijnymi.

Nazwa **Janowa Góra** obowiązuje od 1945 roku. Nazwa miejscowości na przestrzeni czasu ulegała zmianom. W literaturze odnaleźć można następujące nazwy: Sankt Johann, Johannesbergkh (1631), Johannfiberg (1632/1633), Johann berg (1641), Johannisberg (1765), Johannisberg (1789 1801-1857, 1871-1885) Johannesberg (1631, 1867, 1895-1945).

Wieś powstała w latach 1582-1585 jako osada górnicza. Założona została na terenie dóbr kameralnych przez mincerza Wilhelma von Oppersdorf. W 1684 r. cesarska komisja alienacyjna sprzedała wieś Althannom z Międzylesia, którzy dołączyli ją do klucza Stronie. W 1815 r. miejscowość była odrębną gminą wiejską z dobrami sędziowskimi. Do końca 1867 r. miejscowość znajdowała się w ramach klucza Stronie. W XIX w. Janowa Góra stała się miejscowością turystyczną i letniskową ze względu na położenie na drodze ze Stronia na Śnieżnik.

Przemysł na terenie wsi reprezentowany był przez górnictwo, młynarstwo, olejarstwo i przemysł drzewny. Górnictwo na gruntach wsi rozwijało się od lat 70-tych XVI wieku. W czasie wojny trzydziestoletniej poważnie podupadło. Zniszczona została sztolnia Sankt Johann. W latach 1839-1863 ponownie rozpoczęto eksploatację tutejszych złóż rud żelaza, a następnie latach 80-tych XIX wieku. Zakończenie wydobywania rud żelaza nastąpiło w latach 1938-1940. Ponadto funkcjonował we wsi w latach 1789-1845 lokalny przemysł wiejski produkujący na potrzeby mieszkańców wsi oraz przemysł drzewny. Po 1945 r. wieś została zasiedlona tylko częściowo ze względu na małą ilość gruntów ornych, złe warunki glebowo-klimatyczne, zniszczenie lokalnego przemysłu i sąsiedztwo kopalni uranu w Kletnie. Od 1975 Janowa Góra jest przysiółkiem Siennej.

Nowy Gierałtów został założony na terenie dóbr kameralnych w 1581 r. w celu pozyskania drewna. Nazwa miejscowości na przestrzeni czasu ulegała zmianom. W literaturze można odnaleźć następujące nazwy: Gerhardsdorf, Neu lub Klein Gersdorf, Ober Gersdorf, Neugirssdorff (1631) New Gersdorf (1640), Neugorschdorff (1659), Neugarsdorf (1725), Neu Gehrsdorf (1765), Neu Gerschdorf (1789, 1801-1817), Neu Gersdorf (1845, 1871-1945).

Założycielem osady był cesarski nadleśniczy Leonhardt von Veldhammer z Ausee. W 1684 r. cesarska komisja alienacyjna sprzedała Nowy Gierałtów Althannom

z Międzylesia, którzy włączyli go do klucza Stronie. W XVIII w. przez Nowy Gierałtów prowadziła droga ku granicy z Morawami. Od XIX w. to przejście graniczne straciło na znaczeniu. W ramach klucza Stronie Nowy Gierałtów pozostawał jeszcze w 1867 r.

W latach 1750-1825 zabudowa wsi była dość luźna i najczęściej szerokofrontowa, rzadziej występowały zagrody dwu- lub trójstronnie obudowane. Pod koniec XIX wieku nadal przeważała zabudowa szerokofrontowa. Do dziś zachowały się jedynie pojedyncze budynki mieszkalne szerokofrontowe. Na tle tej zabudowy wyróżniają się domy: nr 3 dawny ośrodek wypoczynkowy „Energomontażowiec” znajdujący się przy drodze do kościoła i dom nr 22 dawny Zakładowy Ośrodek Wypoczynkowy „Łabędzianka” z początku XX w. Ponadto na terenie wsi zachowały się murowane kapliczki przydrożne.

Przemysł na terenie wsi reprezentowały młyny i tartaki. W latach 1789, 1830 i 1845 działały 2 młyny, a w latach 1830 oraz 1845 czynny był tartak. Już w 1830 r. funkcjonowało we wsi leśnictwo, do którego należała księżęca leśniczówka. Po 1945 roku wieś została zasiedlona w niewielkim stopniu. Wieś miała charakter letniskowy, a na jej terenie znajdowały się zakładowe domy wypoczynkowe.

Sienna założona została przed 1560 r. na terenie dóbr kameralnych. Nazwa miejscowości na przestrzeni czasu ulegała zmianom. W literaturze odnaleźć można następujące nazwy: Haindorf (1560), Hegerei am Heuweg (1571), Haidorff (1631), Heydorf, Hewdorf (1631), Hewdorff (1631), Heydorff (1631), Heidorf (1632/1633), Heudorf (1789-1945).

Sienna była początkowo osiedlem górniczym związanym z ośrodkiem górniczym w Janowej Górze. Później wieś nie utrzymała statusu osiedla górniczego i stała się osadą leśną. Na początku wojny trzydziestoletniej wieś została splądrowana przez wojska cesarskie, a w latach 1625-1641 płaciła kontrybucje na ich rzecz i musiała kwaterować żołnierzy. W 1684 r. miejscowość została sprzedana przez cesarską komisję alienacyjną Althannom z Międzylesia, którzy dołączyli ją do klucza Stronie. W XIX wieku w okolicy Siennej wydobywane były rudy żelaza, co wpłynęło pozytywnie na rozwój wsi. Lokalny przemysł reprezentowany był przez młynarstwo, przemysł drzewny, górnictwo i hutnictwo. W latach 1743-1845 działały we wsi jeden lub dwa młyny i tartak.

Po 1945 r. wieś została słabo zasiedlona, m.in. ze względu na złe warunki glebowo klimatyczne i upadek lokalnego rzemiosła i przemysłu. Do czasu użytkowania kopalń w sąsiedniej Janowej Górze i w Kletnie, a więc do końca lat pięćdziesiątych ludność Siennej znajdowała w nich zatrudnienie. Po zamknięciu kopalń wieś ostatecznie wyludniła się. W związku z wybudowaniem ośrodka narciarskiego na zboczach Czarnej

Góry w końcu XX wieku wieś zaczęła się ponownie zaludniać i rozbudowywać.

Stara Morawa prawdopodobnie została założona jako osada leśna w związku z działalnością kuźnicy w 1588 r. W literaturze występują następujące nazwy wsi: Klessenmohre (1614), Klessemoraw (1656), Moraw (1631) Mora Dorfel (1632/1633), Mora (1641), Alt Mohrau (1588, 1765, 1789-1945).

Osada powstała na obszarze dóbr kameralnych i miała dostarczać drewno do pobliskiej kuźnicy. W 1684 r. wieś została sprzedana Althannom z Międzyzlesia, którzy dołączyli ją do klucza Stronie. Po upadku kuźnicy w XVII wieku mieszkańcy Starej Morawy zajmowali się rzemiosłem, które było słabo rozwinięte. W 1840 r. zbudowano na Morawce, na północ od Starej Morawy zaporę wodną. Do 1867 r. wieś należała do klucza Stronie. Po upadku hutnictwa metali przemysł na terenie wsi reprezentowany był w latach 1789-1845 bardzo skromnie przez młyn, piec wapienniczy i 2 tartaki. W latach 1910-1924 tartaki już nie działały, a czynne były piec wapienniczy i młyn.

Około 1825 roku zabudowę wsi stanowiły pojedyncze szerokofrontowe budynki. W latach 1883-1912 zabudowa ta przedstawiała się podobnie z tym, że była bardziej przereźdzona. Do dziś zachowało się kilka budynków mieszkalnych i mieszkalno-gospodarczych. W południowej części wsi znajduje się budynek z początku XX w., usytuowany po wschodniej stronie drogi do Bolesławowa, u podnóża Suszycy. Dom wyróżnia się drewnianym ryzalitem w elewacji frontowej, który zwieńczony jest trójkątnym, odeskowanym szczytem.

Stary Gierałtów jest jedną z najstarszych wsi we wschodniej części Kotliny Kłodzkiej. Pierwsze wzmianki o Starym Gierałtowie pochodzą z 1346 r. W przeszłości miejscowość zwano: Gegendorf, Geraczdorf (1346), Girhardsdorf (1418), Gerhardsdorf (1418, 1424, 1430, 1478), Girschdorf (przed 1500), Gersdorff uffe Grunde, Gersdorf (1571), Gross Gersdorf, Ober Gersdorf (1581), Alt Girssdorf (1631), Altgirssdorff (1631), Altgarsdorf (1732), Gehrsdorf (1765), Alt Gersdorff uffe Grunde, Alt Gerschdorf (1789, 1801-1817), Alt Gersdorf (1632/1633, 1845-1945). Od 1945 roku obowiązuje obecna nazwa Stary Gierałtów.

Wieś na początku istnienia należała do dóbr karpieńskich przy zamku Karpno, które w tym czasie były własnością Ottona, Reinczka i Nicolausa von Glubos. Po zniszczeniu zamku Karpno w XV wieku należące do niego dobra, w tym Stary Gierałtów, dołączono do dóbr królewskich. Wojna trzydziestoletnia znacznie zubożyła tę dość dużą i stosunkowo bogatą wieś. Trudności wzmogła jeszcze w latach 1625-1641 konieczność płacenia kontrybucji armii cesarskiej. W rezultacie zmalała liczba ludności wsi, a liczne

gospodarstwa były opuszczone. W 1684 r. Stary Gierałtów został sprzedany przez cesarską komisję alienacyjną Althanom z Międzylesia, którzy włączyli go do klucza Stronie. W latach 1789-1814 wieś i dobra sędziowskie, wyłączone z klucza Stronie, pozostawały w rękach hrabiów von Schlabrendorf i dopiero w roku 1830 powróciły do klucza Stronie. Do 1867 r. miejscowość należała do dóbr Stronie. W połowie XIX wieku Stary Gierałtów znalazł się na trasie z Łądka do Puszczy Jaworowej w Górach Bialskich, w związku z czym przez wieś odbywał się ożywiony ruch turystyczny. Stary Gierałtów był siedzibą urzędu gromadzkiego obejmującego do 1905 roku Bielice, Goszów, Nowy Gierałtów i Młynowiec. Lokalny przemysł reprezentowany był w latach 1743-1924 przez młynarstwo, przemysł drzewny i olejarstwo. We wsi czynne były: jeden lub dwa młyny zbożowe, od jednego do 3 tartaków, młyn do mielenia kory dębowej, prasa olejowa, jeden lub dwa młyny olejowe oraz dwie potażarnie. W XVIII wieku wieś zabudowana była dość luźno. Siedlisko wypełniała zabudowa oddalona od rzeki i usytuowana na wzniesieniu na południe od wsi, składająca się głównie przez zagrody na planie litery L, zagrody trójkątnie obudowane o różnych układach i przez zabudowę szerokofrontową. Około 1825 r. zabudowa wsi była dalej dość luźna, z tym, że zagrody dominowały w zachodniej części wsi bliżej Goszowa, a zabudowa szerokofrontowa występowała we wschodniej partii miejscowości bliższej sąsiedniej wsi Nowy Gierałtów. Do 1865 r. zabudowa wsi nieco się zagęściła. W latach 1883-1912 tworzyły ją zagrody, także w czworobok sytuowane w oddaleniu od rzeki oraz pojedyncze budynki, wznoszone także nad samą Białą Łądecką.

Po 1945 r. zabudowa wsi została znacznie przerzedzona, ale i tak zachowała się w znacznie większym stopniu, niż w innych wsiach w południowo wschodniej części hrabstwa. Obecnie istniejąca zabudowa wsi pochodząca z okresu od I połowy XIX w. do początku obecnego stulecia jest stosunkowo skromna i charakterystyczna dla budownictwa Kłodziny. Tworzą ją budynki murowane, drewniane murowane z odeskowanymi szczytami. Na tym tle wyróżnia się drewniane murowany dom nr 84 wzniesiony ok. połowy XIX w. Reprezentuje on typ domu z izbą krzyżową. Jest to jedyny tego rodzaju oryginalny budynek na terenie gminy Stronie Śląskie. Na terenie wsi zachowały się kapliczki przy domach o numerach 7, 13, 18, 46 i 88.

4.1. Obiekty nieruchome objęte ochroną prawną

Formami ochrony prawnej zabytków są: wpis do rejestru zabytków, uznanie za pomnik historii, utworzenie parku kulturowego oraz ustalenie ochrony w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego.

4.1.1. Obiekty zabytkowe wpisane do rejestru zabytków województwa dolnośląskiego

Rejestr zabytków województwa dolnośląskiego jest prowadzony przez Dolnośląskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków we Wrocławiu (Dolnośląski Wojewódzki Konserwator Zabytków, ul. Władysława Łokietka 11, Wrocław).

W rejestrze zabytków nieruchomych województwa dolnośląskiego znajduje się 10 obiektów. Zestawienie obiektów zostało przedstawione w tabeli nr 1.

Tabela nr 1

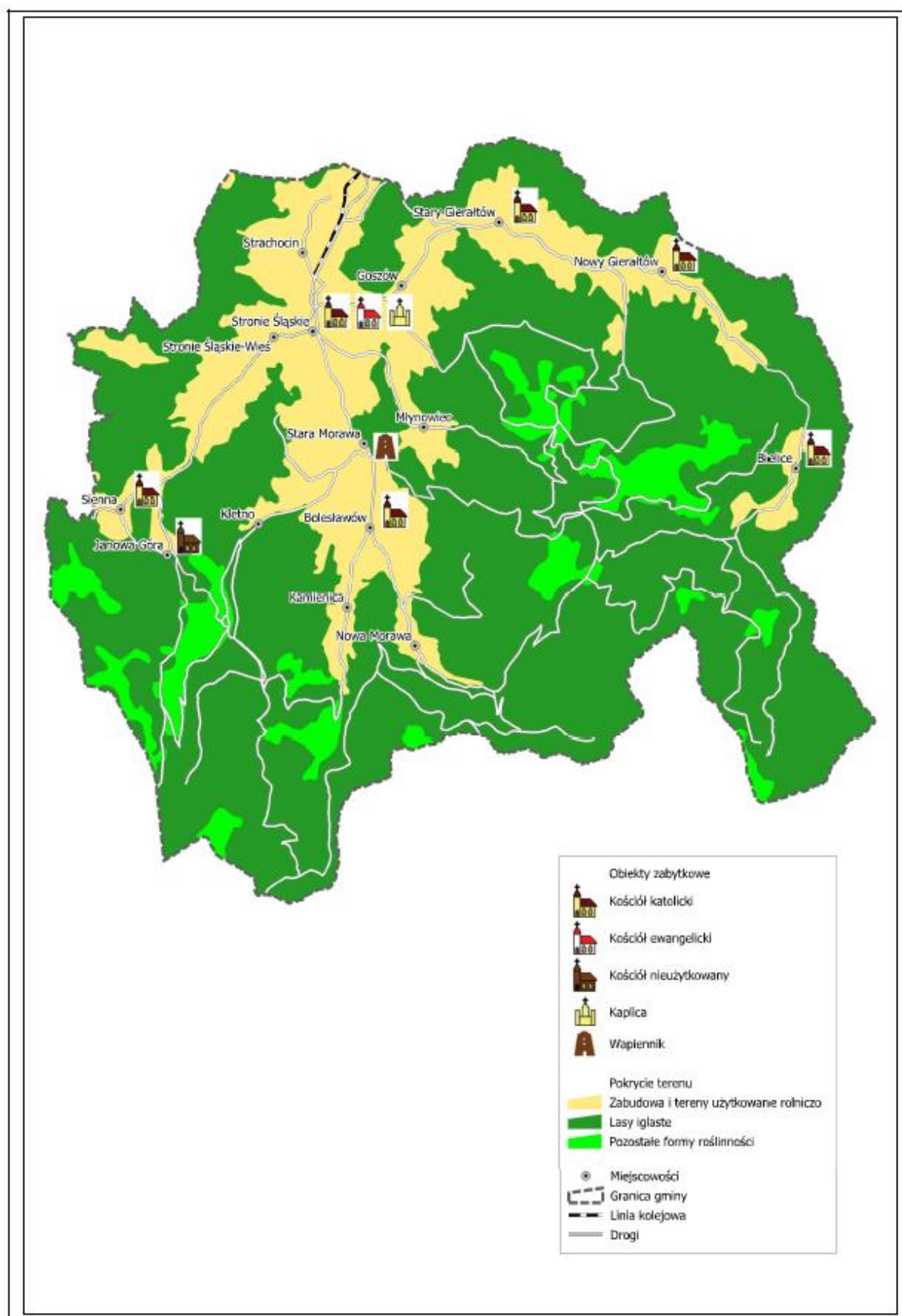
Zestawienie obiektów nieruchomych z terenu Miasta i Gminy Stronie Śląskie wpisanych do rejestru zabytków województwa dolnośląskiego

Lp.	Obiekt	Nr rejestru zabytków wojew. dolnośląskiego	Data wpisu	Adres obiektu
1	kościół filialny p.w. św. Wincentego i Walentego	1221/WŁ	16.06.1987	Bielice
2	kościół parafialny p.w. św. Józefa Oblubieńca	867	5.05.1961	Bolesławów
3	kościół, ob. nieużytkowany	1971	22.12.1971	Janowa Góra
4	kościół parafialny p.w. św. Jana Chrzciciela	869	5.05.1961	Nowy Gierałtów
5	kościół filialny p.w. św. Michała Archanioła	1340/WŁ	14.05.1991	Sienna
6	Wapiennik	755/WŁ	15.12.1980	Stara Morawa
7	kościół filialny p.w. św. Michała Archanioła	2042	25.05.1972	Stary Gierałtów
8	kościół parafialny p.w. NMP Królowej Polski i Św. Maternusa	1979	22.12.1971	Stronie Śląskie, ul. Kościelna
9	kościół ewangelicki, ob. pomocniczy rzym.-kat. p.w. Zmartwychwstania Pańskiego	1339/WŁ	14.05.1991	Stronie Śląskie, ul. Sportowa
10	kaplica p.w. św. Onufrego	1980	22.12.1971	Stronie Śląskie, ul. Kościuszki

Rozmieszczenie geograficzne obiektów zabytkowych zostało przedstawione na mapie nr 1.

Mapa nr 1

Obiekty wpisane do rejestru zabytków województwa dolnośląskiego z obszaru Miasta i Gminy Stronie Śląskie

W dalszej części niniejszego *Programu* przedstawiono krótką, ogólną charakterystykę i informacje o obiektach wraz z fotografiami zabytków wpisanych do rejestru zabytków województwa dolnośląskiego.

Bielice

Kościół rzymsko-katolicki p.w. św. Wincentego i Walentego

Kościół rzymsko-katolicki p.w. św. Wincentego i Walentego został zbudowany na początku XIX wieku. W latach 1830-1845 kościół funkcjonował jako kaplica modlitewna. Później uzyskał status kościoła cmentarnego p.w. Najświętszej Marii Panny z Góry Karmel (Maria vom Berge Karmel). W XX wieku kościół zachował swe wezwanie i uzyskał status kościoła filialnego. W 1939 roku świątynię remontowano. Zostały odrestaurowane freski przez H. Blaschke. W latach 1945-1986 kościół nie był użytkowany. W 1986 roku przeprowadzono kapitalny remont budowli, w trakcie którego osuszono mury, naprawiono dachy, wzmocniono konstrukcję murów, przeprowadzono remont wnętrza i elewacji. Wykonano częściowo prace konserwatorskie. Po remoncie kościół został ponownie poświęcony. Jest to obecnie kościół filialny p.w. św. Wincentego. Kościół zbudowano w stylu późnego baroku. Jest to prosty, orientowany kościół salowy z nieznacznie wydłużonym, pięciobocznie zamkniętym prezbiterium. Od zachodu do kościoła przylega czworoboczna wieża, a od południa zakrystia.

adres	Bielice, 57-550 Bielice
rejestr zabytków	A-451221/WŁ z 16 czerwca 1987 r.
działka ewidencyjna	38
właściciel	Parafia w Nowym Gierałtowie p.w. św. Jana Chrzciciela
obecna funkcja obiektu	Sakralny
rodzaj użytkowania	Kultowe
materiał ścian	Ceglane
stan zachowania	Dobry
datowanie	XVII w.

Bolesławów

Kościół parafialny p.w. św. Józefa Oblubieńca

Kościół powstał wraz z założeniem miasta. Pierwsze wzmianki o kościele pochodzą z 1598 roku. W latach 1672-1675 wzniesiono nowy, obecny kościół p.w. św. Józefa. Parafia w Bolesławowie powstała dopiero w 1728 r. w wyniku starań kardynała Michaela Friedricha von Althann i objęła swym zasięgiem: Janową Górę, Starą Morawę i Kamienicę. W latach 1841-1946 do parafii oprócz wyżej wymienionych miejscowości należały: Sucha Góra, kolonia Starej Morawy, i Nowa Morawa. Wyłączono z parafii Starą Morawę. Patronat nad kościołem pozostawał w gestii początkowo władców hrabstwa, a później urzędu królewskiego w Kłodzku i od 1684 r. - właścicieli klucza Stronie Śląskie. Zespół kościelny składa się obecnie z kościoła, cmentarza i kaplicy cmentarnej. W XIX wieku składał się Kościół, cmentarza, plebani oraz szkoły.

W XIX wieku poszczególne części kościoła kilkakrotnie przebudowywano i remontowano. W 1859 r. w wyniku uderzenia pioruna w wieżę sklepienie prezbiterium zostało uszkodzone. Na przestrzeni lat zmianie ulegał także korpus kościoła, wymieniano pokrycie dachu kościoła. Około 1815 r. kościół był kryty gontem, w 1844 r. wymieniono pokrycie części dachu na nowe wykonane z łupków. W 1959 r. kościół był znacznie zniszczony, częściowo zawilgocony i miał zniszczone pokrycie dachowe oraz uszkodzoną stolarkę. Na kalenicy znajdowała się drewniana sygnaturka. Kościół remontowany był od lat 70-tych XX w. Osuszone i wzmocnione zostały mury, przeprowadzono gruntowny remont dachu. W 1987 r. wykonana została konserwacja wnętrza i elementów wyposażenia. Wymieniony został chór.

Obecny wygląd kościoła nawiązuje do wczesnego baroku z silnymi reminiscencjami architektury późnego renesansu. Wyraziły się one przede wszystkim w architekturze pięciobocznego prezbiterium przeprutego ostrołucznymi oknami i wzmocnionego przyporami. Prezbiterium utrzymane zostało w duchu architektury gotyckiej.

adres	57-550 Bolesławów
rejestr zabytków	867 z 5 maja 1961 r.
działka ewidencyjna	14
właściciel	Parafia p.w. św. Józefa Oblubieńca w Bolesławowie
obecna funkcja obiektu	Sakralne
rodzaj użytkowania	Kultowe
materiał ścian	Ceglane
stan zachowania	Dobry
datowanie	XVII w.

Janowa Góra

Kościół, obecnie nieużytkowany

Pierwotnie na ogrodzonym cmentarzu we wsi Janowa Góra zbudowano dzwonnice. W 1752 r. wzniesiono drewnianą kaplicę. Świątynia ta określana jako kościół cmentarny lub kaplica cmentarna została zburzona w 1826 r. Na jej miejscu wzniesiono murowany kościół cmentarny, który przetrwał do chwili obecnej. Kościół ten był w 1845 r. określany także jako kaplica modlitewna. W 1878 r. zbudowano sygnaturkę, na której zawieszono stare dzwony cmentarne. Jest to obecnie nieczynny kościół filialny należący do parafii w Stroniu Śląskim.

Późnobarokowy kościół jest skromną, małą, salową budowlą z półkoliście zamkniętym i niewyodrębnionym prezbiterium. Bryła budynku jest zwarta, nakryta dachem dwuspadowym z półstożkową połacią nad prezbiterium. Na dachu znajduje się sygnaturka z prześwitem, nakryta ostrosłupowym hełmem. Przy wschodniej elewacji prezbiterium znajduje się zakrystia z dachem dwuspadowym i odeskowanym, trójkątnym szczytem. Fasada zwieńczona trójkątnym szczytem. Elewacje rozczłonkowane regularnie rozłożonymi otworami.

adres	57-550 Janowa Góra
rejestr zabytków	1971 z 22 grudnia 1961 r.
działka ewidencyjna	15/1
właściciel	Parafia rzymsko-katolicka pw. Matki Bożej Królowej Polski i św. Maternusa w Stroniu Śląskim
obecna funkcja obiektu	Sakralna
rodzaj użytkowania	Kultowe
materiał ścian	Ceglane
stan zachowania	Zły
datowanie	XVIII/XIX w.

Nowy Gierałtów

Kościół parafialny p.w. św. Jana Chrzciciela

Kościół został zbudowany w 1619 r. jako świątynia ewangelicka. W ręce katolików trafiła już w 1623 roku i została dołączona do parafii w Strachocinie. W 1718 r. na życzenie mieszkańców Nowego Gierałtowa erygowano tu nową parafię, którą w 1799 r. powiększono o część Starego Gierałtowa. W latach około 1841-1946 do parafii tej należały także: Bielice oraz gospodarstwa rozrzucone nad Białą Łądecką. Na początku XX wieku patronat nad kościołem sprawowali książęta von Preussen z Kamieńca, właściciele klucza Stronie. W latach 80-tych XX wieku kościół należał do parafii w Stroniu Śląskim, a w 1989 r. ponownie erygowano w Nowym Gierałtowie parafię.

Kościół położony jest na zachodnim krańcu wsi, na północ od głównej drogi wiejskiej. Budynek kościoła usytuowany jest na wzniesieniu.

Świątynia w Nowym Gieraltowie jest budowlą barokową. Najstarszą częścią kościoła jest prezbiterium wzniesione w 1619 r. Jest ono pięciobocznie zamknięte i pozbawione przypór. Świątynia nakryta jest pięciopłatowym dachem. Okna prezbiterium są ostrołukowe i osadzone w półkolistych niszach. Nowsza część kościoła z lat 1715 i 1734 utrzymana jest także w stylu barokowym. Korpus kościoła pokryty jest dachem trójspadowym. Fasada główna świątyni jest trójosiowa, symetryczna. W osi środkowej umiejscowiony jest portal, blendy, nisza i okna w elewacji wieży. Elewacje boczne są trójosiowe, rozczłonkowane podziałem ramowym. Okna rozłożone są symetrycznie w każdej z osi, poniżej okien znajdują się okulusy. Zakrystia dołączona jest do kościoła od strony północnej. Jest ona dwukondygnacyjna, nakryta dachem dwupołaciowym. Wyposażenie kościoła pochodzi z XVII-XX w.

Prace remontowe w budynku prowadzone były w latach 1770-1783, 1842-1869, 1976 i 1987 r. W 1987 r. wzmocniono konstrukcję murów, wymieniono dach, przeprowadzono niwelację otoczenia. Wykonano też prace restauratorskie.

adres	57-550 Nowy Gieraltów
rejestr zabytków	869 z 5 maja 1961 r.
działka ewidencyjna	12
właściciel	Parafia rzymsko-katolicka pw. św. Jana Chrzciciela w Nowym Gieraltowie
obecna funkcja obiektu	Sakralna
rodzaj użytkowania	Kultowe
materiał ścian	Ceglane
stan zachowania	Dobry
datowanie	XVII w.

Sienna

Kościół filialny p.w. św. Michała Archaniola

Kościół p.w. św. Michała określany był dawniej jako kościół cmentarny, kaplica modlitewna (1845) lub też jako kaplica cmentarna (1902). Jest to obecnie nieczynny kościół filialny należący do parafii w Stroniu Śląskim.

Późnobarokowy kościół wzniesiony w latach 1789-1841, usytuowany w dolnej części wzniesienia jest skromną, małą, salową budowlą z półkoliście zamkniętym i niewyodrębnionym prezbiterium. Bryła budynku zwarta nakryta dachem dwuspadowym z półstożkową połacią nad prezbiterium. Na dachu ośmioboczna sygnaturka z prześwitem, nakryta ostrosłupowym hełmem. Przy zachodniej elewacji prezbiterium zakrycia z dachem dwuspadowym. Fasada zwieńczona trójkątnym szczytem. Elewacje rozczłonkowane otworami.

adres	57-550 Nowy Gieraltów
rejestr zabytków	1340/WŁ z 14 maja 1991 r.
działka ewidencyjna	26
właściciel	Parafia Matki Bożej Królowej Polski i św. Maternusa w Stroniu Śląskim
obecna funkcja obiektu	Sakralna
rodzaj użytkowania	Kultowe
materiał ścian	Ceglane
stan zachowania	Dobry
datowanie	XVII w.

Stara Morawa

Wapiennik

Zabytkowy wapiennik „Łaskawy Kamień” to obiekt o fascynującym rodowodzie historycznym. Wybudowany został według projektu słynnego architekta niemieckiego Karla Friedricha Schnikla. Do roku około 1920 r. wapiennik służył do wypalania wapnia. Zasada działania pieca została opracowana specjalnie na ten cel przez znanego konstruktora pieców hrabiego Rumforda.

W latach 1914-1978 wapiennik ulegał stopniowemu zniszczeniu. W 1978 roku rodzina Rybczyńskich podniosła obiekt z ruiny, dobudowując na pozostałościach

fundamentów i murów wapiennika część mieszkalną i atelier.

Obecnie obiekt jest siedzibą stowarzyszenia Niemiecko-Polskiego „Wapiennik Gnadenstein”, Polskiego Stowarzyszenia Muzeum „Wapiennik” i redakcji kwartalnika artystyczno - regionalnego „Stronica Śnieżnika”.

adres	Zlokalizowany w Starej Morawie, przy drodze do Jaskini Niedźwiedziej w Kletnie, 57-550 Stara Morawa
rejestr zabytków	775/WŁ z 15 grudnia 1980 r.
działka ewidencyjna	149
właściciel	Skarb Państwa
obecna funkcja obiektu	Wapiennik
rodzaj użytkowania	Inne
materiał ścian	Kamienne
stan zachowania	Dobry
datowanie	XVIII w.

Stary Gieratów

Kościół filialny p.w. św. Michała Archaniola

W 1798 roku w Starym Gierątownie zbudowano we wsi kościół, który w 1845 r. został określony jako kaplica modlitewna należąca do parafii w Strachocinie. Obecnie jest to kościół filialny p.w. św. Michała Archaniola, należący do parafii w Nowym Gierątownie. W trakcie remontu przeprowadzonego przed 1987 r. częściowo zrekonstruowano drewniany chór oraz wykonano na sklepieniu współczesne malowidło ze sceną Ukrzyżowania w stylu neoromańskim. Kościół jest położony na południe od głównej drogi wiejskiej na niewielkim wzniesieniu. Późnobarokowy kościół wzniesiony w Starym Gierątownie reprezentuje tradycyjny typ świątyni wiejskiej. Jest to budynek murowany i otynkowany. Kościół założony jest na rzucie prostokąta. Od strony wschodniej

zakończony jest półkolistym prezbiterium. Prezbiterium oświetlone jest dwoma oknami i nakryte dachem półstożkowym. Dach prezbiterium łączy się z dwuspadowym dachem korpusu głównego. W osi głównej fasady znajduje się wysunięta wysoka i nieproporcjonalna wieża. Jest ona zwieńczona trójkątnym szczytem i nakryta cebulastym. Elewacje kościoła rozczłonkowane podziałem ramowym łączącym się z gzymsami koronującymi prezbiterium, nawę i wieżę. W korpusie głównym znajdują się otwory symetrycznie rozłożone otwory okienne zamknięte półkoliście. W wieży znajdują się okna półkoliście zamknięte, prostokątne, nisza oraz portal.

adres	57-550 Stary Gierałtów
rejestr zabytków	775/WŁ z 15 grudnia 1980 r.
działka ewidencyjna	348
właściciel	Parafia św. Jana Chrzciciela w Nowym Gierałtowie
obecna funkcja obiektu	Sakralna
rodzaj użytkowania	Kultowe
materiał ścian	Ceglane
stan zachowania	Dobry
datowanie	XVIII w.

Stronie Śląskie

Kościół parafialny p.w. NMP Królowej Polski i Św. Maternusa

Pierwsze wzmianki o parafii pochodzą z 1264 roku, natomiast o kościele z 1285 roku. W latach 1560 i 1631 kościół nosił wezwanie Św. Maternusa. Na przestrzeni lat był przejmowany przez protestantów. Ostatecznie kościół powrócił do katolików w 1623 roku. Kościół usytuowany był dawniej na południowym krańcu Strachocina, a obecnie w wyniku przekształceń układów przestrzennych Strachocina i Stronia oraz ze względu na utworzenie nowego ośrodka miejskiego znalazł się w jego centrum. Główne wejście na teren kościelny prowadzi od strony ulicy Kościelnej, wybrukowanej granitową kostką. Obecny kościół parafialny p.w. Matki Bożej Królowej Polski i św. biskupa Maternusa powstał w 1732 r. lub wzniesiono go w 2 połowie XVIII wieku. Kościół został powiększony i wyposażony w latach 1811-1816, w czasach gdy klucz Stronie należał do Mutiusów. Zapewne dla upamiętnienia znaczącego udziału w rozbudowie i modernizacji świątyni rodu Mutiusów umieszczono ponad portalem w elewacji wieży herb tej rodziny i datę 1816. Następnie kościół remontowano. W latach sześćdziesiątych XIX w. dostawiono do obu naw bocznych dwie identyczne neogotyckie kruchty ze schodkowymi szczytami. W latach 1907-1908 zmieniono pokrycie dachu z gontowego na łupkowe. Gruntowną renowację kościoła przeprowadzono w latach 1914-1915. Współcześnie kościół był remontowany w latach 1970 i 1978, 1984 i 1987. W 1984 r. przeprowadzono remont bieżący, a w 1987 był on bardziej gruntowny. Wyremontowano elewacje, pokryto dachy blachą, wykonano obróbki blacharskie, odwodniono teren przy kościele i naprawiono mur kościelny.

Kościół jest orientowany. Zbudowany został w stylu barokowym. Jest to budowla bazylikowa składająca się z trzech naw: nawy głównej wyższej od dwóch naw bocznych, nakrytej dachem dwuspadowym i zamkniętej półkolistym prezbiterium oraz dwóch naw bocznych, nakrytych dachem pulpitowym. W nawach symetrycznie rozłożone są otwory okienne zamknięte półkoliście oraz eliptyczne okulusy. Rzut poziomy głównej części kościoła z uwypukloną absydą (prezbiterium) zawiera się zasadniczo w obrysie prostokąta. Na osi fasady dostawiono wieżę z dwiema niskimi, towarzyszącymi jej przybudówkami. Wieżę zwieńczono cebulasty hełmem. Portal w elewacji wieży jest skromny, zamknięty łukiem pełnym. Obecnie zachowane wyposażenie kościoła pochodzi z XVIII-XIX w.

adres	ul. Kościelna 3, 57-550 Stronie Śląskie
rejestr zabytków	1979 z 22 grudnia 1971 r.
działka ewidencyjna	348
właściciel	Parafia rzymsko-katolicka pw. Matki Bożej Królowej Polski i św. Maternusa w Stroniu Śląskim
obecna funkcja obiektu	Sakralna
rodzaj użytkowania	Kultowe
materiał ścian	Ceglane
stan zachowania	Dobry
datowanie	XVIII w.

Kościół usytuowany jest na łagodnym wzniesieniu u zbiegu ulic Turystycznej i T. Kościuszki ujętego ulicami Turystyczną i T. Kościuszki na południowy-zachód od pałacu.

Kościół zbudowany został w stylu neoromańskim z elementami neogotyku bazującego na wczesnym gotyku. Kościół jest budowlą murowaną, otynkowaną, nieorientowaną. Budowla założona jest na planie litery T z niewyodrębnionym, zamkniętym prosto prezbiterium, włączonym w linię sąsiadujących aneksów. Wieża z iglicą, w której znajdują się otwory okienne zwieńczone półkolem umieszczona została nad prezbiterium. Przed fasadą usytuowano kruchtę założoną na planie prostokąta, do której prowadzą kamienne schody. Główny korpus kościoła podtrzymywany jest przez podpory.

adres	ul. Sportowa, 57-550 Stronie Śląskie
rejestr zabytków	1339/WŁ z 14 maja 1991 r.
działka ewidencyjna	502/2
właściciel	Parafia rzymsko-katolicka pw. Matki Bożej Królowej Polski i św. Maternusa w Stroniu Śląskim
obecna funkcja obiektu	Sakralna
rodzaj użytkowania	Kultowe
materiał ścian	Ceglane
stan zachowania	Dobry
datowanie	XX w.

Kaplica p.w. św. Onufrego

Kaplica została wzniesiona w 1735 roku z fundacji właściciela dóbr Johanna Oliwiera hrabiego von Wallis. Otrzymała wezwanie św. Onufrego. Około 1740 roku msze w kaplicy odbywały się codziennie. W latach 1789-1830 kaplica funkcjonowała jako kaplica dworska oraz jako kościół filialny. Nabożeństwa odbywały się w kaplicy do I połowy XX wieku.

Kaplica znajduje się na południe od zespołu pałacowego i jest usytuowana na wysokim brzegu Morawki, nieopodal ulicy Kościuszki. Obecnie bezpośrednio graniczy z boiskiem sportowym miejscowego klubu.

Do kaplicy prowadziła lipowa aleja. W okresie międzywojennym budynek obsadzono drzewami, tworząc niewielki park, częściowo do dziś zachowany. Kaplica została wzniesiona w stylu wczesnego baroku. Kaplica jest niezorientowana. Budowla składa się z ośmiobocznego korpusu i prostokątnej dwukondygnacyjnej przybudówki. Główne wnętrze kaplicy nakryto kopułą, nad którą założono ośmiopłóciowy dach z latarnią i hełmem. Dwukondygnacyjna przybudówka zawierająca zakrystię i emporę, nakryta została dachem łamanym z sygnaturką zwieńczoną cebulastym hełmem. W wieżyczce zawieszony był dzwon z 2 inskrypcjami odnoszącymi się do ludwisarza i fundatora budowli. Dzwon ten zdobiły wizerunek św. Onufrego i herb Wallisów. Pokrycie dachowe tworzył łupek położony na gonce. Cokół budynku wewnątrz i na zewnątrz oblicowany był ciosami piaskowca. Elewacje budynku rozczłonkowano podziałem ramowym. W poszczególnych tak wydzielonych partiach ścian umieszczono półkoliście zamknięte blendy oraz okna zakończone otynkowymi opaskami.

Obecnie kaplica znajduje się częściowo na boisku sportowym. Stan techniczny budynku jest bardzo zły. Runęły dachy, stropy i sklepienia. Kopuła nad główną częścią budynku jest zniszczona i grozi zawaleniem. Uszkodzeniu uległa też część murów. Zniszczona została kamieniarka. Zachowały się tylko mury obwodowe.

adres	ul. Kościuszki, 57-550 Stronie Śląskie
rejestr zabytków	1980 z 22 grudnia 1980 r.
działka ewidencyjna	540
właściciel	Parafia rzymsko-katolicka pw. Matki Bożej Królowej Polski i św. Maternusa w Stroniu Śląskim
obecna funkcja obiektu	Sakralna
rodzaj użytkowania	Kultowe
materiał ścian	Ceglane
stan zachowania	Zły
datowanie	XVIII w.

4.1.2. Obiekty uznane za pomniki historii i parki kulturowe

Na terenie Miasta i Gminy Stronie Śląskie nie znajdują się obiekty wpisane na Listę Światowego Dziedzictwa Kulturowego i Przyrodniczego Ludzkości UNESCO, jak również uznanych przez Prezydenta RP za Pomnik Historii. Na obszarze gminy nie funkcjonuje także park kulturowy.

4.1.3. Ochrona ustalona w *Miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego dla miasta i gminy Stronie Śląskie*

Uchwałą nr XXXIX/337/06 Rady Miejskiej w Stroniu Śląskim z dnia 31 marca 2006 r. przyjęto *Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla miasta i gminy Stronie Śląskie*. W *Planie* wyróżniono tereny podlegające ochronie prawnej w zakresie środowiska kulturowego: obiekty zabytkowe wpisane do rejestru zabytków, strefę „A” ochrony konserwatorskiej, strefę „B” ochrony konserwatorskiej, strefę „K” ochrony krajobrazu, dominanty architektoniczne, zabytkowe parki, zabytkowe aleje i szpalery, stanowiska archeologiczne, strefę „W” ochrony archeologicznej oraz strefę „OW” obserwacji archeologicznej.

Strefą **ściśle**j ochrony konserwatorskiej „A” objęte są:

1. kościół filialny p.w. św. Wincentego wraz z otoczeniem oraz sąsiadującą od północy parcelą z domem nr 3 w Bielicach,
2. układ urbanistyczny Bolesławowa,
3. grupa figuralna „Ogrójec” na stoku góry Zawady w Bolesławowie,
4. kościół filialny p.w. św. Jana Chrzciciela, cmentarz i budynek nr 3 - ośrodek wypoczynkowy „Energomontażowiec” w Nowym Gierałtowie,
5. kościół filialny wraz z najbliższym otoczeniem w Siennej,
6. kościół filialny p.w. św. Jana Nepomucena wraz z cmentarzem w Janowej Górze,
7. kościół filialny p.w. św. Michała Archaniola wraz z najbliższym otoczeniem w Starym Gierałtowie,
8. kościół parafialny wraz z cmentarzem w Stroniu Śląskim,
9. pałac z parkiem i folwarkiem oraz teren z kościołem ewangelickim i cmentarzem w Stroniu Śląskim.

Dla terenów, położonych w strefie ścisłej ochrony konserwatorskiej „A” obowiązują następujące ustalenia:

- zachowanie historycznego układu przestrzennego, tj. rozplanowania dróg, ulic, placów, linii zabudowy, kompozycji wnętrz urbanistycznych i kompozycji zieleni,
- konserwacja zachowanych elementów zabytkowych,
- odtwarzanie zniszczonych, istotnych dla układu przestrzennego elementów,
- dostosowanie nowej zabudowy do historycznej kompozycji przestrzennej w zakresie sytuacji, skali, bryły, podziałów architektonicznych, proporcji powierzchni murów, otworów okiennych i drzwiowych oraz nawiązaniem form współczesnych do lokalnej tradycji architektonicznej,
- usunięcie elementów zniekształcających historyczne założenie oraz elementów dysharmonizujących,
- podtrzymanie funkcji historycznie utrwalonych,
- dostosowanie współczesnych funkcji do wartości zabytkowych zespołu i jego poszczególnych obiektów przez nawiązanie do programu historycznego,
- zakaz wykorzystania poddaszy na cele mieszkalne,
- zakaz przeprowadzania połączeń dachowych lukarnami, facjatami, oknami połaciowymi,
- konsultowanie oraz uzyskanie uzgodnienia Służby Ochrony Zabytków w stosunku do wszelkich zmian formy własności i podziałów nieruchomości, zmian funkcji oraz przebudowy, rozbudowy i remontów wszystkich obiektów znajdujących się w strefie, a także uzgodnienie wszelkich zamierzeń inwestycyjnych na terenie strefy.

Strefą **ochrony konserwatorskiej „B”** objęte są:

1. kaplica domkowa oraz zagroda nr 7 w Goszowie;
2. skupiska dawnej zabudowy w Starym Gierałtowie;
3. skupisko zabudowy w Strachocinie;
4. część miasta Stronie Śląskie z zabytkową zabudową przy ulicach Górnej, Kościelnej, T. Kościuszki, A. Mickiewicza, Szkolnej, Polnej i osiedle Morawka;
5. zespół dworca PKP w Stroniu Śląskim;
6. teren stacyjny z wieżą ciśnień w Stroniu Śląskim;
7. wschodnia część wsi Stronie Śląskie z zabytkową zabudową.

Dla terenów położonych w strefie ochrony konserwatorskiej „B” obowiązują następujące ustalenia:

- zachowanie oraz eksponowanie zasadniczych elementów historycznego rozplanowania i układu przestrzennego,
- restauracja i modernizacja techniczna obiektów o wartościach zabytkowych z dostosowaniem współczesnej funkcji do wartości obiektu,

- dostosowanie nowej zabudowy do historycznej kompozycji urbanistycznej w zakresie rozplanowania, skali i bryły zabudowy, przy założeniu harmonijnego współistnienia elementów kompozycji historycznej i współczesnej,
- usunięcie lub odpowiednia przebudowa obiektów dysharmonizujących,
- zaznaczanie śladów nieistniejących fragmentów historycznej kompozycji przestrzennej,
- konsultowanie oraz uzyskanie uzgodnienia Służby Ochrony Zabytków wszelkich działań inwestycyjnych w zakresie: przebudowy i rozbudowy, a także zmiany funkcji obiektów posiadających wysokie wartości kulturowe, budowy nowych obiektów kubaturowych, zmian historycznie ukształtowanych wewnątrz urbanistycznych oraz prowadzenia wszelkich prac ziemnych.

Strefą **ochrony krajobrazu „K”** objęte są: Bielice bez dawnej kolonii Nowe Bielice, Bolesławów, Goszów, Kamienica, Kletno, Młynowiec (teren dawnej wsi), Nowa Morawa, Nowy Gieratów, Sienna, Stara Morawa, Stary Gieratów, Strachocin, Stronie Śląskim Miasto oraz Stronie Śląskie Wieś.

Dla terenów położonych w strefie ochrony krajobrazu „K” obowiązują następujące ustalenia:

- restauracja lub częściowe odtwarzanie zabytkowych elementów krajobrazu urządzonego,
- konserwacja krajobrazu przyrodniczego związanego przestrzennie z historycznym założeniem urbanistycznym,
- likwidacja elementów dysharmonizujących,
- rekultywacja zniszczonych fragmentów strefy,
- wprowadzanie nowych elementów krajobrazowych podnoszących estetyczne wartości tych terenów i podkreślających ich związek przestrzenny z historycznym założeniem urbanistycznym,
- zwiększanie i wprowadzanie nowych funkcji ogólnospołecznych pod warunkiem należytego zabezpieczenia wartości tych terenów przed zniszczeniem lub zniekształceniem, przede wszystkim w odniesieniu do terenów mających charakter pomników historii.

Strefą **ochrony ekspozycji „E”**, objęto:

1. część Młynowca,
2. część Bolesławowa.

Dla terenów położonych w strefie ochrony ekspozycji „E” obowiązują następujące ustalenia:

- forma dachu dwuspadowa o nachyleniu połaci dachowych 35°-45° o pokryciu ceramicznym,
- ograniczenie wysokości nowo wznoszonych obiektów mieszkalnych do dwóch kondygnacji naziemnych, w tym poddasze użytkowe w dachu stromym.

Ponadto w *Miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego dla miasta i gminy Stronie Śląskie* ustanowiono, że dla **obiektów posiadających wysokie wartości kulturowe**, tj. zabytków objętych wojewódzką ewidencją zabytków, wszelkie prace budowlane oraz zmiana funkcji wymagają uzgodnienia Konserwatora Zabytków.

Wyniki analizy postanowień służących ochronie i opiece nad zabytkami zapisanych w *Miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego dla miasta i gminy Stronie Śląskie* w odniesieniu do poszczególnych miejscowości gminy zostały przedstawione w tabeli nr 2.

Tabela nr 2

Ustalenia Miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla miasta i gminy Stronie Śląskie w odniesieniu do poszczególnych miejscowości gminy

Miejscowość	Strefa ochrony konserwatorskiej	Chronione obiekty i obszar
Bielice	1. A 2. K	1. kościół filialny p.w. św. Wincentego wraz z otoczeniem oraz sąsiadującą od północy parcelą z domem nr 3 2. wieś bez dawnej kolonii Nowe Bielice
Bolesławów	1. A 2. B 3. K 4. E	1. układ urbanistyczny Bolesławowi 2. grupa figuralna „Ogrójec” na stoku góry Zawady 3. cały obszar wsi 4. część wsi
Goszów	1. B 2. OW 3. K	1. kaplica domkowa oraz zagroda nr 7 2. wieś w granicach nowożytnego siedliska miejscowości o średniowiecznej metryce 3. cały obszar wsi
Janowa Góra	1. A	1. kościół filialny p.w. św. Jana Nepomucena wraz z cmentarzem
Kamienica	1. K	1. cały obszar wsi
Kletno	1. W 2. K	1. Jaskinia Niedźwiedzia w Kletnie (stanowisko nr 2/2 obszar AZP 97-27) 2. cały obszar wsi
Młynowiec	1. K 2. E	1. teren dawnej wsi 2. część wsi
Nowa Morawa	1. K	1. cały obszar wsi
Nowy Gierałtów	1. A 2. K	1. kościół filialny p.w. św. Jana Chrzciciela, cmentarz i budynek nr 3 – ośrodek wypoczynkowy „Energomontażowiec” 2. cały obszar wsi
Rogózka	1. W 2. OW	1. Jaskinia Niedźwiedzia w Kletnie (stanowisko nr 2/2 obszar AZP 97-27) 2. wieś w granicach nowożytnego siedliska miejscowości o średniowiecznej metryce
Sienna	1. A 2. K	1. kościół filialny wraz z najbliższym otoczeniem 2. cały obszar wsi
Stara Morawa	1. OW 2. K	1. folwark w północnej części wsi, na terenie którego była w średniowieczu czynna kuźnica 2. cały obszar wsi
Stary Gierałtów	1. A 2. B 3. OW 4. K	1. kościół filialny p.w. św. Michała Archaniola wraz z najbliższym otoczeniem 2. skupiska dawnej zabudowy 3. wieś w granicach nowożytnego siedliska miejscowości o średniowiecznej metryce 4. cały obszar wsi
Strachocin	1. B 2. OW 3. K	1. skupisko zabudowy 2. wieś w granicach nowożytnego siedliska miejscowości o średniowiecznej metryce 3. cały obszar wsi

Miejscowość	Strefa ochrony konserwatorskiej	Chronione obiekty i obszar
Stronie Śląskie	1. A 2. A 3. B 4. B 5. B 6. OW 7. K	1. kościół parafialny wraz z cmentarzem 2. pałac z parkiem i folwarkiem oraz teren z kościołem ewangelickim i cmentarzem 3. zabytkowa zabudowa przy ulicach Górnej, Kościelnej, T. Kościuszki, A. Mickiewicza, Szkolnej, Polnej i osiedle Morawka 4. zespół dworca PKP 5. teren stacyjny z wieżą ciśnień 6. miasto w granicach nowożytnego siedliska miejscowości o średniowiecznej metryce 7. cały obszar miasta
Stronie Śląskie-Wieś	1. B 2. OW 3. K	1. wschodnia część wsi z zabytkową zabudową 2. wieś w granicach nowożytnego siedliska miejscowości o średniowiecznej metryce 3. cały obszar wsi

4.1.4. Zabytki ujęte w gminnej ewidencji zabytków

Jednym z obowiązków nałożonych przez ustawę na gminy jest: „uwzględnienie zadań ochronnych w planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz przy kształtowaniu środowiska”. Temu zadaniu ma służyć gminna ewidencja zabytków, o której jest mowa w artykule 22 (pkt. 4)) *ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami*: „Wójt (burmistrz, prezydent miasta) prowadzi gminną ewidencję zabytków w formie zbioru kart adresowych zabytków nieruchomych z terenu gminy, objętych wojewódzką ewidencją zabytków”.

Zestawienie zabytków ujętych w gminnej ewidencji zabytków zostało przedstawione w załączniku nr 1.

4.2. Zabytki ruchome wpisane do rejestru zabytków

Zgodnie z art. 3 pkt. 3) *ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami* zabytkiem ruchomym jest rzecz ruchoma, jej część lub zespół rzeczy ruchomych, będące dziełem człowieka lub związane z jego działalnością i stanowiące świadectwo minionej epoki bądź zdarzenia, których zachowanie leży w interesie społecznym ze względu na posiadaną wartość historyczną, artystyczną lub naukową.

Zabytek ruchomy jest wpisywany do rejestru na podstawie decyzji wydanej przez wojewódzkiego konserwatora zabytków na wniosek właściciela tego zabytku (art. 10 *ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami*). Wojewódzki konserwator zabytków może wydać z urzędu decyzję o wpisie zabytku ruchomego do

rejestr w przypadku uzasadnionej obawy zniszczenia, uszkodzenia lub nielegalnego wywiezienia zabytku za granicę albo wywiezienia za granicę zabytku o wyjątkowej wartości historycznej, artystycznej lub naukowej. Do rejestru nie wpisuje się zabytku wpisanego do inwentarza muzeum lub wchodzącego w skład narodowego zasobu bibliotecznego (art. 11 *ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami*).

4.3. Zabytki archeologiczne wpisane do rejestru zabytków

Zgodnie z art. 3 pkt. 4) *ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami*, zabytkiem archeologicznym jest zabytek nieruchomy, będący powierzchnią, podziemną lub podwodną pozostałością egzystencji i działalności człowieka, złożoną z nawarstwień kulturowych i znajdujących się w nich wytworów bądź ich śladów albo zabytek ruchomy, będący tym wytworem.

Na terenie Miasta i Gminy Stronie Śląskie występują stanowiska archeologiczne:

1. nr 1/4 obszar AZP 98-27 w Bolesławowie,
2. nr 2/2 obszar AZP 98-27 (Jaskinia Niedźwiedzia) w Kletnie,
3. nr 1/1 (bez lokalizacji) w Kletnie;
4. nr 1/1 obszar AZP 97-28 w Nowym Gierałtowie,
5. nr 1/2 obszar AZP 97-26 w Rogóźnie,
6. nr 1/3 obszar AZP 98-27 (Kuźnia) w Starej Morawie,
7. nr 2/2 obszar AZP 97-27 w Starym Gierałtowie,
8. nr 1/3 obszar AZP 97-27 w Stroniu Śląskim Wsi,
9. nr 1/1 obszar AZP 97-27 w Stroniu Śląskim Wsi.

Dla stanowisk archeologicznych obowiązują następujące ustalenia:

1. wymóg uzgadniania wszelkich zamierzeń inwestycyjnych ze Służbą Ochrony Zabytków,
2. wykonywanie ewentualnych prac ziemnych w obrębie i w bezpośrednim sąsiedztwie stanowisk archeologicznych jedynie po przeprowadzeniu ratowniczych badań archeologicznych za zezwoleniem konserwatorskim na prace archeologiczne i wykopaliskowe,
3. finansowanie ratowniczych badań konserwatorskich przez inwestora.

Na obszarze Miasta i Gminy Stronie Śląskie zgodnie z zapisami *Miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla miasta i gminy Stronie Śląskie* utworzono strefę „W” ochrony archeologicznej oraz strefę „OW” obserwacji archeologicznej.

Strefą **ochrony archeologicznej „W”** objęte są:

1. Jaskinia Niedźwiedzia w Kletnie (stanowisko nr 2/2 obszar AZP 97-27),
2. Jaskinia w Rogóźnie (stanowisko nr 1/2 obszar AZP 97-26).

Strefą **obserwacji archeologicznej „OW”** objęte są:

1. wieś Goszów w granicach nowożytnego siedliska miejscowości o średniowiecznej metryce,
2. wieś Rogózka w granicach nowożytnego siedliska miejscowości o średniowiecznej metryce,
3. folwark w północnej części wsi Stara Morawa, na terenie którego była w średniowieczu czynna kuźnica,
4. wieś Stary Gierałtów w granicach nowożytnego siedliska miejscowości o średniowiecznej metryce,
5. wieś Strachocin w granicach nowożytnego siedliska miejscowości o średniowiecznej metryce,
6. Stronie Śląskie Miasto w granicach nowożytnego siedliska miejscowości o średniowiecznej metryce,
7. Stronie Śląskie Wieś w granicach nowożytnego siedliska miejscowości o średniowiecznej metryce.

4.4. Zasoby muzealne

Na terenie Miasta i Gminy Stronie Śląskie nie funkcjonują muzea eksponujące dziedzictwo kulturowe.

5. Cele i planowane działania w zakresie opieki nad zabytkami

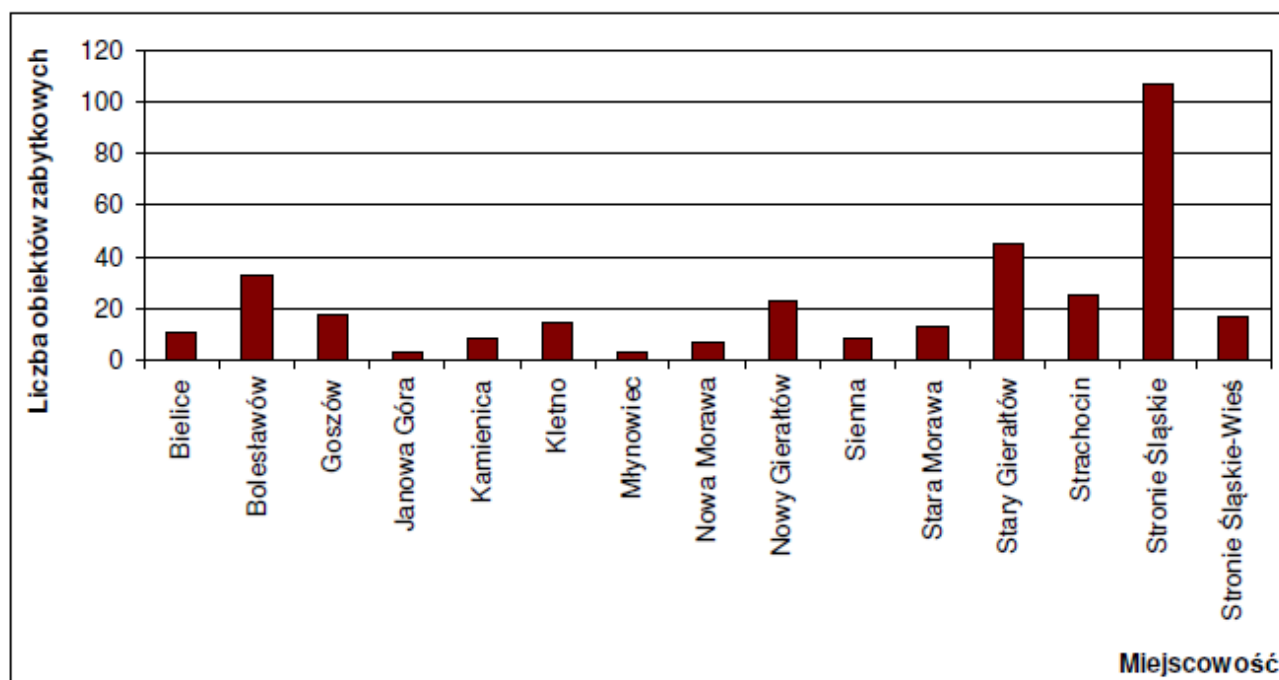
Założeniem opracowania *Programu opieki nad zabytkami Miasta i Gminy Stronie Śląskie* jest poprawa stanu zasobów dziedzictwa kulturowego gminy poprzez określenie działań edukacyjnych kierowanych do mieszkańców gminy, organizacyjnych i finansowych kierowanych na elementy dziedzictwa kulturowego oraz upowszechnienie w świadomości społeczeństwa gminy potrzeb i zasad ochrony środowiska kulturowego.

5.1. Ocena stanu dziedzictwa kulturowego Miasta i Gminy Stronie Śląskie

Na terenie Miasta i Gminy Stronie Śląskie znajduje się 10 obiektów wpisanych do rejestru zabytków nieruchomych województwa dolnośląskiego oraz 328 zabytków objętych wojewódzką ewidencją zabytków. Rozkład liczby obiektów zabytkowych w miejscowościach znajdujących się na terenie Miasta i Gminy Stronie Śląskie przedstawiono na wykresie nr 1.

Wykres nr 1

Obiekty wpisane do rejestru zabytków i objęte wojewódzką ewidencją zabytków w poszczególnych miejscowości Miasta i Gminy Stronie Śląskie

Analiza zabytków wpisanych do rejestru zabytków w podziale na rozmieszczenie obiektów została wykonana w tabeli nr 3.

Tabela nr 3

Liczba obiektów wpisanych do rejestru zabytków nieruchomości województwa dolnośląskiego w poszczególnych miejscowościach Miasta i Gminy Stronie Śląskie

Miejscowość	Liczba obiektów
Bielice	1
Bolesławów	1
Janowa Góra	1
Nowy Gieraltów	1
Sienna	1
Stara Morawa	1
Stary Gieraltów	1
Stronie Śląskie	3
Razem	10

W wojewódzkiej ewidencji zabytków województwa dolnośląskiego ujętych zostało 328 obiektów z terenu Miasta i Gminy Stronie Śląskie. Analiza obiektów zabytkowych wpisanych do wojewódzkiej ewidencji zabytków w podziale na rozmieszczenie obiektów została przedstawiona w tabeli nr 4.

Tabela nr 4

Liczba obiektów wpisanych do wojewódzkiej ewidencji zabytków z poszczególnych miejscowości Miasta i Gminy Stronie Śląskie

Miejscowość	Liczba obiektów
Bielice	10
Bolesławów	32
Goszów	18
Janowa Góra	2
Kamienica	9
Kletno	15
Młynowiec	3
Nowa Morawa	7
Nowy Gieraltów	22
Sienna	8
Stara Morawa	12
Stary Gieraltów	44
Strachocin	25
Stronie Śląskie	104
Stronie Śląskie-Wieś	17
Razem	328

Struktura własności obiektów wpisanych do rejestru zabytków nieruchomych województwa dolnośląskiego została przedstawiona w tabeli nr 5.

Tabela nr 5

Struktura własności obiektów wpisanych do rejestru zabytków nieruchomych województwa dolnośląskiego z terenu Miasta i Gminy Stronie Śląskie

Lp.	Miejscowość	Obiekt	Typ własności
1	Bielice	kościół filialny p.w. św. Wincentego i Walentego	wyznaniowa
2	Bolesławów	kościół parafialny p.w. św. Józefa Oblubieńca	wyznaniowa
3	Janowa Góra	kościół, ob. nieużytkowany	wyznaniowa
4	Nowy Gieraltów	kościół parafialny p.w. św. Jana Chrzciciela	wyznaniowa
5	Sienna	kościół filialny p.w. św. Michała Archanioła	wyznaniowa
6	Stara Morawa	wapiennik	państwowa
7	Stary Gieraltów	kościół filialny p.w. św. Michała Archanioła	wyznaniowa
8	Stronie Śląskie	kościół parafialny p.w. NMP Królowej Polski i Św. Maternusa	wyznaniowa
9		kościół ewangelicki, ob. pomocniczy rzym.-kat. p.w. Zmartwychwstania Pańskiego	wyznaniowa
10		kaplica p.w. św. Onufrego	wyznaniowa

Stan zachowania obiektów wpisanych do rejestru zabytków nieruchomych województwa dolnośląskiego został przedstawiony w tabeli nr 6.

Tabela nr 6

Stan zachowania obiektów wpisanych do rejestru zabytków nieruchomych województwa dolnośląskiego z terenu Miasta i Gminy Stronie Śląskie

Lp.	Miejscowość	Obiekt	Stan zachowania
1	Bielice	kościół filialny p.w. św. Wincentego i Walentego	dobry
2	Bolesławów	kościół parafialny p.w. św. Józefa Oblubieńca	dobry
3	Janowa Góra	kościół, ob. nieużytkowany	zły
4	Nowy Gieraltów	kościół parafialny p.w. św. Jana Chrzciciela	dobry
5	Sienna	kościół filialny p.w. św. Michała Archanioła	dobry
6	Stara Morawa	wapiennik	dobry
7	Stary Gieraltów	kościół filialny p.w. św. Michała Archanioła	dobry
8	Stronie Śląskie	kościół parafialny p.w. NMP Królowej Polski i Św. Maternusa	dobry
9		kościół ewangelicki, ob. pomocniczy rzym.-kat. p.w. Zmartwychwstania Pańskiego	dobry
10		kaplica p.w. św. Onufrego	zły

Analiza szans i zagrożeń wynikających ze stanu dziedzictwa kulturowego została przedstawiona w tabeli nr 7.

Tabela nr 7

Szanse i zagrożenia w odniesieniu do dziedzictwa kulturowego

Szanse	Zagrożenia
- Położenie w powiecie kłodzkim, aspirującym do roli regionu kojarzonego głównie z usługami turystycznymi - Korzystne warunki dla rozwoju turystyki z wszechstronnym wykorzystaniem zasobu i wartości dziedzictwa i krajobrazu kulturowego - Liczne szlaki drogowe - Wzbogacenie tras turystycznych i szlaków o miejsca i obiekty zabytkowe - Prezentacja dziedzictwa kulturowego przy wykorzystaniu technik informatycznych oraz ich publikacja w Internecie - Uwzględnienie potrzeb ochrony w studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin	- Niewystarczające środki na renowację zabytkowych obiektów - Silna konkurencja na rynku turystyki w regionie - Braki w edukacji kulturowej - Niedostateczna świadomość wartości zasobów kulturowych - Samowolne działania na zabytkach bez uzgodnień konserwatorskich
Mocne strony	Słabe strony
- Zróżnicowanie terenu pod względem geomorfologicznym, przyrodniczym i krajobrazowym - Dobre warunki do rozwoju turystyki krajoznawczej i specjalistycznej: górskiej, kolarskiej i konnej - Obiekty wartościowe kulturowo i zabytkowa zabudowa na terenie Miasta i Gminy Stronie Śląskie - Stronie Śląskie jako centrum kulturalne - Zabezpieczenie właściwej ekspozycji najciekawszych krajobrazowo fragmentów Gminy - Imprezy kulturowe - Istniejące liczne szlaki turystyczne, w tym drogowe m.in. Droga Śródsudecka - Możliwość współpracy transgranicznej z Czechami w zakresie ochrony i wykorzystania dziedzictwa kulturowego	- Brak Gminnego Ośrodka Kultury - Niedostateczne oznakowanie cennych obiektów - Niedostateczna liczba publikacji na temat dziedzictwa kulturowego Miasta i Gminy Stronie Śląskie - Brak możliwości zwiedzania zabytków, będących własnością prywatną - Niezadawalający stan techniczny zabudowy - Stosunkowo duża liczba nieużytkowanych i niszczących obiektów zabytkowych - Niewystarczające: promocja walorów kulturowych i wykorzystanie dóbr kultury dla rozwoju turystyki - Niewystarczająca świadomość społeczna o konieczności należytej opieki nad zabytkami

5.2. Priorytety w zakresie opieki nad zabytkami Miasta i Gminy Stronie Śląskie

Zadania dla samorządu lokalnego w zakresie opieki nad zabytkami zostały opracowane na podstawie analiz dokumentów programowych wyższego szczebla oraz *Strategii rozwoju gminy Stronie Śląskie*, a także *Studium uwarunkowań i kierunków*

zagospodarowania przestrzennego Miasta i Gminy Stronie Śląskie.

Na podstawie analizy szans i zagrożeń występujących w otoczeniu oraz mocnych i słabych stron Miasta i Gminy, zdefiniowano następujące priorytety działań w zakresie opieki nad zabytkami Miasta i Gminy Stronie Śląskie:

1. Uwzględnienie dziedzictwa kulturowego jako elementu rozwoju.
2. Ochrona i kształtowanie krajobrazu kulturowego.
3. Dokumentacja, promocja oraz edukacja w zakresie dziedzictwa kulturowego gminy.

Zasadnym jest wykorzystanie potencjału krajobrazowo-kulturowego do promocji Miasta i Gminy oraz popularyzacji zabytków poprzez m.in. rozwój bazy turystycznej. Przez obszar Miasta i Gminy przebiegają następujące szlaki turystyczne⁴:

1. **Szlak Nowa Morawa - Kamienica - Hala pod Śnieżnikiem**, stanowiący fragment międzynarodowego szlaku turystycznego Atlantyk Morze Czarne (E 3). Na obszarze gminy prowadzi przez Góry Złote, Góry Bialskie i Masyw Śnieżnika.
2. **Szlak Bielice - Iwinka - Rudowiec - Przełęcz Płoszczyna - Dziczy Grzbiet - Śnieżnik - Hala pod Śnieżnikiem**, atrakcyjna widokowo trasa biegnąca szlakiem granicznym przez malownicze Góry Bialskie przez przejście graniczne małego ruchu granicznego z Czechami na przełęczy Płoszczyna.
3. **Przełęcz Gierałtowska - Czernica - Przełęcz Sucha** szlak prowadzący przez Góry Złote i Góry Bialskie.
4. **Hala pod Śnieżnikiem - Żmijowiec - Czarna Góra – Puchaczówka - Łądek Zdrój**, malownicza i urozmaicona trasa prowadzi do znanego uzdrowiska Łądek-Zdroju i dalej przez Góry Złote do Złotego Stoku i Paczkowa.
5. **Przełęcz Puchaczówka - Międzygórze**.
6. **Stronie - Kletno - Hala pod Śnieżnikiem - Śnieżnik** – jeden z najczęściej uczęszczanych szlaków prowadzących ze Stronia. Na trasie szlaku neogotycki dom pogrzebowy, mieszczący się w zbudowanym w roku 1915 kościele ewangelickim, kaplica św. Onufrego, zaporę na rzece Morawka z 1910 roku i zbiornik retencyjny, Krasowa Ścieżka Dydaktyczna oraz Jaskinia Niedźwiedzia.
7. **Stronie - Przełęcz Puchaczówka - Czarna Góra - Igliczna - Międzygórze**, szlak prowadzący obok Kościoła MB Królowej Polski i Św. Maternusa
8. **Bolesławów - Kamienica - Głęboka Jama** to szlak dojściowy do szlaku niebieskiego Nowa Morawa - Kamienica - Hala pod Śnieżnikiem, oraz do szlaku zielonego Bielice - Hala pod Śnieżnikiem.
9. **Bolesławów - Przełęcz Płoszczyna**.

⁴ Opracowano na podstawie informacji zawartych w oficjalnym serwisie Gminy Stronie Śląskie oraz na stronie internetowej powiatu kłodzkiego

10. **Stronie - Przełęcz Dział - Czernice - Płoska - Bielice**, szlak prowadzący przez mało znane zakątki Gór Bialskich.
11. **Ścieżka przyrodnicza Kletno - Śnieżnik**. Trasa zbudowana jest z 6 stanowisk turystyczno-informacyjnych, rozpoczynając od stanowiska zlokalizowanego przy Jaskini Niedźwiedziej. Na tablicach zamieszczono informacje o budowie geologicznej, rzeźbie terenu, o świecie zwierzęcym i roślinnym oraz problemach ekologicznych.
12. **Ścieżka przyrodnicza Przełęcz Puchaczówka - Hala pod Śnieżnikiem** składająca się z 6 stanowisk turystycznych oraz 3 wiat turystycznych.
13. **Ścieżka przyrodnicza Międzygórze - Hala pod Śnieżnikiem**, na której usytuowano 5 stanowisk turystycznych.
14. **Ścieżka przyrodnicza Krasowa wokół Jaskini Niedźwiedziej** przebiega na terenie rezerwatu „Jaskinia Niedźwiedzia” w bliskim sąsiedztwie jaskini. Na trasie znajduje się 8 stanowisk turystyczno-informacyjnych zapoznających ze zjawiskami krasowymi.
15. **Droga Śródsudecka** prowadząca poprzez najpiękniejsze górskie regiony Ziemi Kłodzkiej. Zadanie realizacji Sudeckiej drogi turystycznej zostało zapisane w *Strategii Rozwoju Powiatu Kłodzkiego na lata 2008-2015*.

5.3. Kierunki działań w zakresie opieki nad zabytkami

Opieka nad zabytkami stanowi jeden z obszarów działania dla władz lokalnych. Jako kierunki działań realizacji *Programu opieki nad zabytkami Miasta i Gminy Stronie Śląskie* w ramach przyjętych priorytetów uznano:

1. Uwzględnienie ochrony obiektów zabytkowych w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego i kontrola ich realizacji.
2. Ochronę i odnowę obiektów zabytkowych.
3. Promocję i popularyzację dziedzictwa kulturowego.
4. Edukację w zakresie ochrony dóbr kultury.
5. Wspieranie aktywności lokalnej mającej na celu poszanowanie dziedzictwa kulturowego.

Okres, na który opracowany został niniejszy Program, podzielono na dwa etapy. Pierwszy etap obejmuje okres 2010-2011, a drugi – lata 2012-2013.

Ze względu na fakt, iż niniejszy *Program opieki nad zabytkami Miasta i Gminy Stronie Śląskie* jest pierwszym opracowaniem o takim charakterze, wykonanym dla obszaru gminy, założono, iż w czasie trwania etapu pierwszego (lata 2010-2011)

podejmowane będą działania wstępne, mające charakter przygotowawczy do pełnej realizacji *Programu*.

Planowany zakres działań i harmonogram realizacji *Programu opieki nad zabytkami Miasta i Gminy Stronie Śląskie* został przedstawiony w tabeli nr 8.

Zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, działania w zakresie opieki nad zabytkiem sprawowane są przez jego właściciela lub posiadacza.

Tabela nr 8

Zakres i harmonogram działań w zakresie opieki nad zabytkami

Lp.	Cel	Nr	Działania	Okres realizacji	
				Etap I	Etap II
1	Prowadzenie gminnej ewidencji zabytków	1.1	Uzupełnienie bazy obiektów zabytków o listę zabytków ruchomych		
		1.2	Bieżąca aktualizacja Gminnej Ewidencji Zabytków w formie elektronicznej		
2	Uwzględnienie ochrony obiektów zabytkowych w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego i kontrola ich realizacji	2.1	Podejmowanie działań mających na celu uporządkowanie ładu przestrzennego		
		2.2	Przestrzeganie zakazów i nakazów obowiązujących w strefach ochrony wyznaczonych w Miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego Gminy Stronie Śląskie		
3	Ochrona i odnowa obiektów zabytkowych	3.1	Przegląd stanu obiektów		
		3.2	Wykonanie niezbędnych badań i prac, w tym konserwatorskich w odniesieniu do obiektów zabytkowych, w tym w szczególności prac konserwatorskich przy kościele w Janowej Górze oraz prac renowacyjnych kaplicy św. Onufrego w Stroniu Śląskim		
		3.3	Pozyskanie środków finansowych na realizację przedsięwzięć		
		3.4	Opracowanie zasad udostępniania obiektów zabytkowych w celach turystycznych		
4	Promocja i popularyzacja dziedzictwa kulturowego	4.1	Przegląd istniejącego systemu oznakowania zabytków na terenie Gminy		
		4.2	Uzupełnienie oznakowania zabytków na terenie Miasta: tablice, plansze, mapy		
		4.3	Zaprojektowanie i realizacja nowych tras turystycznych i utrzymanie obecnych, biegnących przez teren Miasta i Gminy		
		4.4	Opracowanie i publikacja materiałów informacyjnych o zabytkach Miasta i Gminy		

Lp.	Cel	Nr	Działania	Okres realizacji	
				Etap I	Etap II
4	Promocja i popularyzacja dziedzictwa kulturowego	4.5	Prowadzenie i aktualizacja na stronie internetowej Miasta i Gminy zakładki o zabytkach		
5	Edukacja w zakresie ochrony dóbr kultury	5.1	Włączenie tematyki ochrony dóbr kultury do zajęć szkolnych w szkołach podstawowych i gimnazjach prowadzonych przez gminę		
		5.2	Prezentacja historii gminy i jej zabytków w formie cyklicznej w lokalnej prasie		
		5.4	Udział w imprezach kulturalnych organizowanych w celu promocji Miasta i Gminy Stronie Śląskie		
6	Wspieranie aktywności lokalnej mającej na celu poszanowanie dziedzictwa kulturowego	6.1	Propagowanie działania społecznej opieki nad zabytkami		
		6.2	Gromadzenie materiałów archiwalnych (stare zdjęcia, mapy, publikacje, studia, itp.) dotyczących Miasta i Gminy Stronie Śląskie		
		6.3	Wspieranie rozwoju agroturystyki		

Konsekwentnie prowadzona i długofalowa polityka Miasta i Gminy Stronie Śląskie w zakresie opieki nad zabytkami oraz realizacja niniejszego *Programu* stanowią szansę na ocalenie dziedzictwa kulturowego dla przyszłych pokoleń.

6. Monitoring procesu realizacji *Programu*

Monitoring realizacji *Programu* pozwoli na bieżącą analizę oraz kontrolę zgodności założonego harmonogramu realizacji z faktycznymi działaniami podejmowanymi przez właścicieli poszczególnych obiektów zabytkowych. Za monitorowanie realizacji *Programu opieki nad zabytkami Miasta i Gminy Stronie Śląskie* odpowiada Burmistrz Miasta i Gminy.

Zgodnie z art. 87 ust. 5 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami Burmistrz Miasta i Gminy Stronie Śląskie powinien co 2 lata sporządzać sprawozdanie z realizacji *Programu*. Sprawozdania te powinny zostać przedstawione Radzie Gminy.

W celu efektywnego monitorowania przyjęto wskaźniki, służące ocenie wdrażania *Programu opieki nad zabytkami Miasta i Gminy Stronie Śląskie*.

Tabela nr 9

Wskaźniki oceny wdrażania Programu

Lp.	Cel	Proponowane wskaźniki
1	Opracowanie gminnej ewidencji zabytków w formie bazy danych	1. Liczba zaktualizowanych kart ewidencyjnych.
2	Uwzględnienie ochrony obiektów zabytkowych w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego i kontrola ich realizacji	1. Liczba obiektów uwzględnionych w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego. 2. Liczba zaobserwowanych nieprawidłowości w realizacji miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.
3	Ochrona i odnowa obiektów zabytkowych	1. Liczba obiektów objętych przeglądem. 2. Liczba obiektów wpisanych do gminnej ewidencji zabytków, które podlegały przeglądowi. 3. Liczba obiektów, dla których pozyskano zewnętrzne źródła finansowania. 4. Nakłady na kulturę i ochronę dziedzictwa kulturowego na jednego mieszkańca.
4	Promocja i popularyzacja dziedzictwa kulturowego	1. Liczba uzupełnień w oznakowaniu zabytków (tablice, plansze, mapy). 2. Liczba oznakowanych tras turystycznych. 3. Liczba publikacji popularyzujących wiedzę o zabytkach gminy
5	Edukacja w zakresie ochrony dóbr kultury	1. Liczba zajęć szkolnych przeprowadzonych w szkołach podstawowych i gimnazjach w ciągu roku. 2. Liczba osób, które wzięły udział w konkursach organizowanych przez marszałka województwa.
6	Wspieranie aktywności lokalnej mającej na celu poszanowanie dziedzictwa kulturowego	1. Liczba organizacji społecznych współpracujących z Urzędem Miasta i Gminy dla ochrony środowiska kulturowego. 2. Liczba zgromadzonych materiałów archiwalnych dotyczących Miasta i Gminy Stronie Śląskie.

Ponadto w 2012 r. rozpoczęte zostaną przygotowania do opracowania i przyjęcia w roku 2013 Programu opieki nad zabytkami Miasta i Gminy Stronie Śląskie na lata 2014-2017.

7. Potencjalne źródła finansowania realizacji *Programu*

Zapisy art. 71 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami określają zasady finansowania opieki nad zabytkami. W zakresie sprawowania opieki nad zabytkami osoba fizyczna lub jednostka organizacyjna posiadająca tytuł prawny do zabytku wynikający z prawa własności użytkowania wieczystego, trwałego zarządu, ograniczonego prawa rzeczowego albo stosunku zobowiązaniowego finansuje prowadzenie prac konserwatorskich, restauratorskich i robót budowlanych przy tym zabytku.

Sprawowanie opieki nad zabytkami, w tym finansowanie prac konserwatorskich, restauratorskich i robót budowlanych przy zabytku, do którego tytuł prawny posiada jednostka samorządu terytorialnego, jest zadaniem własnym tej jednostki.

W *Programie* przedstawiono możliwe źródła finansowania prac konserwatorskich, restauratorskich i robót budowlanych przy zabytku.

Środki Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego

Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego
ul. Krakowskie Przedmieście 15/17
00-071 Warszawa
Telefon: 022 42-10-100
mkidn@esp.mkidn.gov.pl
http://www.mkidn.gov.pl

Program Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego „Wydarzenia artystyczne”

Program „Wydarzenia artystyczne” w 2010 roku zakłada realizację następujących priorytetów:

1. Priorytet 1 „Muzyka”
2. Priorytet 2 „Teatr i Taniec”
3. Priorytet 3 „Sztuki wizualne”
4. Priorytet 4 „Literatura”
5. Priorytet 5 „Czasopisma”
6. Priorytet 6 „Film”

Priorytet 1 „Muzyka” ma na celu promocję, wspieranie i prezentacja najwartościowszych zjawisk i tendencji w polskiej i światowej kulturze muzycznej. Priorytet

skierowany jest do najbardziej znaczących projektów o co najmniej ogólnopolskim zasięgu.

Beneficjentami Priorytetu 1 mogą być: samorządowe instytucje kultury (z wyjątkiem instytucji współprowadzonych przez ministra i jednostki samorządu terytorialnego oraz muzeów i bibliotek), organizacje pozarządowe oraz kościoły i związki wyznaniowe, podmioty prowadzące działalność gospodarczą w sferze kultury.

Minimalna kwota dotacji wynosi 50.000 zł dla organizacji pozarządowych oraz kościołów i związków wyznaniowych i 70.000 zł dla samorządowych instytucji kultury i podmiotów gospodarczych. Wkład własny wynosi minimum 25% dla organizacji pozarządowych oraz kościołów i związków wyznaniowych, 35% dla podmiotów prowadzących działalność gospodarczą w sferze kultury, 35% dla samorządowych instytucji kultury.

Priorytet 3 „Sztuki wizualne” ma na celu promocję i popularyzację najwartościowszych zjawisk z obszaru współczesnych sztuk wizualnych oraz wzmocnienie udziału Polski w międzynarodowym obiegu sztuki współczesnej.

Beneficjentami Priorytetu 3 mogą być: samorządowe instytucje kultury (z wyjątkiem instytucji współprowadzonych przez ministra i jednostki samorządu terytorialnego oraz muzeów i bibliotek), organizacje pozarządowe oraz kościoły i związki wyznaniowe, podmioty prowadzące działalność gospodarczą w sferze kultury.

Minimalna kwota dotacji wynosi 40.000 zł. Wkład własny wynosi minimum 25% dla organizacji pozarządowych oraz kościołów i związków wyznaniowych, 35% dla podmiotów prowadzących działalność gospodarczą w sferze kultury, 35% dla samorządowych instytucji kultury.

Priorytet 4 „Literatura” ma na celu tworzenie warunków do rozwoju literatury, w tym wydawania i promocji wartościowej literatury oraz organizacji wydarzeń literackich promujących literaturę i czytelnictwo.

Beneficjentami Priorytetu 4 mogą być: samorządowe instytucje kultury (z wyjątkiem instytucji współprowadzonych przez ministra i jednostki samorządu terytorialnego), organizacje pozarządowe, podmioty prowadzące działalność gospodarczą w sferze kultury.

Wkład własny wynosi minimum: 25% dla organizacji pozarządowych, 35% dla podmiotów prowadzących działalność gospodarczą w sferze kultury, 35% dla

samorządowych instytucji kultury.

Program Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego „Dziedzictwo kulturowe”

Program „Dziedzictwo kulturowe” w 2010 roku zakłada realizację następujących priorytetów:

1. Priorytet 1 „Ochrona zabytków”.
2. Priorytet 2 „Wspieranie działań muzealnych”.
3. Priorytet 3 „Kultura ludowa”.

Priorytet 1 „Ochrona zabytków” ma na celu ochronę i zachowanie materialnego dziedzictwa kulturowego oraz konserwację i rewaloryzację zabytków. Beneficjentami Priorytetu 1 mogą być osoby fizyczne, jednostki samorządu terytorialnego oraz inne jednostki organizacyjne.

Minimalna kwota dotacji wynosi 25.000 zł. Dofinansowanie może być udzielone maksymalnie do 50% nakładów koniecznych do poniesienia na realizację zadania.

Priorytet 2 „Wspieranie działań muzealnych” ma za zadanie ochronę, zachowanie, prezentację i popularyzację materialnego dziedzictwa kulturowego. W ramach priorytetu wspierane są:

- organizacja czasowych wystaw muzealnych, zwłaszcza o charakterze ogólnopolskim i międzynarodowym, w tym edycja katalogów spełniających wysokie normy jakościowe i merytoryczne oraz zakup niezbędnego wyposażenia i sprzętu do realizacji wystawy,
- modernizacja stałych wystaw muzealnych poprzez wykorzystanie nowoczesnych technik multimedialnych, w tym zakup niezbędnego wyposażenia i sprzętu multimedialnego,
- zakup obiektów do zbiorów muzeów, archiwów (dotyczy dokumentów wytworzonych do końca 1951 r.) i bibliotek (dotyczy książek, czasopism, starych druków, rękopisów, kartografii, muzykaliów, ikonografii, grafiki artystycznej, dokumentów życia społecznego □ wytworzonych do końca 1945 r.),
- konserwacja oraz mikrofilmowanie muzealiów, archiwaliów, starych druków, rękopisów, kartografii, muzykaliów, ikonografii, grafiki artystycznej, dokumentów życia społecznego,
- zakup wyposażenia pracowni konserwatorskich.

Beneficjentami Priorytetu 2 mogą być organizacje pozarządowe, kościoły i związki wyznaniowe oraz państwowe i samorządowe instytucje kultury.

Wkład własny wynosi minimum 20%. Minimalna kwota wnioskowana wynosi 25.000 zł w przypadku zakupu obiektów oraz 50.000 zł w przypadku innych zadań, w tym zakupu sprzętu i wyposażenia.

Priorytet 3 „Kultura ludowa” ma na celu wzmacnianie poczucia tożsamości regionalnej, zachowanie, dokumentowanie i przekaz autentycznych wartości kultury tradycyjnej, a także wspieranie różnorodnych form popularyzacji kultury ludowej.

Beneficjentami Priorytetu 3 mogą być samorządowe instytucje kultury, organizacje pozarządowe oraz podmioty prowadzące działalność gospodarczą w sferze kultury.

Wkład własny wynosi 25% dla organizacji pozarządowych, 35% dla samorządowych instytucji kultury, a 35% dla podmiotów prowadzących działalność gospodarczą w sferze kultury.

Program Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego „Infrastruktura kultury”

Celem programu jest poprawa warunków funkcjonowania, rozszerzenie i wzbogacenie oferty instytucji i organizacji zajmujących się działalnością kulturalną oraz edukacyjną w zakresie kultury.

Beneficjentami Programu mogą być: organizacje pozarządowe oraz kościoły i związki wyznaniowe, publiczne i niepubliczne szkoły i uczelnie artystyczne, państwowe i samorządowe instytucje kultury, jednostki samorządu terytorialnego.

Wkład własny wynosi minimum 20% dla jednostek samorządu terytorialnego będących organizatorami instytucji filmowych i instytucji kultury przejętych przez JST w dniu 1 stycznia 1999 oraz 30% dla pozostałych wnioskodawców.

Program Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego „Zasoby cyfrowe”

Program „Zasoby cyfrowe” w 2010 roku zakłada realizację następujących priorytetów:

1. Priorytet 1 „Digitalizacja materiałów bibliotecznych”,
2. Priorytet 2 „Digitalizacja zabytków i muzealiów”,
3. Priorytet 3 „Digitalizacja materiałów archiwalnych”,
4. Priorytet 4 „Digitalizacja materiałów audiowizualnych”.

Priorytet 1 „Digitalizacja materiałów bibliotecznych” ma na celu wspieranie rozbudowy infrastruktury digitalizacyjnej w bibliotekach, digitalizację polskich zasobów bibliotecznych, ich upowszechnianie oraz bezpieczne i długookresowe przechowywanie w postaci cyfrowej. Celem priorytetu jest także edukacja w zakresie digitalizacji zbiorów bibliotecznych i długookresowego przechowywania zasobów cyfrowych.

Beneficjentami Priorytetu 1 mogą być państwowe i samorządowe instytucje kultury (wyłącznie biblioteki), organizacje pozarządowe, kościoły i związki wyznaniowe prowadzące biblioteki, podmioty prowadzące działalność gospodarczą w sferze kultury. Wkład własny wynosi minimum 25% dla wszystkich wnioskodawców.

Celem priorytetu 2 „Digitalizacja zabytków i muzealiów” jest digitalizacja zabytków i muzealiów oraz ich bezpieczne i długotrwałe udostępnianie w postaci cyfrowej, a także upowszechnianie nowoczesnych cyfrowych metod dokumentacji zabytków i muzealiów. Celem priorytetu jest też edukacja w zakresie digitalizacji zabytków i muzealiów oraz zasad przechowywania i promocji zasobów cyfrowych, a także zwiększenie dostępności zasobów dziedzictwa kulturowego poprzez rozwój współpracy instytucjonalnej w sieci.

Beneficjentami Priorytetu 2 mogą być państwowe i samorządowe instytucje kultury, organizacje pozarządowe, kościoły i związki wyznaniowe. Wkład własny wynosi minimum 25% dla wszystkich wnioskodawców.

Priorytet 3 „Digitalizacja materiałów archiwalnych” ma na celu rozbudowę infrastruktury digitalizacyjnej w archiwach, digitalizację materiałów archiwalnych, a także ich upowszechnianie oraz bezpieczne i długookresowe przechowywanie w postaci cyfrowej. Celem priorytetu jest też edukacja w zakresie digitalizacji archiwaliów i długookresowego przechowywania zasobów cyfrowych.

Beneficjentami Priorytetu 3 mogą być archiwa państwowe, organizacje pozarządowe, kościoły i związki wyznaniowe prowadzące archiwum. Wkład własny wynosi minimum 25% dla wszystkich wnioskodawców.

Priorytet 4 „Digitalizacja materiałów audiowizualnych” ma na celu digitalizację materiałów audiowizualnych, ich upowszechnianie oraz bezpieczne i długookresowe przechowywanie w postaci cyfrowej. Celem priorytetu jest też rozbudowa infrastruktury digitalizacyjnej służącej digitalizacji oraz edukacja w zakresie digitalizacji materiałów audiowizualnych i długookresowego przechowywania zasobów cyfrowych.

Beneficjentami Priorytetu 3 mogą być państwowe i samorządowe instytucje kultury, podmioty gospodarcze, organizacje pozarządowe, kościoły i związki wyznaniowe. Wkład własny wynosi minimum 25% dla wszystkich wnioskodawców.

Promesa Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego

Instytucja zarządzająca (podmiot upoważniony): Departament Funduszy Europejskich

Celem programu jest zwiększenie efektywności wykorzystania środków europejskich na rzecz rozwoju kultury. Program polega na dofinansowaniu przez Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego wkładu krajowego do wybranych projektów kulturalnych, realizowanych ze środków europejskich.

W ramach programu realizowane są zadania:

- ochrona i zachowanie dziedzictwa kulturowego,
- budowa, rozbudowa i przebudowa infrastruktury kulturalnej oraz infrastruktury publicznych szkół i uczelni artystycznych,
- rozwój infrastruktury społeczeństwa informacyjnego w dziedzinie kultury,
- międzynarodowe przedsięwzięcia kulturalne,
- rozwój zasobów ludzkich oraz podnoszenie poziomu wykształcenia społeczeństwa.

Dofinansowanie wkładu publicznego (tzw. „wkładu własnego”) ze środków Programu „Promesa Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego” dotyczy projektów realizowanych w ramach:

- Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2007-2013,
- 16 Regionalnych Programów Operacyjnych 2007-2013,
- Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka,
- Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki,
- Programu Rozwój Obszarów Wiejskich 2007-2013,
- Programów Europejskiej Współpracy Terytorialnej,
- Funduszu Wymiany Kulturalnej w ramach Mechanizmu Finansowego Europejskiego,
- Obszaru Gospodarczego i Norweskiego Mechanizmu Finansowego,
- Programu Kultura 2007-2013.

Beneficjentami Programu mogą być: jednostki samorządu terytorialnego, ich związki, porozumienia i stowarzyszenia, państwowe i samorządowe instytucje kultury

i filmowe oraz instytucje współprowadzone z ministrem właściwym ds. kultury i dziedzictwa narodowego, archiwa państwowe, publiczne i niepubliczne szkoły artystyczne I i II stopnia oraz uczelnie artystyczne, kościoły i związki wyznaniowe, organizacje pozarządowe ze sfery kultury.

Wysokość deklarowanych przez beneficjenta środków własnych oraz pozyskanych z innych źródeł nie może być mniejszy niż:

- 35% dla JST, ich związków, porozumień i stowarzyszeń,
- 25% dla państwowych i samorządowych instytucji kultury i filmowych oraz instytucji współprowadzonych z ministrem właściwym ds. kultury i dziedzictwa narodowego,
- 35% dla archiwów państwowych,
- 35% dla publicznych i niepublicznych szkół artystycznych I i II stopnia oraz uczelni artystycznych,
- 15% dla kościołów i związków wyznaniowych oraz organizacji pozarządowych ze sfery kultury.

Mecenat

Celami priorytetowymi Mecenatu są m.in.:

1. modernizacja i unowocześnianie stałych ekspozycji, konserwacja zbiorów, badania archeologiczne (muzea),
2. promocja czytelnictwa, tworzenie regionalnych baz danych, konserwacja zbiorów (biblioteki),
3. projekty edukacyjne, szczególnie związane z budowaniem tożsamości regionalnej (ośrodki i domy kultury, centra kultury i sztuki),
4. budowanie baz danych o zabytkach (Biura Dokumentacji Zabytków).

Wsparcie jest udzielane na zasadach:

- wnioski składać mogą wyłącznie jednostki samorządu terytorialnego na projekty realizowane przez instytucje kultury dla których pełnią funkcję organizatora,
- środki przeznaczone są na projekty miękkie,
- wyłącza się z finansowania w tym trybie instytucje, które na mocy porozumień są współprowadzone przez Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego oraz jednostek samorządu terytorialnego,
- wnioski składane na projekty realizowane w ramach „mecenatu” nie mogą być równolegle kierowane do innych Programów Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego,
- jednostka samorządu terytorialnego może złożyć tylko jeden wniosek w imieniu

jednej instytucji kultury,

- środki kierowane będą głównie do instytucji kultury o podstawowym znaczeniu dla działalności kulturalnej w województwie, powiecie lub gminie, mających możliwości takiego ich wykorzystania by wzmacniało to potencjał rozwojowy regionu przez np. wzmocnienie atrakcyjności turystycznej, atrakcyjności dla mieszkańców, inwestorów, wzmocniania funkcji metropolitalnych miast itp.,
- minimalna wartość projektu wynosi 50.000 zł przy wkładzie własnym nie mniejszym niż 60%,
- w przypadku jednostek samorządu terytorialnego aplikujących na zadania wykonywane przez instytucje filmowe i instytucje kultury, które zostały przejęte przez jednostki samorządu terytorialnego w dniu 1 stycznia 1999 r., minimalny wkład własny wynosić musi 40 %.

W Tabeli nr 10 przedstawiono kryteria oceny wniosków składanych w ramach programu „Mecenat 2010”.

Tabela nr 10

Kryteria oceny wniosków

Kryteria oceny		Maksymalna liczba punktów
1	zgodność z priorytetami	5
2	forma prezentacji, oryginalność , innowacyjność i nowatorstwo rozwiązań artystycznych; zastosowanie nowych technologii	3
3	wpływ na poprawę warunków funkcjonowania - rozszerzenie i podniesienie jakości oferty programowej	3
4	profesjonalizm i doświadczenie osób zaangażowanych w realizację projektu	3
5	ponadlokalny i ponadregionalny zasięg oddziaływania projektu	2
6	zakorzenienie programu w życiu kulturalnym (tradycja), znaczenie dla środowiska lokalnego- gminy, powiatu, regionu, kraju; podtrzymywanie i budowanie tożsamości grup społecznych	2
7	wartości edukacyjne i popularyzacyjne	1
8	wkład własny wyższy niż wymagany o co najmniej 15 %	1
Razem		20

Środki Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków we Wrocławiu

*Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków we Wrocławiu
ul. Władysława Łokietka 11
50-243 Wrocław
tel. (071) 343 65 01, (071) 344 38 92
fax. (071) 344 14 49 (071) 3958010
e-mail: dwkz@dwkz.pl*

Dotacja na dofinansowanie prac konserwatorskich, restauratorskich lub robót budowlanych przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków, może być udzielona przez Ministra Kultury i Ochrony Dziedzictwa Narodowego oraz przez wojewódzkiego konserwatora zabytków (art.74 *ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami*), a także przez samorząd powiatu lub gminy. Dotacja może sięgać do wysokości 50% ogólnej kwoty poniesionej przez właściciela na renowację zabytku, a w wyjątkowych okolicznościach nawet do 100% (art. 78 ustawy).

Dotację celową można otrzymać na planowane prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane, przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków.

Regionalny Program Operacyjny Województwa Dolnośląskiego

*Urząd Marszałkowski Województwa Dolnośląskiego
Departament Regionalnego Programu Operacyjnego
Wybrzeże Juliusza Słowackiego 12-14, 50-411 Wrocław
tel. (71) 776 91 53
<http://bip.umwd.pl>*

Priorytet 6: „Wykorzystanie i promocja potencjału turystycznego i kulturowego Dolnego Śląska („Turystyka i Kultura”)

W strefie przestrzennej celem szczegółowym jest *Rozwój infrastruktury służącej poprawie jakości środowiska, warunków inwestowania i prowadzenia działalności gospodarczej*. Realizacji tego celu służy m.in. Priorytet 6: *Wykorzystanie i promocja potencjału turystycznego i kulturowego Dolnego Śląska („Turystyka i Kultura”)*. Zadanie to zakłada wzrost konkurencyjności dolnośląskiej oferty turystycznej oraz wykorzystanie potencjału kultury i dziedzictwa przeszłości dla podniesienia atrakcyjności regionu na rynku krajowym i międzynarodowym. Realizacja priorytetu ma przyczynić się do wzrostu znaczenia turystyki i kultury jako czynnika stymulującego rozwój gospodarczy i społeczny województwa.

W działaniu 6.1. Turystyka uzdrowiskowa wspierane będą projekty dotyczące między innymi:

- odbudowy i renowacji architektury zdrojowej, w tym m.in. pijalni wód oraz rewitalizacji parków,
- promowania dolnośląskiego produktu uzdrowiskowego w kraju i za granicą poprzez przygotowanie materiałów promocyjnych i ich rozpowszechnianie z wykorzystaniem skutecznych kanałów dystrybucji i narzędzi marketingowych.

W działaniu 6.2. Turystyka aktywna realizowane będą kompleksowe przedsięwzięcia dotyczące opracowywania i wdrażania koncepcji z zakresu rozwoju infrastruktury niezbędnej do uprawiania aktywnych form turystyki, między innymi: narciarskiej, górskiej, rowerowej, pieszej i wodnej. W niniejszym obszarze będą także wspierane przedsięwzięcia promujące infrastrukturę związaną z uprawianiem turystyki aktywnej.

Dla działania 6.3. Turystyka biznesowa przewidziano wsparcie poprzez:

- tworzenie nowych oraz rozwój istniejących centrów wystawienniczych i kongresowych zdolnych obsłużyć imprezy o charakterze co najmniej regionalnym,
- promocję i marketing regionu jako atrakcyjnego miejsca dla organizacji kongresów, konferencji, wystaw gospodarczych oraz innych imprez biznesowych.

W zakresie działania 6.4. Turystyka kulturowa za czynniki obniżające atrakcyjność regionu uznano zły stan techniczny wielu obiektów zabytkowych. W ramach priorytetu wspierane będą projekty, mające na celu poprawę stanu nieruchomości i ruchomych obiektów wpisanych do rejestru zabytków dotyczące: konserwacji, restauracji, renowacji, adaptacji i zastosowania środków ochrony. W produkcji „turystyka kulturowa” preferowane są projekty:

- będące impulsem do podejmowania kolejnych przedsięwzięć (np. związanych z adaptacją i wykorzystaniem zabytków do pełnienia nowych funkcji mających pozytywny wpływ na rozwój gospodarczy regionu), które przyczynią się do tworzenia nowych miejsc pracy,
- przewidziane do realizacji na szlakach turystycznych o znaczeniu regionalnym,
- umożliwiające jak najszersze udostępnienie obiektów dziedzictwa kulturowego,
- przyczyniające się do poprawy stanu obiektów zajmowanych przez instytucje kultury,
- polegające na doposażeniu w sprzęt niezbędny do prawidłowego funkcjonowania instytucji kultury.

W celu wzmocnienia infrastruktury turystycznej i kulturowej w ramach priorytetu wsparcie zostanie skierowane na: rozwój turystycznej publicznej bazy noclegowej, projektów z zakresu szeroko rozumianej informacji i promocji turystycznej i kulturowej, w tym działań z wykorzystaniem technologii informacyjno-komunikacyjnych, działań z zakresu termomodernizacji oraz wykorzystania energii słonecznej, poprawę dostępu osób niepełnosprawnych do infrastruktury turystycznej oraz do obiektów dziedzictwa kulturowego i instytucji kultury

Beneficjentami priorytetu „Turystyka i Kultura” w działaniach 6.1, 6.2, 6.3 oraz 6.4. mogą być:

- jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia,
- administracja rządowa,
- szkoły wyższe,
- instytucje kultury,
- PGL Lasy Państwowe i jego jednostki organizacyjne,
- kościoły i związki wyznaniowe oraz osoby prawne kościołów i związków wyznaniowych,
- organizacje pozarządowe.

Priorytet 9 „Odnowa zdegradowanych obszarów miejskich na terenie Dolnego Śląska („Miasta”)

Celem realizacji priorytetu jest przeciwdziałanie marginalizacji obszarów miast województwa dolnośląskiego, na których nasilają się negatywne zjawiska społeczne i ekonomiczne oraz ulega degradacji stan fizyczny przestrzeni. Działania podjęte w ramach priorytetu prowadzić będą do odnowy najbardziej zdegradowanych obszarów miejskich oraz wzmocnienia struktur społeczno-ekonomicznych. Wsparcie udzielone zostanie w szczególności na zintegrowane rozwiązania traktujące kompleksowo problemy gospodarcze, społeczne i środowiskowe.

Celem **działania 9.1 Odnowa zdegradowanych obszarów miejskich w miastach powyżej 10 tys. mieszkańców** jest odnowa zdegradowanych obszarów miejskich w miastach województwa dolnośląskiego liczących powyżej 10 tysięcy mieszkańców.

W ramach działania 9.1. realizowane są inwestycje w dziedzinie mieszkalnictwa dotyczące m.in. renowacji części wspólnych wielorodzinnych budynków mieszkalnych, tj.: odnowienie następujących głównych elementów konstrukcji budynku: dachu, elewacji zewnętrznej, stolarki okiennej i drzwiowej, klatki schodowej, korytarzy wewnętrznych/

zewnętrznych, wejścia i elementy jego konstrukcji zewnętrznej, windy, instalacje techniczne budynku, działania w zakresie oszczędności energetycznej. Projekty zgłoszone do realizacji powinny być uwzględnione w Lokalnych Programach Rewitalizacji.

Beneficjentami działania 9.1. mogą być:

- beneficjenci wymienieni w Priorytetach: 2 „Społeczeństwo informacyjne”, 3 „Transport”, 4 „Środowisko i bezpieczeństwo ekologiczne”, 5 „Energetyka”, 6 „Turystyka i Kultura”, 7 „Edukacja” w zakresie projektów wskazanych w tych priorytetach,
- jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia,
- jednostki organizacyjne jst posiadające osobowość prawną,
- spółdzielnie i wspólnoty mieszkaniowe,
- towarzystwa budownictwa społecznego,
- podmioty działające w zakresie pomocy społecznej,
- organizacje pozarządowe,
- samorządy gospodarcze i zawodowe oraz związki zawodowe.

Minimalna całkowita wartość projektu wynosi 100.000 zł. Poziom dofinansowania dla projektów nie objętych pomocą publiczną wynosi max 70%, a dla projektów objętych pomocą publiczną – zgodnie z zasadami pomocy publicznej.

Celem działania 9.2 Wsparcie dla przedsięwzięć w zakresie mieszkalnictwa w miastach poniżej 10 tys. mieszkańców jest poprawa warunków mieszkaniowych w miastach województwa dolnośląskiego liczących poniżej 10 tysięcy mieszkańców.

W ramach działania realizowane są inwestycje w dziedzinie mieszkalnictwa dotyczące renowacji części wspólnych wielorodzinnych budynków mieszkalnych oraz przedsięwzięcia z zakresu współpracy międzynarodowej i międzyregionalnej w celu zapewnienia wymiany dobrych praktyk oraz doświadczeń. Wszystkie projekty planowane do realizacji muszą być ujęte w ramach Lokalnych Programów Rewitalizacji.

Beneficjentami działania 9.2. mogą być:

- jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia,
- jednostki organizacyjne jst posiadające osobowość prawną,
- spółdzielnie i wspólnoty mieszkaniowe,
- towarzystwa budownictwa społecznego,
- podmioty działające w zakresie pomocy społecznej,
- organizacje pozarządowe.

Minimalna całkowita wartość projektu wynosi 100.000 zł. Poziom dofinansowania dla projektów nie objętych pomocą publiczną wynosi max 70%, a dla projektów objętych pomocą publiczną – zgodnie z zasadami pomocy publicznej.

Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa

Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa Oddział w Kłodzku
57-300 Kłodzko
ul. Harcerzy 6
Tel./fax (74) 865 84 63
Tel. (74) 865 31 74
e-mail: dolnoslaski@arimr.gov.pl
www.arimr.gov.pl

Program Rozwoju Obszarów Wiejskich 2007-2013

Działanie: Odnowa i rozwój wsi

Jako cel realizacji działania przyjęto poprawę jakości życia na obszarach wiejskich przez zaspokojenie potrzeb społecznych i kulturalnych mieszkańców wsi oraz promowanie obszarów wiejskich. Umożliwi to rozwój tożsamości społecznej wiejskiej, zachowanie dziedzictwa kulturowego i specyfiki obszarów wiejskich oraz wpłynie na wzrost atrakcyjności turystycznej i inwestycyjnej obszarów wiejskich.

W ramach działania realizowane będą m.in. przedsięwzięcia polegające na:

- a) budowie, przebudowie, remoncie lub wyposażeniu obiektów pełniących funkcje publiczne, społeczno-kulturalne, rekreacyjne i sportowe, a także służących promocji obszarów wiejskich, w tym propagowaniu i zachowaniu dziedzictwa historycznego, tradycji, sztuki oraz kultury,
- b) kształtowaniu obszaru przestrzeni publicznej,
- c) budowie, remoncie lub przebudowie infrastruktury związanej z rozwojem funkcji turystycznych, sportowych lub społeczno-kulturalnych,
- d) zakupie obiektów charakterystycznych dla tradycji budownictwa w danym regionie, w tym budynków będących zabytkami, z przeznaczeniem na cele publiczne,
- e) odnawianiu, eksponowaniu lub konserwacji lokalnych pomników historycznych, budynków będących zabytkami lub miejsc pamięci,
- f) kultywowaniu tradycji społeczności lokalnej oraz tradycyjnych zawodów.

Beneficjentami działania mogą być:

- gminy, instytucje kultury, dla której organizatorem jest jednostka samorządu terytorialnego,

- kościoły lub inne związki wyznaniowe,
- organizacje pozarządowe mające status organizacji pożytku publicznego (w rozumieniu *ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i wolontariacie*).

Maksymalny poziom dofinansowania ze środków EFRR wynosi 75%, natomiast maksymalna wartość projektu, co do zasady, wynosi 500.000 zł, minimalna wartość projektu nie może być niższa niż 25.000 zł. Projekty mogą być realizowane w miejscowościach do 5.000 mieszkańców i powinny się wpisywać w zakres Planu Odnowy Miejscowości.

8. Podsumowanie

Założeniem opracowania *Programu opieki nad zabytkami Miasta i Gminy Stronie Śląskie* jest istotna poprawa stanu zasobów dziedzictwa kulturowego poprzez określenie działań edukacyjnych kierowanych do mieszkańców gminy, organizacyjnych i finansowych kierowanych na elementy dziedzictwa kulturowego oraz upowszechnienie w świadomości społeczeństwa gminy potrzeb i zasad ochrony środowiska kulturowego.

Obowiązek sporządzenia gminnego programu opieki nad zabytkami wynika z art. 87 *ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami*. Wójt (burmistrz, prezydent miasta) powinien sporządzić na okres 4 lat gminny program opieki nad zabytkami.

Podstawowym aktem prawnym regulującym zasady ochrony zabytków i opieki nad zabytkami w Polsce jest *ustawa z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami*. Zgodnie z art. 5 ustawy, opieka nad zabytkiem sprawowana przez jego właściciela lub posiadacza polega, w szczególności, na zapewnieniu warunków:

- naukowego badania i dokumentowania zabytku,
- prowadzenia prac konserwatorskich, restauratorskich i robót budowlanych przy zabytku,
- zabezpieczenia i utrzymania zabytku oraz jego otoczenia w jak najlepszym stanie,
- korzystania z zabytku w sposób zapewniający trwałe zachowanie jego wartości,
- popularyzowania i upowszechniania wiedzy o zabytku oraz jego znaczeniu dla historii i kultury.

Przy opracowaniu *Programu opieki nad zabytkami Miasta i Gminy Stronie Śląskie* uwzględniono zapisy dokumentów na poziomie krajowym (*Narodowa Strategia Rozwoju*

Kultury 2004-2013, tezy do opracowania krajowego programu ochrony zabytków i opieki nad zabytkami), wojewódzkim (Strategia rozwoju województwa dolnośląskiego do 2020, Regionalny Program Operacyjny Województwa Dolnośląskiego na lata 2007-2013, Plan zagospodarowania przestrzennego województwa dolnośląskiego, Program rozwoju turystyki dla województwa dolnośląskiego, Program Opieki nad zabytkami Województwa Dolnośląskiego 2007-2011) oraz powiatowym (Plan rozwoju lokalnego powiatu kłodzkiego, Strategia rozwoju powiatu kłodzkiego na lata 2008-2015).

Program opieki nad zabytkami Miasta i Gminy Stronie Śląskie na lata 2010-2013 jest zgodny z celami, zasadami i kierunkami wyznaczonymi przez krajowe, wojewódzkie i powiatowe dokumenty programowe.

Rejestr zabytków województwa dolnośląskiego jest prowadzony przez Dolnośląskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków we Wrocławiu (Dolnośląski Wojewódzki Konserwator Zabytków, ul. Władysława Łokietka 11, Wrocław). W rejestrze zabytków nieruchomych województwa dolnośląskiego według stanu na 31 grudnia 2008 r. znajdowało się 10 obiektów z terenu Miasta i Gminy Stronie Śląskie. Do wojewódzkiej ewidencji zabytków województwa dolnośląskiego wpisanych zostało 328 obiektów z terenu Miasta i Gminy Stronie Śląskie (z uwzględnieniem obiektów wpisanych do rejestru zabytków województwa dolnośląskiego).

Na podstawie analizy szans i zagrożeń występujących w otoczeniu oraz mocnych i słabych stron gminy, zdefiniowano następujące priorytety działań w zakresie opieki nad zabytkami Miasta i Gminy Stronie Śląskie:

1. Uwzględnienie dziedzictwa kulturowego jako elementu rozwoju Miasta i Gminy.
2. Ochrona i kształtowanie krajobrazu kulturowego.
3. Dokumentacja i promocja oraz edukacja w zakresie dziedzictwa kulturowego gminy.

Jako kierunki działań realizacji *Programu opieki nad zabytkami Miasta i Gminy Stronie Śląskie* w ramach przyjętych priorytetów uznano:

1. Uwzględnienie ochrony obiektów zabytkowych w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego i kontrola ich realizacji.
2. Ochronę i odnowę obiektów zabytkowych.
3. Promocję i popularyzację dziedzictwa kulturowego.
4. Edukację w zakresie ochrony dóbr kultury.

W *Programie* określono szczegółowe zadania w ramach realizacji postawionych celów wraz z koncepcją procesu monitoringu, a także wskazano potencjalne źródła finansowania zadań z zakresu opieki nad zabytkami ze środków Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego, Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków we Wrocławiu, Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Dolnośląskiego na lata 2007-2013 oraz Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa.

**Załącznik nr 1 do programu opieki
nad zabytkami**

Zabytki ujęte w wojewódzkiej ewidencji zabytków

Lp.	Miejscowość	Ulica	Nr	Obiekt
1	Bielice		1	dom mieszkalny
2	Bielice		2	dom mieszkalno-gospodarczy
3	Bielice		3	dom mieszkalny
4	Bielice		7	dom mieszkalno-gospodarczy
5	Bielice		8	dom mieszkalno-gospodarczy
6	Bielice		10	dom mieszkalno-gospodarczy
7	Bielice		11	dom mieszkalny
8	Bielice		12	dom mieszkalny
9	Bielice		12	budynek gospodarczy
10	Bielice		13	dom mieszkalny
11	Bolesławów		na północnym stoku góry Zawada	Ogrójec
12	Bolesławów		Rynek	pomnik św. Franciszka Ksawerego
13	Bolesławów			cmentarz przykościelny
14	Bolesławów			kaplica cmentarna
15	Bolesławów		1	dom mieszkalny
16	Bolesławów		2	dom mieszkalny
17	Bolesławów		3	dom mieszkalny
18	Bolesławów		4	dom mieszkalny
19	Bolesławów		5	dom mieszkalny
20	Bolesławów		6	dom mieszkalny
21	Bolesławów		7	dom mieszkalny
22	Bolesławów		10	dom mieszkalny
23	Bolesławów		11	ośrodek szkoleniowo-wypoczynkowy przemysłu drzewnego
24	Bolesławów		13	dom mieszkalny
25	Bolesławów		14	dom mieszkalny
26	Bolesławów		14 i 15	rzeźba - św. Jan Nepomucen
27	Bolesławów		15	dom mieszkalny
28	Bolesławów		16	dom mieszkalny
29	Bolesławów		17	dom mieszkalny
30	Bolesławów		19	dom mieszkalny
31	Bolesławów		20	dom mieszkalny
32	Bolesławów		21	dom mieszkalny
33	Bolesławów		23	dom mieszkalny
34	Bolesławów		24	dom mieszkalny
35	Bolesławów		25	dom mieszkalny
36	Bolesławów		26	dom mieszkalny
37	Bolesławów		27	dom mieszkalny
38	Bolesławów		30	dom mieszkalny
39	Bolesławów		31	dom mieszkalny
40	Bolesławów		37	dom mieszkalny
41	Bolesławów		40	dom mieszkalny
42	Bolesławów		41	szkoła
43	Goszów		2	dom mieszkalno-gospodarczy

Lp.	Miejscowość	Ulica	Nr	Obiekt
44	Goszów		3	dom mieszkalno-gospodarczy
45	Goszów		4	dom mieszkalny
46	Goszów		7	dom mieszkalno-gospodarczy
47	Goszów		8	dom mieszkalny
48	Goszów		11	dom mieszkalno-gospodarczy
49	Goszów		13	dom mieszkalno-gospodarczy
50	Goszów		14	dom mieszkalno-gospodarczy
51	Goszów		14	budynek gospodarczy
52	Goszów		18	budynek gospodarczy
53	Goszów		20	dom mieszkalno-gospodarczy
54	Goszów		21	dom mieszkalno-gospodarczy
55	Goszów		obok nr 21	kapliczka przydrożna
56	Goszów		22	dom mieszkalno-gospodarczy
57	Goszów		24	dom mieszkalno-gospodarczy
58	Goszów		25	dom mieszkalno-gospodarczy
59	Goszów		29	dom mieszkalny
60	Goszów		30	dom mieszkalny
61	Janowa Góra		4	dom mieszkalny
62	Kamienica		1	kapliczka przydrożna
63	Kamienica		3	dom mieszkalny
64	Kamienica		9	dom mieszkalno-gospodarczy
65	Kamienica		10	dom mieszkalno-gospodarczy
66	Kamienica		10-11	kapliczka przydrożna
67	Kamienica		11	dom mieszkalno-gospodarczy
68	Kamienica		13	dom mieszkalno-gospodarczy
69	Kamienica		13	stodoła
70	Kamienica		16	dom mieszkalno-gospodarczy
71	Kletno		1	dom mieszkalny
72	Kletno		2	dom mieszkalny
73	Kletno		3	dom mieszkalny
74	Kletno		4	dom mieszkalny
75	Kletno		5	dom mieszkalno-gospodarczy
76	Kletno		6	dom mieszkalno-gospodarczy
77	Kletno		7	dom mieszkalny
78	Kletno		8	dom mieszkalny
79	Kletno		naprzeciwko nr 8	kapliczka przydrożna
80	Kletno		10	dom mieszkalny
81	Kletno		11	dom mieszkalno-gospodarczy
82	Kletno		12	dom mieszkalno-gospodarczy
83	Kletno		13	dom mieszkalny
84	Kletno		15	dom mieszkalno-gospodarczy
85	Kletno		16	dom mieszkalny
86	Młynowiec		1	kapliczka słupowa
87	Młynowiec		5	dom mieszkalny
88	Młynowiec		10	dom mieszkalno-gospodarczy
89	Nowa Morawa		1	dom mieszkalno-gospodarczy
90	Nowa Morawa		3	dom mieszkalno-gospodarczy
91	Nowa Morawa		4	dom mieszkalno-gospodarczy

Lp.	Miejscowość	Ulica	Nr	Obiekt
92	Nowa Morawa		8	dom mieszkalny
93	Nowa Morawa		13	dom mieszkalny
94	Nowa Morawa		15	dom mieszkalny
95	Nowa Morawa		17	dom mieszkalno-gospodarczy
96	Nowy Gieraltów			kaplica przybramna przy kościele
97	Nowy Gieraltów			mur kościelny z bramą
98	Nowy Gieraltów			cmentarz przykościelny
99	Nowy Gieraltów		1	dom mieszkalno-gospodarczy
100	Nowy Gieraltów		2	dom mieszkalny
101	Nowy Gieraltów		3	dom wypoczynkowy - Energomontażowiec
102	Nowy Gieraltów		5	dom mieszkalny
103	Nowy Gieraltów		5	stodoła w zespole
104	Nowy Gieraltów		5	budynek gospodarczy w zespole
105	Nowy Gieraltów		6	dom mieszkalny
106	Nowy Gieraltów		7	dom mieszkalny
107	Nowy Gieraltów		9	dom mieszkalno-gospodarczy
108	Nowy Gieraltów		po między nr 11 i 13	kapliczka przydrożna
109	Nowy Gieraltów		12	dom mieszkalny
110	Nowy Gieraltów		16	dom mieszkalny
111	Nowy Gieraltów		17	dom mieszkalno-gospodarczy
112	Nowy Gieraltów		20	dom mieszkalny
113	Nowy Gieraltów		20	stodoła w zespole
114	Nowy Gieraltów		21	dom mieszkalno-gospodarczy
115	Nowy Gieraltów		22	Zakładowy Ośrodek Wczasowy "Łabędzianka
116	Nowy Gieraltów		26	dom mieszkalny
117	Nowy Gieraltów		26	budynek gospodarczy w zespole
118	Janowa Góra			cmentarz przykościelny
119	Sienna			kaplica cmentarna
120	Sienna			cmentarz przykościelny
121	Sienna			kapliczka przydrożna
122	Sienna		1	dom mieszkalny
123	Sienna		1a	dom mieszkalno-gospodarczy
124	Sienna		3	dom mieszkalny
125	Sienna		5	dom mieszkalny
126	Sienna		7	dom mieszkalny
127	Stara Morawa		1	dom mieszkalny
128	Stara Morawa		2	dom mieszkalno-gospodarczy
129	Stara Morawa		11	dom mieszkalny
130	Stara Morawa		12	dom mieszkalny
131	Stara Morawa		13	dom mieszkalno-gospodarczy
132	Stara Morawa		14	dom mieszkalny
133	Stara Morawa		15	dom mieszkalno-gospodarczy
134	Stara Morawa		18	dom mieszkalny
135	Stara Morawa		19	dom mieszkalny
136	Stara Morawa		20	dom mieszkalny
137	Stara Morawa		22	dom mieszkalno-gospodarczy
138	Stara Morawa		23	dom mieszkalny
139	Stary Gieraltów		obok nr 7	kaplica przydrożna

Lp.	Miejscowość	Ulica	Nr	Obiekt
140	Stary Gieraltów		8	dom mieszkalny
141	Stary Gieraltów		9	dom mieszkalny
142	Stary Gieraltów		9	budynek gospodarczy w zespole
143	Stary Gieraltów		11	dom mieszkalno-gospodarczy
144	Stary Gieraltów		obok nr 11	krzyż kamienny
145	Stary Gieraltów		12	dom mieszkalny
146	Stary Gieraltów		13	dom mieszkalno-gospodarczy
147	Stary Gieraltów		13	kapliczka słupowa
148	Stary Gieraltów		14	szkoła podstawowa
149	Stary Gieraltów		17	dom mieszkalny
150	Stary Gieraltów		obok nr 18	kaplica przydrożna
151	Stary Gieraltów		22	dom mieszkalno-gospodarczy
152	Stary Gieraltów		26	dom mieszkalny
153	Stary Gieraltów		27	dom mieszkalny
154	Stary Gieraltów		29	dom mieszkalno-gospodarczy
155	Stary Gieraltów		33	dom mieszkalno-gospodarczy
156	Stary Gieraltów		34	dom mieszkalny
157	Stary Gieraltów		35	dom mieszkalno-gospodarczy
158	Stary Gieraltów		36	dom mieszkalno-gospodarczy
159	Stary Gieraltów		37	dom mieszkalno-gospodarczy
160	Stary Gieraltów		40	dom mieszkalny
161	Stary Gieraltów		41	dom mieszkalny
162	Stary Gieraltów		obok nr 46	kapliczka przydrożna
163	Stary Gieraltów		49c	dom mieszkalny "Jaś"
164	Stary Gieraltów		49d	dom mieszkalny "Małgosia"
165	Stary Gieraltów		50	dom mieszkalno-gospodarczy
166	Stary Gieraltów		58	dom mieszkalno-gospodarczy
167	Stary Gieraltów		59	dom mieszkalno-gospodarczy
168	Stary Gieraltów		59	stodoła w zespole
169	Stary Gieraltów		61	dom mieszkalny
170	Stary Gieraltów		63	budynek gospodarczy
171	Stary Gieraltów		64	dom mieszkalno-gospodarczy
172	Stary Gieraltów		66	dom mieszkalno-gospodarczy
173	Stary Gieraltów		75	dom mieszkalny
174	Stary Gieraltów		76	dom mieszkalno-gospodarczy
175	Stary Gieraltów		78	dom mieszkalno-gospodarczy
176	Stary Gieraltów		79	dom mieszkalno-gospodarczy
177	Stary Gieraltów		84	dom mieszkalno-gospodarczy
178	Stary Gieraltów		86	dom mieszkalno-gospodarczy
179	Stary Gieraltów		87	dom mieszkalny
180	Stary Gieraltów		88	kapliczka przydrożna
181	Stary Gieraltów		89	dom mieszkalny
182	Stary Gieraltów		91	dom mieszkalny
183	Strachocin		1	dom mieszkalny
184	Strachocin		3	dom mieszkalny
185	Strachocin		4	dom mieszkalny
186	Strachocin		11	dom mieszkalny
187	Strachocin		13	dom mieszkalno-gospodarczy

Lp.	Miejscowość	Ulica	Nr	Obiekt
188	Strachocin		14	dom mieszkalny
189	Strachocin		23	dom mieszkalno-gospodarczy
190	Strachocin		między nr 23 i 25	kapliczka przydrożna
191	Strachocin		25	dom mieszkalno-gospodarczy
192	Strachocin		między nr 25 i 26	kapliczka przydrożna
193	Strachocin		26	dom mieszkalno-gospodarczy
194	Strachocin		29	dom mieszkalno-gospodarczy
195	Strachocin		30	dom mieszkalno-gospodarczy
196	Strachocin		30	stodoła w zespole
197	Strachocin		30	budynek gospodarczy w zespole
198	Strachocin		30	budynek gospodarczy w zespole
199	Strachocin		31	dom mieszkalno-gospodarczy
200	Strachocin		34	stodoła
201	Strachocin		35	dom mieszkalno-gospodarczy
202	Strachocin		37	kapliczka przydrożna
203	Strachocin		38	dom mieszkalno-gospodarczy
204	Strachocin		38	dom mieszkalno-gospodarczy
205	Strachocin		38	stodoła w zespole
206	Strachocin		40	dom mieszkalny
207	Strachocin		42	dom mieszkalny
208	Stronie Śląskie	Dolna		wodociągowa wieża ciśnieniowa w zespole dworca
209	Stronie Śląskie	Dolna	1	dom mieszkalny
210	Stronie Śląskie	Dolna	4	dom mieszkalny
211	Stronie Śląskie	Dolna	5	dom mieszkalny
212	Stronie Śląskie	Dolna	9	dom mieszkalno-gospodarczy
213	Stronie Śląskie	Dolna	12	dom mieszkalny
214	Stronie Śląskie	Dolna	13	dom mieszkalno-gospodarczy
215	Stronie Śląskie	Dolna	15	dom mieszkalny
216	Stronie Śląskie	Dolna	18	dom mieszkalno-gospodarczy
217	Stronie Śląskie	Dolna	20	dom mieszkalny
218	Stronie Śląskie	Dolna	22	dom mieszkalny
219	Stronie Śląskie	Dolna	27	dom mieszkalno-gospodarczy
220	Stronie Śląskie			Kapliczka przybramna przy kościele parafialnym
221	Stronie Śląskie			kaplica na cmentarzu parafialnym
222	Stronie Śląskie			cmentarz parafialny
223	Stronie Śląskie		obok Woj. Szpitala dla Nerwowo i Psychicznie Chorych	cmentarz szpitalny
224	Stronie Śląskie	Hutnicza	12	budynek administracyjny w zespole Huty Szkła "Violetta"
225	Stronie Śląskie	Hutnicza	12	remiza strażacka w zespole Huty Szkła "Violetta"
226	Stronie Śląskie	Hutnicza	12	budynek produkcyjny w zespole Huty Szkła "Violetta"
227	Stronie Śląskie	Hutnicza	12	budynek wytopu masy szklanej w zespole Huty Szkła "Violetta"
228	Stronie Śląskie	Hutnicza	12	ujęcie wody w zespole Huty Szkła "Violetta"
229	Stronie Śląskie	Kościelna		cmentarz przykościelny
230	Stronie Śląskie	Kościelna	1	dom mieszkalny

Lp.	Miejscowość	Ulica	Nr	Obiekt
231	Stronie Śląskie	Kościelna	3	plebania
232	Stronie Śląskie	Kościelna	9	dom mieszkalny
233	Stronie Śląskie	Kościelna	12	szkoła podstawowa
234	Stronie Śląskie	Kościuszki	13	dom mieszkalny
235	Stronie Śląskie	Kościuszki	17	dom mieszkalny
236	Stronie Śląskie	Kościuszki	18	dworzec kolejowy
237	Stronie Śląskie	Kościuszki	18	magazyn w zespole dworca
238	Stronie Śląskie	Kościuszki	20	ZSZ Huty Szkła Kryształowego "VIOLETTA"
239	Stronie Śląskie	Kościuszki	22	dom mieszkalny
240	Stronie Śląskie	Kościuszki	25	dom mieszkalny
241	Stronie Śląskie	Kościuszki	27	willa
242	Stronie Śląskie	Kościuszki	29	dom mieszkalny
243	Stronie Śląskie	Kościuszki	33	dom mieszkalny
244	Stronie Śląskie	Kościuszki	34	dom mieszkalny
245	Stronie Śląskie	Kościuszki	35	dom mieszkalny
246	Stronie Śląskie	Kościuszki	37	dom mieszkalny
247	Stronie Śląskie	Kościuszki	38	dom mieszkalny
248	Stronie Śląskie	Kościuszki	39	dom mieszkalny
249	Stronie Śląskie	Kościuszki	40	dom mieszkalny
250	Stronie Śląskie	Kościuszki	41	dom mieszkalny
251	Stronie Śląskie	Kościuszki	42	dom mieszkalny
252	Stronie Śląskie	Kościuszki	44	dom mieszkalny
253	Stronie Śląskie	Kościuszki	47	dom mieszkalny
254	Stronie Śląskie	Kościuszki	48	dom mieszkalny
255	Stronie Śląskie	Kościuszki	49	dom mieszkalny
256	Stronie Śląskie	Kościuszki	50	dom mieszkalny
257	Stronie Śląskie	Kościuszki	53	dom mieszkalny
258	Stronie Śląskie	Kościuszki	54	dom mieszkalny
259	Stronie Śląskie	Kościuszki	55	pałac
260	Stronie Śląskie	Kościuszki	60	dom mieszkalny
261	Stronie Śląskie	Kościuszki	64	dom mieszkalny
262	Stronie Śląskie	Kościuszki	66	dom mieszkalny
263	Stronie Śląskie	Kościuszki	66	budynek gospodarczy z częścią mieszkalno-gospodarczą
264	Stronie Śląskie	Kościuszki	68	dom mieszkalny
265	Stronie Śląskie		róg ul. Kościuszki i Sportowej	kapliczka słupowa
266	Stronie Śląskie	Mickiewicza	1	dom mieszkalny
267	Stronie Śląskie	Mickiewicza	2	dom mieszkalny
268	Stronie Śląskie	Mickiewicza	3	dom mieszkalny
269	Stronie Śląskie	Mickiewicza	5	dom mieszkalny
270	Stronie Śląskie	Mickiewicza	6	dom mieszkalny
271	Stronie Śląskie	Mickiewicza	9	dom mieszkalny
272	Stronie Śląskie	Mickiewicza	11	dom mieszkalny
273	Stronie Śląskie	Mickiewicza	12	dom mieszkalny
274	Stronie Śląskie	Mickiewicza	13	dom mieszkalny
275	Stronie Śląskie	Mickiewicza	16	dom mieszkalny
276	Stronie Śląskie	Mickiewicza	18	dom mieszkalny
277	Stronie Śląskie	Mickiewicza	19	dom mieszkalny
278	Stronie Śląskie	Mickiewicza	20	dom mieszkalny

Lp.	Miejscowość	Ulica	Nr	Obiekt
279	Stronie Śląskie	Mickiewicza	22	dom mieszkalny
280	Stronie Śląskie	Mickiewicza	23	dom mieszkalno-gospodarczy
281	Stronie Śląskie	Mickiewicza	24	dom mieszkalny
282	Stronie Śląskie	Mickiewicza	28	dom mieszkalny
283	Stronie Śląskie	Mickiewicza	31	dom mieszkalny
284	Stronie Śląskie	Mickiewicza	33	dom mieszkalny
285	Stronie Śląskie	Mickiewicza	36	dom mieszkalny
286	Stronie Śląskie	Mickiewicza	37	dom mieszkalno-gospodarczy
287	Stronie Śląskie	Mickiewicza	46	dom mieszkalny
288	Stronie Śląskie	Mickiewicza	50	dom mieszkalno-gospodarczy
289	Stronie Śląskie	Nabrzeżna	5	dom mieszkalny
290	Stronie Śląskie	Nabrzeżna	10	dom mieszkalny
291	Stronie Śląskie	Nabrzeżna	12	dom mieszkalny
292	Stronie Śląskie	Nabrzeżna	20	dom mieszkalny
293	Stronie Śląskie	Nabrzeżna	32	dom mieszkalny
294	Stronie Śląskie	Nabrzeżna	34	dom mieszkalny
295	Stronie Śląskie	Polna	3	dom mieszkalno-gospodarczy
296	Stronie Śląskie	Polna	6	dom mieszkalno-gospodarczy
297	Stronie Śląskie	Polna	8	dom mieszkalno-gospodarczy
298	Stronie Śląskie	Sportowa	1	dom mieszkalny
299	Stronie Śląskie	Sportowa	2	dom mieszkalny
300	Stronie Śląskie	Studencka	2	dom mieszkalny
301	Stronie Śląskie	Szkolna	1	dom mieszkalny
302	Stronie Śląskie	Szkolna	2	dom mieszkalny
303	Stronie Śląskie	Turystyczna	4	dom mieszkalno-gospodarczy
304	Stronie Śląskie	Turystyczna	6	dom mieszkalno-gospodarczy
305	Stronie Śląskie	Turystyczna	8	dom mieszkalno-gospodarczy (stajnia)
306	Stronie Śląskie	Turystyczna	10	dom mieszkalny
307	Stronie Śląskie	Turystyczna	10	stodoła w zespole
308	Stronie Śląskie	Turystyczna	12	stodoła
309	Stronie Śląskie	Turystyczna	16	dom mieszkalny
310	Stronie Śląskie	Turystyczna	20	dom mieszkalny
311	Stronie Śląskie	Zielona	2	dom mieszkalno-gospodarczy
312	Stronie Śląskie-Wieś		1	dom mieszkalny
313	Stronie Śląskie-Wieś		8	kapliczka przydrożna
314	Stronie Śląskie-Wieś		8	dom mieszkalno-gospodarczy
315	Stronie Śląskie-Wieś		12	dom mieszkalno-gospodarczy
316	Stronie Śląskie-Wieś		13	dom mieszkalno-gospodarczydom
317	Stronie Śląskie-Wieś		21	dom mieszkalno-gospodarczy
318	Stronie Śląskie-Wieś		25	dom mieszkalny
319	Stronie Śląskie-Wieś		46	dom mieszkalny
320	Stronie Śląskie-Wieś		po między nr 46 i 48	kapliczka przydrożna
321	Stronie Śląskie-Wieś		48	dom mieszkalno-gospodarczy
322	Stronie Śląskie-Wieś		49	stodoła

Lp.	Miejscowość	Ulica	Nr	Obiekt
323	Stronie Śląskie-Wieś		50	dom mieszkalno-gospodarczy
324	Stronie Śląskie-Wieś		51	dom mieszkalny
325	Stronie Śląskie-Wieś		53	dom mieszkalny
326	Stronie Śląskie-Wieś		54	dom mieszkalny
327	Stronie Śląskie-Wieś		57	dom mieszkalny
328	Stronie Śląskie-Wieś		59	kapliczka przydrożna

2746

**UCHWAŁA NR XI/59/2011
RADY MIASTA ŚWIERADÓW-ZDRÓJ**

z dnia 29 czerwca 2011 r.

w sprawie regulaminu udzielania pomocy materialnej o charakterze socjalnym dla uczniów zamieszkałych na terenie Gminy Miejskiej Świeradów-Zdrój

Na podstawie art. 90 f ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (tekst jednolity z 2004 r. Dz. U. Nr 256, poz. 2572 z późn. zm.), art. 18 ust. 2 pkt 14a ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jednolity z 2001 r. Dz. U. Nr 142, poz. 1591, z późn. zm.) Rada Miasta Świeradów-Zdrój uchwala, co następuje:

§ 1. Ustala się regulamin udzielania pomocy materialnej o charakterze socjalnym dla uczniów zamieszkałych na terenie Gminy Miejskiej Świeradów-Zdrój.

CZĘŚĆ I

Postanowienia ogólne

§ 2. Ileć w regulaminie jest mowa o:

- 1) ustawie – oznacza to ustawę z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (tekst jednolity Dz. U. Z 2004 r. Nr 256, poz. 2572 z późn. zm.),
- 2) uczniu – oznacza to ucznia, wychowanka, słuchacza szkół, placówek, kolegów wymienionych w art. 90b ust. 3 i 4 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty,
- 3) kryterium dochodowym – należy przez to rozumieć kwotę, o której mowa w art. 8 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. pomocy społecznej (tekst jednolity Dz. U. z 2009 r. Nr 175, poz. 1362 z późn. zm.),
- 4) kwocie bazowej – należy przez to rozumieć kwotę, o której mowa w art. 6 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (tekst jednolity Dz. U. z 2006 r. Nr 139, poz. 992 z późn. zm.).

CZĘŚĆ II

Uprawnieni do wnioskowania oraz korzystania z pomocy materialnej o charakterze socjalnym

§ 3. Świadczeniami pomocy materialnej o charakterze socjalnym są stypendium szkolne i zasiłek szkolny.

§ 4. 1. Uprawnionymi do otrzymania pomocy materialnej o charakterze socjalnym w formie stypendium szkolnego, pod warunkiem, że nie otrzymują innego stypendium o charakterze socjalnym ze środków publicznych są zamieszkał na terenie miasta Świeradów-Zdrój uczniowie oraz słuchacze wymienieni w art. 90b ust. 3 i ust. 4 ustawy.

2. Uczeń, który otrzymuje inne stypendium o charakterze socjalnym ze środków publicznych, może otrzymać stypendium szkolne w wysokości, która łącznie z innym stypendium o charakterze socjalnym ze środków publicznych nie przekracza dziesiętkrotności kwoty, o której mowa w art. 6 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych, a w przypadku słuchaczy kolegów nauczycielskich, nauczycielskich kolegów języków obcych i kolegów pracowników służb społecznych – osiemnastokrotności kwoty, o której mowa w art. 6 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych.

3. Uprawnionymi do otrzymania pomocy materialnej o charakterze socjalnym w formie zasiłku szkolnego są uczniowie, o których mowa w ust. 1, znajdujący się przejściowo w trudnej sytuacji materialnej z powodu zdarzenia losowego.

§ 5. 1. Wnioskodawcami w sprawie przyznania pomocy materialnej o charakterze socjalnym mogą być:

- a) rodzice albo pełnoletni uczeń,
- b) dyrektor szkoły, ośrodka, placówki, kolegium, do którego uczęszcza uczeń,

2. Pomoc materialna o charakterze socjalnym może być przyznawana z urzędu.

CZĘŚĆ III

Rodzaje oraz formy pomocy materialnej o charakterze socjalnym

§ 6. 1. Stypendium szkolne może być udzielone w formie:

- 1) całkowitego lub częściowego pokrywania kosztów udziału w zajęciach edukacyjnych, w tym wyrównawczych wykraczających poza zajęcia realizowane w szkole w ramach planu nauczania, a także udziału w zajęciach edukacyjnych realizowanych poza szkołą,
- 2) pomocy rzeczowej o charakterze edukacyjnym, w tym w szczególności zakupu podręczników, słowników, literatury fachowej i specjalistycznej, programów edukacyjnych, materiałów, przyborów i sprzętu,
- 3) pokrycia kosztów innych dodatkowych wydatków związanych z udziałem w zajęciach edukacyjnych rozwijających zainteresowania i uzdolnienia ucznia,
- 4) zakupu stroju sportowego i innego wyposażenia ucznia wymaganego obligatoryjnie przez szkołę na podstawie statutu lub innych regulaminów szkolnych,

5) całkowitego lub częściowego pokrywania kosztów związanych z pobieraniem nauki w zakresie opłat stałych uiszczanych na rzecz szkół, kolegium za naukę, czesnego,

6) całkowitego lub częściowego pokrywania kosztów związanych z pobieraniem nauki poza miejscem zamieszkania w zakresie dojazdu do szkoły, kolegium oraz zakwaterowania w internacie, bursie, prywatnej kwaterze lub domu studenckim,

7) całkowitego lub częściowego pokrywania kosztów związanych z wyżywieniem w stołówce szkolnej, studenckiej lub innej placówce żywienia zbiorowego.

2. Stypendium szkolne może być udzielone w jednej lub kilku formach jednocześnie

3. Pomoc materialna o charakterze socjalnym może być realizowana także przelewem na rachunek bankowy podmiotu prowadzącego zajęcia edukacyjne.

§ 7. 1. Zasiłek szkolny może być przyznany w formie świadczenia pieniężnego na pokrycie wydatków związanych z procesem edukacyjnym lub pomocy rzeczowej o charakterze edukacyjnym.

2. Zasiłki przyznawane są do wyczerpania środków przeznaczonych na wypłatę zasiłków szkolnych w danym roku budżetowym.

CZĘŚĆ IV

Sposób określenia wysokości stypendium szkolnego i zasiłku szkolnego

§ 8. 1. Miesięczną wysokość stypendium ustala się w sposób określony w poniższej tabeli:

Miesięczna wielkość dochodu na osobę w rodzinie	Miesięczna kwota przyznanego stypendium szkolnego
od 0% do 50% kryterium dochodowego na osobę w rodzinie	200%
od 51% do 75% kryterium dochodowego na osobę w rodzinie	150%
od 76% do 100% kryterium dochodowego na osobę w rodzinie	100%

2. Jeżeli w rodzinie występuje bezrobocie, niepełnosprawność, ciężka lub długotrwała choroba, wielodzietność, brak umiejętności wypełniania funkcji opiekuńczo-wychowawczych, alkoholizm, lub narkomania, a także gdy rodzina jest niepełna, lub wystąpiło zdarzenie losowe, to miesięczną wysokość stypendium można zwiększyć, z tym że wysokość stypendium nie może przekroczyć 200% kwoty, o której mowa w art. 6 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych.

3. Ustaloną wysokość stypendium, zaokrągla się do pełnych złotych w ten sposób, że 49 groszy pomija się, natomiast od 50 groszy i więcej przyjmuje się pełną złotówkę.

CZĘŚĆ V

Tryb i sposób udzielania stypendium szkolnego

1. Warunkiem ubiegania się o przyznanie stypendium jest:

- 1) złożenie wniosku o przyznanie stypendium
- 2) dołączenie do wniosku zaświadczeń dotyczących sytuacji rodzinnej i materialnej ucznia

2. Wniosek o przyznanie stypendium wraz z załącznikami należy złożyć do dnia 15 września danego roku szkolnego, a w przypadku słuchaczy kolegiów nauczycielskich, nauczycielskich kolegiów języków obcych i kolegiów pracowników służb społecznych do dnia 15 października danego roku szkolnego

3. W uzasadnionych przypadkach przyznanie stypendium szkolnego może nastąpić na wniosek złożony po upływie terminu, o którym mowa w ust. 2.

§ 10. Uczeń, któremu zostało przyznane stypendium traci prawo do jego otrzymania od 1 dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym ustały przyczyny stanowiące podstawę przyznania stypendium szkolnego.

CZĘŚĆ VI

Tryb i sposób udzielania zasiłku szkolnego

§ 12. Udzielenie stypendium w formie określonej w § 6 ust. 1 regulaminu może następować poprzez całkowitą lub częściową refundację ponie-

sionych kosztów zajęć edukacyjnych lub zakupów, na podstawie przedłożonych rachunków, faktur lub druków KP lub zaświadczeń. Rozliczenie powinno nastąpić w okresie wskazanym w decyzji.

§ 11. 1. Zasiłek szkolny może być przyznany w przypadku:

- 1) śmierci rodzica lub prawnego opiekuna
- 2) klęski żywiołowej
- 3) wydatków związanych z długotrwałą chorobą ucznia lub rodzica
- 4) inna nagła i nieprzewidywalna okoliczność

2. Wniosek o zasiłek szkolny składa się w terminie nie dłuższym niż dwa miesiące od wystąpienia zdarzenia losowego, uzasadniającego przyznanie tego zasiłku

CZĘŚĆ VII

Okresy i formy płatności stypendium szkolnego i zasiłku szkolnego

§ 12. 1. Udzielenie stypendium w formie określonej w § 6 ust. 1 regulaminu może następować poprzez całkowitą lub częściową refundację poniesionych kosztów zajęć edukacyjnych lub zakupów, na podstawie przedłożonych rachunków, faktur lub druków KP lub zaświadczeń. Rozliczenie powinno nastąpić w okresie wskazanym w decyzji.

2. Udzielenie stypendium w formie określonej w § 6 ust. 1 regulaminu, może następować poprzez zakup i przekazanie za pośrednictwem szkoły, ośrodka wychowawczego, kolegium, uprawnionemu do stypendium, określonych w decyzji o przyznaniu stypendium rzeczy albo poprzez refundację uprzednio zaakceptowanych wydatków na podstawie odpowiednich faktur potwierdzających poniesione wydatki. Pożądanym jest, by pomoc rzeczowa nastąpiła w sposób jednorazowy.

3. Przekazanie pomocy rzeczowej winno być potwierdzone protokołem przekazania i przyjęcia tej pomocy.

§ 13. 1. Zasiłek szkolny w formie świadczenia pieniężnego wypłacany jest do wysokości i na zasadach określonych w decyzji o przyznaniu zasiłku

2. Przyznanie zasiłku szkolnego w formie pomocy rzeczowej, w szczególności polegać powinno na przekazaniu za pośrednictwem szkoły ośrodka wychowawczego, kolegium podręczników, przyborów szkolnych, których uczeń został pozbawiony w związku z zaistnieniem zdarzeń losowych.

3. Przekazanie pomocy rzeczowej winno być potwierdzone protokołem przekazania i przyjęcia pomocy.

CZĘŚĆ VIII

Postanowienia końcowe

§ 14. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta Świeradów-Zdrój.

§ 15. Traci moc obowiązującą uchwała nr LXXIV/391/2010 Rady Miasta Świeradów-Zdrój z dnia 30 czerwca 2010 r. w sprawie regulaminu udzielania pomocy materialnej o charakterze socjalnym dla uczniów zamieszkałych na terenie Gminy Miejskiej Świeradów-Zdrój.

§ 16. Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Dolnośląskiego, z mocą obowiązującą od 1 września 2011r.

Przewodniczący Rady Miasta:
Wioletta Urbańczyk

2747

UCHWAŁA NR XIV/100/11 RADY MIEJSKIEJ WAŁBRZYCHA

z dnia 21 czerwca 2011 r.¹⁾

w sprawie zmiany uchwały nr XXVIII/71/04 uchwały Rady Miejskiej Wałbrzycha z dnia 13 lipca 2004 r. w sprawie zasad wynajmowania lokali wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu Gminy Wałbrzych, z późn. zmianami (Dz. Urz. Woj. Dolnośląskiego z 2004 r. Nr 197, poz. 3107)

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 i art. 40 ust 2 pkt 3 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1591 z późniejszymi zmianami), art. 21 ust. 1 pkt. 2 i ust. 3 ustawy z dnia 21 czerwca 2001 roku o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego (t.j. Dz. U. z 2005 r. Nr 31, poz. 266 z późn. zm.) Rada Miejska Wałbrzycha uchwala, co następuje:

§ 1. W uchwale nr XXVIII/71/04 Rady Miejskiej Wałbrzycha z dnia 13 lipca 2004 r. w sprawie zasad wynajmowania lokali wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu Gminy Wałbrzych (z późn. zmianami) wprowadza się następujące zmiany:

§ 2.

1) W § 4

- a) ust. 1 pkt 1 otrzymuje brzmienie: „1) udokumentują fakt posiadania „centrum życiowego” w Wałbrzychu, wynoszący co najmniej 5 lat, lub są osobami opuszczającymi domy dziecka, rodziny zastępcze i inne placówki opiekuńczo-wychowawcze oraz zakłady, w których przebywali nie z własnej woli a przed umieszczeniem w danej placówce – zakładzie zamieszkiwały w Wałbrzychu

i nie mają możliwości powrotu do poprzedniego miejsca zamieszkania, bądź są osobami bezdomnymi w rozumieniu ustawy o pomocy społecznej, przebywającymi na terenie Gminy Wałbrzych a przed uzyskaniem statusu osoby bezdomnej były mieszkańcami Wałbrzycha. Gminę Wałbrzych uznaje się za „centrum życiowe” w przypadku wiarygodnego udokumentowania przez wnioskodawcę, w szczególności: faktycznego zamieszkiwania na jej terenie, faktu posiadania przez wnioskodawcę stałego źródła dochodu na terenie Gminy Wałbrzych, a w przypadku posiadania dzieci w wieku szkolnym pobierania przez dzieci wnioskodawcy nauki na terenie Gminy Wałbrzych. W szczególnie uzasadnionych przypadkach możliwe jest odstępstwo od wymogu zamieszkiwania na terenie Gminy Wałbrzych przez okres 5 lat, po wyrażeniu zgody przez Prezydenta Miasta Wałbrzycha pod warunkiem, że osoby o których mowa udokumentują posiadanie „centrum życiowego” w Wałbrzychu, wynoszące co najmniej 2 lata w okresie 5 lat poprzedzających złożenie wniosku, z zastrzeżeniem § 10 ust. 2.”

- b) ust. 2 otrzymuje brzmienie: „2. O najem lokalu wchodzącego w skład mieszkaniowego zasobu Gminy nie mogą ubiegać się osoby, zajmujące bez tytułu prawnego lokal stanowiący własność Gminy Wałbrzych, do czasu opuszczenia tego lokalu, z zastrzeżeniem § 15 ust. 1 pkt 3, 4, 5, § 8 ust. 6, § 10 ust. 2 oraz § 17 ust. 3.
- 2) W §10 ust 2 otrzymuje brzmienie: „2. Najemcą lokalu, o którym mowa w ust. 1 może być osoba, której potrzeby mieszkaniowe nie zostały zaspokojone, a która w szczególności spełnia poniższe warunki: 1) nie posiada tytułu prawnego do lokalu mieszkalnego na terenie Gminy Wałbrzych 2) posiada centrum życiowe w Gminie Wałbrzych”
- 3) W załączniku nr 1 do uchwały
- a) kryterium nr 3: “Bezdomność”, otrzymuje brzmienie:

3. Bezdomność – w rozumieniu ustawy o pomocy społecznej	Przebywanie w schroniskach lub innych miejscach niebędących lokalami mieszkalnymi:
1) osoby samotne 8 pkt.
2) z dziećmi 16 pkt. | Wymagane jest pisemne poświadczenie tego faktu przez kierownika schroniska. Zamieszkiwanie w innych miejscach nie będących lokalami mieszkalnymi powinno być potwierdzone przez zarządcę obiektu, dysponenta lub dzielnicowego, bądź MOPS. |
|---|---|--|
- b) kryterium nr 4: “Wychowankowie domów dziecka i innych placówek wychowawczo-oświatowych oraz rodzin zastępczych otrzymuje brzmienie”:
4. Wychowankowie domów dziecka i innych placówek wychowawczo-oświatowych oraz rodzin zastępczych – opuszczający ww. placówki jeśli nie posiadają lub nie posiadali tytułu prawnego do lokalu mieszkalnego i nie mają możliwości powrotu do poprzedniego miejsca zamieszkania. – 16 pkt.
- 4) W załączniku nr 2 do uchwały
- a) kryterium nr 2: “Bezdomność”, otrzymuje brzmienie:

2. Bezdomność – w rozumieniu ustawy o pomocy społecznej	Przebywanie w schroniskach lub innych miejscach niebędących lokalami mieszkalnymi:
1) osoby samotne 8 pkt.
2) z dziećmi 16 pkt. | Wymagane jest pisemne poświadczenie tego faktu przez kierownika schroniska. Zamieszkiwanie w innych miejscach nie będących lokalami mieszkalnymi powinno być potwierdzone przez zarządcę obiektu, dysponenta lub dzielnicowego, bądź MOPS. Punktację nalicza się jeśli okres bezdomności wynosi co najmniej 6 miesięcy. |
|---|---|---|
- b) kryterium nr 3: “Wychowankowie domów dziecka i innych placówek wychowawczo-oświatowych oraz rodzin zastępczych otrzymuje brzmienie”:
3. Wychowankowie domów dziecka i innych placówek wychowawczo-oświatowych oraz rodzin zastępczych – opuszczający ww. placówki jeśli nie posiadają lub nie posiadali tytułu prawnego do lokalu mieszkalnego i nie mają możliwości powrotu do poprzedniego miejsca zamieszkania. – 16 pkt.

§ 3. Wykonanie uchwały powierza się Prezydentowi Miasta Wałbrzycha.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie, po upływie 14 dni od daty ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Dolnośląskiego.

Przewodnicząca Rady Miejskiej:
Agnieszka Kołacz-Leszczynska

¹⁾ Punktację nalicza się jeśli okres bezdomności wynosi co najmniej 6 miesięcy oraz po zaopiniowaniu przez MOPS pod kątem realizacji kontraktów socjalnych oraz innych programów dot. zapobiegania bezdomności.

2748

UCHWAŁA NR XV/121/11 RADY MIEJSKIEJ WAŁBRZYCHA

z dnia 15 lipca 2011 r.

**w sprawie zmiany uchwały nr XXI/13/04 Rady Miejskiej Wałbrzycha z dnia 28 lutego 2004 roku
w sprawie wprowadzenia opłat za zajęcie pasa drogowego dróg gminnych położonych w granicach
administracyjnych Miasta Wałbrzycha na cele niezwiązane z budową, przebudową, remontem,
utrzymaniem i ochroną dróg**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1591 ze zm.), art. 40 ust. 8 i 9 ustawy z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych (t.j. Dz. U. z 2007 r. Nr 19, poz. 115 ze zm.) Rada Miejska Wałbrzycha uchwala, co następuje:

§ 1. W uchwale nr XXI/13/04 Rady Miejskiej Wałbrzycha z dnia 27 lutego 2004 r. w sprawie wprowadzenia opłat za zajęcie pasa drogowego dróg gminnych położonych w granicach administracyjnych Miasta Wałbrzycha na cele niezwiązane z budową, przebudową, remontem, utrzyma-

niem i ochroną dróg wprowadza się następujące zmiany:

1. w § 5 uchwały w tabeli, w pozycji ogródki przed punktami gastronomicznymi, zmienia się stawkę opłaty z 0,20 zł na 0,05 zł.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Prezydentowi Miasta Wałbrzycha.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od opublikowania w Dzienniku Urzędowym Województwa Dolnośląskiego.

Przewodnicząca Rady Miejskiej:
Agnieszka Kołacz-Leszczyńska

2749

UCHWAŁA NR VIII/76/2011 RADY GMINY CZERNICA

z dnia 28 czerwca 2011 r.

**w sprawie uchwalenia Regulaminu dostarczania wody i odprowadzania ścieków
obowiązującego na terenie Gminy Czernica**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jednolity: Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1591 ze zm.) oraz art. 19 ustawy z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (tekst jednolity: Dz. U. z 2006 r. Nr 123, poz. 858 ze zm.), Rada Gminy Czernica uchwala, co następuje:

Rozdział 1

POSTANOWIENIA OGÓLNE

§ 1.1. Uchwała się Regulamin dostarczania wody i odprowadzania ścieków obowiązujący na terenie Gminy Czernica, zwany dalej „regulaminem”.

2. Użyte w regulaminie określenia oznaczają:

- 1) ustawa – ustawę z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (tekst jednolity: Dz. U. z 2006 r. Nr 123, poz. 858 ze zm.),
- 2) Odbiorca – podmiot korzystający z usług, o których mowa w pkt 8, na podstawie umowy, o której mowa w pkt 4,
- 3) Przedsiębiorstwo – Zakład Gospodarki Komunalnej Czernica,

- 4) umowa – umowę o dostarczanie wody i/lub odprowadzanie ścieków, zawartą pomiędzy Przedsiębiorstwem a Odbiorcą,
- 5) urządzenie pomiarowe – przyrząd pomiarowy mierzący ilość odprowadzanych ścieków, znajdujący się na przyłączy kanalizacyjnym,
- 6) wodomierz główny – przyrząd pomiarowy mierzący ilość pobranej wody, znajdujący się na każdym przyłączy wodociągowym,
- 7) wodomierz własny – przyrząd pomiarowy mierzący ilość wody pobranej z własnych ujęć wody, zainstalowany i utrzymywany na koszt Odbiorcy,
- 8) wodomierz dodatkowy (podlicznik) – przyrząd pomiarowy mierzący ilość bezpowrotnie zużytej wody do celów gospodarczych zainstalowany na koszt odbiorcy usług,
- 9) usługi – dostarczanie wody i/lub odprowadzanie ścieków przez Przedsiębiorstwo na rzecz Odbiorców świadczone na podstawie umowy,
- 10) sieć – przewody wodociągowe lub kanalizacyjne wraz z uzbrojeniem i urządzeniami, którymi dostarczana jest woda lub którymi odprowadzane są ścieki, będące w posiadaniu Przedsiębiorstwa.

Rozdział 2

MINIMALNY POZIOM USŁUG ŚWIADCZONYCH PRZEZ PRZEDSIĘBIORSTWO W ZAKRESIE DOSTARCZANIA WODY I ODPROWADZANIA ŚCIEKÓW

§ 2. 1. Wskaźniki charakteryzujące poziom usług są określone w przepisach ustawy i przepisach wykonawczych do ustawy oraz w pozwoleniu wodno-prawnym.

2. Przedsiębiorstwo, zgodnie z przepisami ustawy, ma obowiązek zapewnić:

- 1) zdolności dostawcze przyłącza wodociągowego, o ile znajduje się ono w posiadaniu Przedsiębiorstwa, zapewniając dostawę wody do Odbiorcy w ilości ustalonej w umowie,
- 2) przepustowość posiadanego przyłącza kanalizacyjnego, zapewniającą odprowadzanie ścieków w ilości określonej w umowie,
- 3) dostawę wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, o jakości zgodnej z przepisami Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 29.03.2007 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. Nr 61, poz. 417, ze zm.) i o ciśnieniu zgodnym z przepisami Rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 12.04.2002 r. w sprawie warunków technicznych jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (Dz. U. Nr 75, poz. 690, ze zm.),
- 4) prowadzenie regularnej wewnętrznej kontroli jakości wody,
- 5) ciągłość i niezawodność dostaw wody oraz odprowadzania ścieków z/do posiadanych przez Przedsiębiorstwo urządzeń wodociągowych i/lub kanalizacyjnych,
- 6) zakup, zainstalowanie i utrzymanie na własny koszt wodomierza głównego po odbiorze technicznym przyłącza i zawarciu umowy.

3. Pracownicy Przedsiębiorstwa mają prawo wstępu na teren nieruchomości Odbiorcy po okazaniu legitymacji służbowej w celu:

- 1) zainstalowania lub demontażu wodomierza głównego,
- 2) przeprowadzania kontroli urządzenia pomiarowego, wodomierza głównego lub wodomierzy własnych i dokonania odczytu ich wskazań oraz dokonania badań i pomiarów,
- 3) przeprowadzenia przeglądu i napraw urządzeń posiadanych przez Przedsiębiorstwo,
- 4) sprawdzenia ilości i jakości ścieków wprowadzanych do sieci,
- 5) odcięcia przyłącza wodociągowego lub przyłącza kanalizacyjnego lub założenia plomb na zamkniętych zaworach odcinających dostarczenie wody do lokalu,
- 6) usunięcia awarii przyłącza wodociągowego lub przyłącza kanalizacyjnego, jeżeli umowa tak stanowi.

§ 3. Odbiorcy są zobowiązani do korzystania z usług w sposób nie powodujący pogorszenia ich jakości, a w szczególności do:

1. zapewnienia niezawodnego działania posiadanych instalacji i przyłączy wodociągowych i/lub instalacji i przyłączy kanalizacyjnych z urządzeniem pomiarowym włącznie,

2. utrzymania urządzeń wodociągowych w stanie technicznym zabezpieczającym przed wtórnym zanieczyszczeniem wody, w wyniku występowania skażenia chemicznego lub bakteriologicznego, w szczególności poprzez zainstalowanie zaworu antyskażeniowego lub zaworu zwrotnego,

3. natychmiastowego powiadomienia Przedsiębiorstwa o wszelkich stwierdzonych uszkodzeniach wodomierza głównego lub urządzenia pomiarowego, a w szczególności o zerwaniu plomb, a także o awaryjnych zmianach ilości i jakości odprowadzanych ścieków,

4. niezmienienia, bez uzgodnień z Przedsiębiorstwem, sposobu eksploatacji przyłącza, określonego w uzyskanych warunkach technicznych przyłączenia do sieci,

5. utrzymywania pomieszczeń, w których zainstalowany jest wodomierz główny i/lub urządzenie pomiarowe, w stanie uniemożliwiającym jego uszkodzenie i oddziaływanie zakłócające jego prawidłowe działanie,

6. zabezpieczenie pomieszczeń, w których zainstalowany jest wodomierz główny i/lub urządzenie pomiarowe przed dostępem osób nieuprawnionych i zapewnienie swobodnego dostępu do tych pomieszczeń pracownikom Przedsiębiorstwa, po okazaniu legitymacji służbowej i pisemnego upoważnienia,

7. utrzymywania przyłącza i/lub sieci w stanie nie powodującym pogorszenia warunków eksploatacji sieci, w przypadku, gdy przyłącze/siec nie znajduje się w posiadaniu Przedsiębiorstwa,

8. użytkowania urządzeń kanalizacyjnych w sposób niepowodujący zakłóceń funkcjonowania sieci kanalizacyjnej,

9. udostępnienia Przedsiębiorstwu dostępu do dokumentacji technicznej, danych z eksploatacji dotyczących własnych ujęć wody i urządzeń zasilanych z tych ujęć, w zakresie umożliwiającym ustalenie czy mogą one oddziaływać na urządzenia zasilane z sieci oraz ustalania ilości ścieków odprowadzanych do kanalizacji,

10. udostępnienia Przedsiębiorstwu dostępu do własnych ujęć wody i urządzeń zasilanych z tych ujęć, a także połączonych z siecią własnych urządzeń, jeżeli zachodzą uzasadnione przesłanki, że urządzenia Odbiorcy mogą negatywnie oddziaływać na poziom usług świadczonych przez Przedsiębiorstwo,

11. wykorzystywania urządzeń wodociągowych i/lub kanalizacyjnych wyłącznie w celach i na warunkach określonych w umowie,

12. pisemnego powiadomienia Przedsiębiorstwa o utracie prawa do korzystania z nieruchomości i zmianie właścicieli lub osób korzystających z nieruchomości,

13. nieużywania wody z urządzeń wodociągowych do podlewania ogródków przydomowych i upraw rolnych w przypadku ograniczonej wydajności ujęć wody.

§ 4. 1. Jeżeli w trakcie eksploatacji przyłącza, będącego w posiadaniu Odbiorcy, powstanie – z przyczyn leżących po stronie Odbiorcy – zagrożenie istotnego obniżenia poziomu usług, Odbiorca jest zobowiązany do niezwłocznego usunięcia przyczyn zagrożenia.

2. W przypadku, gdy Odbiorca nie usunie zagrożenia, o którym mowa w ust. 1, Przedsiębiorstwo – po bezskutecznym wezwaniu Przedsiębiorcy do jego usunięcia – może podjąć wszelkie działania zmierzające do usunięcia zagrożenia, które nie mogą naruszać prawa własności przyłącza przysługującego Odbiorcy.

Rozdział 3

WARUNKI PRZYŁĄCZANIA DO SIECI ORAZ TECHNICZNE WARUNKI OKREŚLAJĄCE MOŻLIWOŚCI DOSTĘPU DO USŁUG

§ 5. Przedsiębiorstwo wydaje zapewnienie dostawy wody i/lub odbioru ścieków, w terminie 30 dni od złożenia wniosku, do którego wnioskodawca załącza 1 egzemplarz aktualnej mapy sytuacyjnej w skali 1 : 1000 do celów opiniodawczych.

§ 6. Osoba ubiegająca się o przyłączenie jej nieruchomości do sieci składa do Przedsiębiorstwa wniosek o wydanie technicznych warunków przyłączenia do sieci, który powinien zawierać:

1. imię i nazwisko (lub nazwę) wnioskodawcy,
2. adres do korespondencji,
3. telefon kontaktowy,
4. odpis z właściwego rejestru wskazujący w szczególności sposób reprezentowania podmiotu nie będącego osobą fizyczną,
5. określenie rodzaju urządzeń wodociągowych i/lub kanalizacyjnych,
6. określenie ilości przewidywanego poboru wody i jej przeznaczenie,
7. wskazanie przewidywanej ilości odprowadzanych ścieków i ich rodzaju (w przypadku dostawców ścieków przemysłowych, również jakości odprowadzanych ścieków oraz zastosowanych lub planowanych do zastosowania urządzeń podczyszczających),
8. opis nieruchomości, do której będzie dostarczana woda i/lub z której będą odprowadzane ścieki, w szczególności określenie jej powierzchni, sposobu zagospodarowania i przeznaczenia,
9. wskazanie planowanego terminu rozpoczęcia poboru wody i dostarczenia ścieków.

§ 7. Do wniosku, o którym mowa w § 6, osoba ubiegająca się o przyłączenie do sieci powinna załączyć:

1. dokument określający stan prawny nieruchomości, której dotyczy wniosek,
2. aktualną mapę do celów projektowych z naniesioną siecią wraz z określeniem usytuowania nieruchomości oraz miejsca na włączenie przewodu przyłącza.

§ 8. 1. Jeżeli nie zachodzą przesłanki, o których mowa w § 10, uniemożliwiające podłączenie nieruchomości do sieci, Przedsiębiorstwo w terminie 30 dni od otrzymania prawidłowo wypełnionego wniosku, o którym mowa w § 6 wraz z kompletem załączników, o których mowa w § 7, wydaje osobie ubiegającej się o podłączenie nieruchomości do sieci techniczne warunki przyłączenia do sieci.

2. W razie braku możliwości podłączenia nieruchomości do sieci, Przedsiębiorstwo w terminie 30 dni od otrzymania wniosku, o którym mowa

w § 6, informuje o tym osobę ubiegającą się o podłączenie do sieci, wskazując powody, które uniemożliwiają podłączenie.

3. Techniczne warunki przyłączenia do sieci powinny:

- 1) wskazywać miejsce i sposób przyłączenia nieruchomości do sieci, w tym sposób zainstalowania wodomierza głównego i/lub urządzenia pomiarowego,
 - 2) określać maksymalną ilość wody dostarczanej do nieruchomości z podziałem na poszczególne cele,
 - 3) określać maksymalną ilość ścieków odprowadzanych z nieruchomości i ich jakość,
 - 4) zawierać informacje o rodzaju i zawartości dokumentów, jakie powinna przedłożyć osoba ubiegająca się o przyłączenie do sieci oraz podmiotach z jakimi należy uzgodnić, lub do jakich zgłosić fakt przyłączenia oraz projekt przyłącza,
 - 5) wskazywać parametry techniczne przyłącza,
4. Warunki przyłączenia do sieci są ważne przez okres 12 miesięcy od dnia ich wydania.

§ 9. 1. Warunkiem przystąpienia do prac związanych z przyłączeniem nieruchomości do sieci jest pisemne uzgodnienie z Przedsiębiorstwem dokumentacji technicznej (w tym projektu) i sposobu prowadzenia tych prac oraz warunków i sposobów dokonywania przez Przedsiębiorstwo kontroli robót.

2. Osoba ubiegająca się o przyłączenie nieruchomości do sieci w celu uzyskania pisemnego uzgodnienia, o którym mowa w ust. 1, przekłada Przedsiębiorstwu dokumenty, których wykaz Przedsiębiorstwo dołącza do technicznych warunków przyłączenia do sieci.

3. Przedsiębiorstwo wydaje pisemne uzgodnienie, o którym mowa w ust. 1 w terminie 30 dni od daty złożenia kompletu dokumentów, o których mowa w ust. 1.

§ 10. Przedsiębiorstwo ma prawo odmówić przyłączenia do istniejącej sieci nieruchomości osoby ubiegającej się o przyłączenie, jeżeli:

1. nie istnieją techniczne możliwości świadczenia usług,
2. jeśli przyłączy zostało wykonane niezgodnie z wydanymi technicznymi warunkami przyłączenia do sieci,
3. dana nieruchomość nie jest przeznaczona w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy i w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego pod zabudowę,
4. osoba ta nie uiściła należnych kwot na rzecz podmiotu, który wybudował sieć, w przypadku gdy podmiotem tym nie była Gmina.

§ 11. Realizację budowy przyłącza oraz studni wodomierzowej lub pomieszczeń przewidzianych do lokalizacji wodomierza głównego jak również urządzeń pomiarowych odprowadzanych ścieków zapewnia na własny koszt osoba ubiegająca się o przyłączenie nieruchomości do sieci.

§ 12. Koszt zakupu, zainstalowania oraz plombowania wodomierza głównego ponosi Przedsiębiorstwo.

Rozdział 4

SPOSÓB DOKONYWANIA ODBIORU WYKONANEGO PRZYŁĄCZA

§ 13. Przed zawarciem umowy Przedsiębiorstwo dokonuje odbioru wykonanego przyłącza.

§ 14. 1. W ramach prac związanych z odbiorem przyłącza i/lub sieci, Przedsiębiorstwo dokonuje sprawdzenia zgodności wykonywanych prac z wydanymi przez Przedsiębiorstwo technicznymi warunkami przyłączenia do sieci oraz z projektem przyłącza i/lub sieci.

2. Jeżeli techniczne warunki przyłączenia do sieci obejmowały możliwość wybudowania przez przyszłego Odbiorcę ze środków własnych, urządzeń wodociągowych i/lub kanalizacyjnych, to warunkiem przystąpienia do odbioru przyłącza/sieci jest dokonanie uprzednio odbioru tych urządzeń.

3. Określone w technicznych warunkach przyłączenia do sieci próby i odbiory częściowe oraz końcowe są przeprowadzane przy udziale upoważnionych przedstawicieli przyszłego Odbiorcy i Przedsiębiorcy.

4. Wyniki prób i odbiorów, o których mowa w ust. 3, są potwierdzane przez strony w sporządzonych protokołach.

5. Odbiór jest wykonywany przed zasypaniem przyłącza. Wszelkie odcinki przyłącza ulegające częściowemu zakryciu (tzw. prace zanikające) należy zgłaszać do odbioru przed zasypaniem.

6. Przed zasypaniem przyszły Odbiorca powinien także wykonać operat geodezyjny, w zakresie wskazanym w technicznych warunkach przyłączenia do sieci, w dwóch egzemplarzach, z których jeden dostarcza się do Przedsiębiorstwa, a drugi do właściwego organu zajmującego się aktualizacją dokumentacji geodezyjnej.

§ 15. Po zgłoszeniu przez przyszłego Odbiorcę gotowości wykonanego przyłącza/sieci do odbioru, Przedsiębiorstwo wyznacza jego termin.

§ 16. Protokół odbioru wykonanego przyłącza powinien zawierać:

1. dane techniczne charakteryzujące przedmiot odbioru (średnica, materiał, długość, elementy uzbrojenia),
2. rodzaj odprowadzanych ścieków dla przyłącza kanalizacyjnego,
3. skład i podpisy członków komisji dokonującej odbioru,
4. uwagi dotyczące różnic pomiędzy projektem a realizacją przyłącza.

Rozdział 5

SZCZEGÓŁOWE WARUNKI I TRYB ZAWIERANIA UMÓW Z ODBIORCAMI

§ 17. Postanowienia umów nie mogą ograniczać praw i obowiązków stron wynikających z przepisów ustawy, przepisów wykonawczych wydanych na podstawie ustawy oraz postanowień regulaminu.

§ 18. 1. Umowa określa w szczególności prawa i obowiązki stron, miejsce wykonywania usług,

ich maksymalną ilość, jakość i warunki świadczenia, warunki usuwania awarii przyłączy, a także sposób i terminy rozliczeń, w tym długość okresu obrotowego oraz procedury i warunki kontroli urządzeń wodociągowych i urządzeń kanalizacyjnych przeprowadzanej przez Przedsiębiorstwo.

2. Umowa może również ustalać dopuszczalny poziom zanieczyszczeń ścieków wprowadzanych przez Odbiorców do sieci, z zastrzeżeniem, że dopuszczalne zanieczyszczenie ścieków przemysłowych określa Rozporządzenie Ministra Budownictwa z dnia 14 lipca 2006 r. w sprawie sposobu realizacji obowiązków dostawców ścieków przemysłowych oraz warunków wprowadzania ścieków do urządzeń kanalizacyjnych (Dz. U. Nr 136, poz. 964).

3. Nie wymaga podpisania aneksu do umowy zmiana dotycząca nowo obowiązującej taryfy, długości okresu rozliczeniowego oraz adresu do korespondencji.

§ 19. 1. Umowy są zawierane na czas nieokreślony, z zastrzeżeniem ust. 2.

2. Przedsiębiorstwo zawiera umowy na czas określony:

- 1) gdy tytuł prawny Odbiorcy został ustanowiony na czas określony,
- 2) na wniosek Odbiorcy.

§ 20. 1. Umowa jest zawierana na pisemny wniosek osoby, posiadającej tytuł prawny do nieruchomości, która jest przyłączona do sieci.

2. Wraz z wnioskiem, o którym mowa w ust. 1, osoba ubiegająca się o przyłączenie jest zobowiązana przedstawić Przedsiębiorstwu dokument określający aktualny stan prawny przyłączonej nieruchomości.

3. Jeżeli z treści tego dokumentu nie wynika tytuł prawny osoby składającej wniosek do władania nieruchomością, jest ona zobowiązana przedłożyć dokument potwierdzający ten tytuł, z zastrzeżeniem ust. 4.

4. Umowa może zostać zawarta również z osobą, która korzysta z nieruchomości o nieuregulowanym stanie prawnym, po uprawdopodobnieniu przez nią faktu korzystania z przyłączonej nieruchomości.

§ 21. Umowa jest zawierana z osobami korzystającymi z lokali znajdujących się w budynku wielolokalowym na pisemny wniosek właściciela lub zarządcy budynku wielolokalowego lub budynków wielolokalowych.

§ 22. W przypadku zmiany stanu prawnego nieruchomości przyłączonej do sieci skutkującej zmianą Odbiorcy, Przedsiębiorstwo zawiera umowę z nowym Odbiorcą, z zachowaniem dotychczasowych warunków technicznych świadczenia usług.

§ 23. 1. Umowa może zostać rozwiązana przez Odbiorcę w każdym czasie z zachowaniem okresu wypowiedzenia przez złożenie pisemnego oświadczenia woli, przy czym Odbiorca powinien wskazać nowego właściciela lub użytkownika nieruchomości przedstawiając stosowny dokument lub złożyć wniosek o likwidację przyłącza i/lub demontaż wodomierza głównego.

2. Okres wypowiedzenia każdorazowo określa umowa.

3. Przedsiębiorstwo może wstrzymać świadczenie usług do nieruchomości dotychczasowego Odbiorcy od dnia następnego po ostatnim dniu okresu wypowiedzenia, jeżeli w tym okresie wskazany nowy właściciel lub użytkownik nieruchomości nie podpisze umowy z Przedsiębiorstwem.

§ 24. 1. Umowa może zostać rozwiązana przez Przedsiębiorstwo przez złożenie pisemnego oświadczenia woli:

- 1) z zachowaniem okresu wypowiedzenia z powodu:
 - a) naruszenia przez Odbiorcę warunków umowy lub Regulaminu,
 - b) utraty prawa do korzystania z nieruchomości,
 - c) innych przyczyn niezależnych od Przedsiębiorstwa uniemożliwiających dalsze świadczenie usług na rzecz Odbiorcy.
- 2) ze skutkiem natychmiastowym
 - a) gdy przyłączy wodociągowe i/lub kanalizacyjne wykonano niezgodnie z przepisami prawa,
 - b) z powodu nieuregulowania należności za dwa pełne okresy rozliczeniowe, następujące po dniu otrzymania upomnienia w sprawie uregulowania zaległej opłaty,
 - c) jeżeli jakość wprowadzanych ścieków nie spełnia wymogów określonych w przepisach prawa lub stwierdzono celowe uszkodzenie albo pominięcie urządzenia pomiarowego,
 - d) jeżeli stwierdzono nielegalny pobór wody lub nielegalne odprowadzenie ścieków, to jest bez zawarcia umowy, jak również przy celowo uszkodzonych albo pominiętych wodomierzach lub urządzeniach pomiarowych.

2. Przedsiębiorstwo może odmówić ponownego zawarcia umowy z dotychczasowym Odbiorcą, jeżeli nie usunął on przeszkód będących przyczyną rozwiązania przez Przedsiębiorstwo dotychczas obowiązującej umowy.

§ 25. Umowa może być rozwiązana także w drodze pisemnego porozumienia stron.

§ 26. Umowa zawarta na czas określony ulega rozwiązaniu po upływie okresu na jaki została zawarta.

§ 27. 1. Umowa wygasa w przypadku:

- 1) śmierci Odbiorcy usług będącego osobą fizyczną,
- 2) utraty przez Odbiorcę prawa do korzystania z nieruchomości,
- 3) zakończenia postępowania upadłościowego w celu likwidacji lub likwidacyjnego strony będącej przedsiębiorcą,
- 4) utraty przez Przedsiębiorstwo zezwolenia na prowadzenie działalności.

2. Umowa zawarta z osobą korzystającą z lokalu w budynku wielolokalowym, wygasa poza przyczynami wskazanymi w ust. 1, również w razie wygaśnięcia umowy zawartej przez Przedsiębiorstwo z właścicielem lub zarządcą nieruchomości, w której znajduje się lokal.

§ 28. Po rozwiązaniu, wygaśnięciu lub odstąpieniu od umowy, Przedsiębiorstwo zaprzestaje świadczenia usług w szczególności poprzez dokonanie zamknięcia przyłącza i/lub demontaż wodomierza głównego.

Rozdział 6

SPOSÓB ROZLICZEŃ ZA DOSTARCZANĄ WODĘ I ODPROWADZANE ŚCIEKI

§ 29. 1. Rozliczenie z Odbiorcami następuje w oparciu o ceny i stawki opłat ustalone w taryfach zatwierdzonych uchwałą Rady Gminy Czernica lub wprowadzonych zgodnie z art. 24 ust. 8 ustawy.

2. Taryfy ogłaszane są w miejscowej prasie i Internecie w terminie określonym w art. 24 ust. 7 lub 9 Ustawy.

§ 30. 1. Przedsiębiorstwo dołącza do umowy aktualnie obowiązującą taryfę lub jej wyciąg.

2. Stosowanie przez Przedsiębiorstwo cen i stawek opłat wynikających z nowych, prawidłowo podanych do wiadomości publicznej taryf, nie wymaga odrębnego informowania Odbiorców o ich wysokości, a także nie stanowi zmiany umowy i nie wymaga podpisania aneksu.

§ 31. Podstawą obciążenia Odbiorcy opłatami za usługi jest faktura wystawiona przez Przedsiębiorstwo.

§ 32. 1. Rozliczenie faktycznej ilości świadczonych przez Przedsiębiorstwo usług dokonywane jest na podstawie wskazań wodomierzy głównych lub urządzenia pomiarowego.

2. W przypadku braku wodomierzy głównych ilość dostarczonej wody do budynku ustala się zgodnie z przepisami dotyczącymi przeciętnych norm zużycia wody określonych w Rozporządzeniu Ministra Infrastruktury z dnia 14 stycznia 2002 r. (Dz. U. Nr 8, poz. 70).

3. W przypadku braku urządzeń pomiarowych ilość odprowadzanych ścieków ustala się jako równą ilości pobranej wody.

4. W rozliczeniach ilości odprowadzonych ścieków ilość bezpowrotnie zużytej wody uwzględnia się wyłącznie w przypadkach, gdy wielkość jej zużycia na tej cel ustaloną jest na podstawie dodatkowego wodomierza (podlicznika).

5. Odbiorca dokonuje zapłaty za usługi w terminie wskazanym w fakturze.

6. Zgłoszenie przez Odbiorcę zastrzeżeń co do faktury nie wstrzymuje obowiązku i terminu zapłaty.

7. W przypadku stwierdzenia nadpłaty zalicza się ją na poczet przyszłych należności lub na żądanie Odbiorcy zwraca się ją w terminie 14 dni od dnia złożenia wniosku w tej sprawie, w formie przelewu na rachunek bankowy Odbiorcy lub wypłaty gotówkowej.

§ 33. W przypadku stwierdzenia niesprawności wodomierza głównego, ilość dostarczonej wody ustala się na podstawie średniego zużycia wody w ciągu trzech miesięcy poprzedzających stwierdzenie niesprawności wodomierza, a gdy nie jest to możliwe – na podstawie średniego zużycia wody w analogicznym okresie roku ubiegłego

§ 34. 1. Jeżeli Odbiorca, pobiera wodę z ujęć własnych i wprowadza ścieki do urządzeń kanalizacyjnych Przedsiębiorstwa, w razie braku urządzeń pomiarowych ilość odprowadzanych ścieków jest ustalona jako równa ilości wody pobranej, ustalonej na podstawie wskazań wodomierza własnego, z zastrzeżeniem ust. 3.

2. Jeżeli Odbiorca, pobiera wodę z ujęć własnych oraz urządzeń wodociągowych Przedsiębiorstwa i wprowadza ścieki do urządzeń kanalizacyjnych Przedsiębiorstwa, w razie braku urządzeń pomiarowych ilość odprowadzanych ścieków jest ustalana jako równa ilości wody pobranej, ustalonej na podstawie wskazań wodomierza własnego i wodomierza głównego, z zastrzeżeniem ust. 3.

3. W przypadku stwierdzenia niesprawności wodomierza własnego oraz braku możliwości ustalenia ilości pobranej wody, ilość tę ustala się na podstawie średniego zużycia wody w ciągu trzech miesięcy poprzedzających stwierdzenie niesprawności tego wodomierza.

§ 35. 1. W przypadku stwierdzenia przez Przedsiębiorcę nielegalnego poboru wody i/lub odprowadzania ścieków, to jest bez zawarcia umowy albo w przypadku celowo uszkodzonego albo pominiętego wodomierza lub urządzeń pomiarowych, Przedsiębiorstwo może dochodzić roszczeń odszkodowawczych od osoby, która dopuściła się powyższych działań.

2. Niezależnie od realizacji roszczeń odszkodowawczych Dostawca usług może odciąć dostawę wody lub zamknąć przyłącze kanalizacyjne na zasadach określonych w Ustawie.

Rozdział 7

STANDARDY OBSŁUGI ODBIORCÓW USŁUG, SPOSOBY ZAŁATWIANIA REKLAMACJI ORAZ WYMIANY INFORMACJI DOTYCZĄCYCH W SZCZEGÓLNOŚCI ZAKŁÓCEŃ W DOSTAWIE WODY I ODPROWADZANIU ŚCIEKÓW

§ 36. 1. Przedsiębiorstwo zobowiązane jest do udzielania na wniosek Odbiorcy lub z własnej inicjatywy informacji dotyczących świadczonych usług.

2. Przedsiębiorstwo udziela informacji za pośrednictwem telefonu lub elektronicznych środków przekazu niezwłocznie, nie później niż w terminie 7 dni od otrzymania prośby.

3. Jeżeli wniosek o udzielenie informacji został przedłożony na piśmie, Przedsiębiorstwo udziela odpowiedzi w tej samej formie w terminie 14 dni od otrzymania wniosku, chyba że osoba zwracająca się o informację wyraźnie zaznaczyła, iż informacja ma być udzielona w jednej z form wskazanych w ust. 2.

4. Jeżeli udzielenie informacji nie może nastąpić w terminach wskazanych w ust. 2 i 3, Przedsiębiorstwo przed ich upływem powiadamia o tym fakcie osobę, która złożyła wniosek o informację i wskazuje jej ostateczny termin udzielenia odpowiedzi z podaniem przyczyn przesunięcia terminu.

§ 37. 1. Każdy Odbiorca ma prawo zgłaszania reklamacji dotyczących sposobu wykonywania przez Przedsiębiorstwo umowy, w szczególności

ilości i jakości świadczonych usług oraz wysokości opłat za te usługi.

2. Reklamacja jest zgłaszana w formie pisemnej.

3. Przedsiębiorstwo jest zobowiązane rozpatrzyć reklamację bez zbędnej zwłoki, w terminie nie dłuższym jednak niż 30 dni od dnia doręczenia reklamacji. § 32 ust. 4 stosuje się odpowiednio.

§ 38. 1. Przedsiębiorstwo wyznacza pracowników odpowiedzialnych za kontakty z Odbiorcami oraz osobami ubiegającymi się o przyłączenie do sieci, w tym za udzielania informacji oraz za przyjmowanie i rozpatrywanie reklamacji.

2. Stosowna informacja, zawierająca imienne wskazanie pracowników, o których mowa w ust. 1, numery kontaktowe tych osób oraz godziny ich pracy, winna być wywieszona w siedzibie Przedsiębiorstwa i podawana do publicznej wiadomości wraz z ogłoszeniem nowych taryf.

§ 39. 1. W siedzibie Przedsiębiorstwa winny być udostępnione wszystkim zainteresowanym:

- 1) aktualnie obowiązujące na terenie Gminy Czerinica taryfy cen i stawek opłat,
- 2) tekst jednolity regulaminu,
- 3) wyniki ostatnio przeprowadzonych analiz jakości wody,
- 4) tekst jednolity ustawy wraz z wszystkim aktami wykonawczymi wydanymi na jej podstawie.

2. Przedsiębiorstwo nie ma obowiązku udostępnienia dokumentów, o których mowa w ust. 1, poza swoją siedzibą, z zastrzeżeniem obowiązku, o którym mowa w § 27 ust. 1.

Rozdział 8

SPOSÓB POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU NIEDOTRZYMANIA CIĄGŁOŚCI USŁUG I ODPWIEDNICH PARAMETRÓW DOSTARCZANEJ WODY I WPROWADZANYCH DO SIECI KANALIZACYJNEJ ŚCIEKÓW

§ 40. 1. Przedsiębiorstwo ma obowiązek poinformowania Odbiorców o planowanych przerwach lub ograniczeniach w dostawie wody, w sposób zwyczajowo przyjęty, z wyprzedzeniem co najmniej 72 godzin.

2. Przedsiębiorstwo ma również obowiązek niezwłocznie poinformować Odbiorców, w sposób zwyczajowo przyjęty, o zaistniałych nieplanowanych przerwach lub ograniczeniach w dostawie wody, o ile czas ich trwania przekracza 6 godzin.

3. W przypadku budynków wielolokalowych, Przedsiębiorstwo może o zdarzeniach wskazanych w ust. 2 poinformować wyłącznie właściciela lub zarządcę nieruchomości o ile planowany czas trwania przerwy w dostawie wody nie przekracza 12 godzin.

4. W razie planowanej lub zaistniałej przerwy w dostawie wody przekraczającej 12 godzin Przedsiębiorstwo ma obowiązek zapewnić zastępczy punkt poboru wody i poinformować, w sposób zwyczajowo przyjęty, o tym fakcie Odbiorców, wskazując lokalizację zastępczego punktu poboru wody.

§ 41. Przedsiębiorstwo ma prawo ograniczyć lub wstrzymać świadczenie usług wyłącznie

z ważnych powodów, w szczególności, jeżeli jest to uzasadnione potrzebą ochrony życia lub zdrowia ludzkiego, środowiska naturalnego, potrzebami przeciwpożarowymi, a także przyczynami technicznymi.

§ 42. 1. Może zostać wprowadzone doraźne ograniczenie w używaniu przez Odbiorców wody z urządzeń wodociągowych do podlewania ogródków przydomowych i upraw rolnych w przypadku ograniczonej wydajności ujęć wody.

2. Ograniczenia wprowadzane są każdorazowo zarządzeniem Wójta Gminy Czernica, podanym do wiadomości Odbiorców w sposób zwyczajowo przyjęty, w którym określany jest okres obowiązywania ograniczenia oraz godziny, w których Odbiorcy nie mogą używać wody na cele wskazane w ust. 1.

Rozdział 9

WARUNKI DOSTARCZANIA WODY NA CELE PRZECIWOPOŻAROWE

§ 43. Woda do celów przeciwpożarowych jest dostępna z urządzeń wodociągowych posiadanych przez Przedsiębiorstwo, a w szczególności z hydrantów przeciwpożarowych zainstalowanych na sieci wodociągowej

§ 44. Zapewnienie dostawy wody na cele przeciwpożarowe następuje na podstawie umowy zawieranej pomiędzy Gminą Czernica a Przedsiębiorstwem.

§ 45. Ilość wody pobieranej na cele przeciwpożarowe wraz z określeniem punktów poboru jest ustalana na podstawie pisemnych informacji składanych przez jednostkę straży pożarnej w umowie ustalonych okresach.

§ 46. W przypadku poboru wody na cele przeciwpożarowe z urządzeń wodociągowych, którymi woda jest dostarczana także dla innych Odbiorców, jednostka straży pożarnej niezwłocznie przekazuje Przedsiębiorstwu informacje o ilości wody pobranej.

§ 47. Należnościami za wodę pobraną na cele przeciwpożarowe Przedsiębiorstwo obciąża Gminę Czernica.

Rozdział 10

POSTANOWIENIA KOŃCOWE

§ 48. Z dniem wejścia w życie niniejszej uchwały traci moc Uchwała Rady Gminy Czernica nr XXXIII/322/2006 z dnia 21 kwietnia 2006 r. w sprawie uchwalenia regulaminu dostarczania wody i odprowadzania ścieków.

§ 49. Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Dolnośląskiego.

Przewodniczący Rady Gminy:
Jarosław Jagielski

2750

UCHWAŁA NR IX/43/2011 RADY GMINY KROŚNICE

z dnia 22 czerwca 2011 r.

w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego na obszarze Gminy Krośnice, w obrębie wsi Łędzina, w granicach działki o numerze ewidencyjnym 132

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt. 5, art. 40 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1591, z 2002 r. Nr 23, poz. 220, Nr 62, poz. 558, Nr 113, poz. 984, Nr 153, poz. 1271, Nr 214, poz. 1806, z 2003 r. Nr 80, poz. 717, Nr 162, poz. 1568, z 2004 r. Nr 102, poz. 1055, Nr 116, poz. 1203, z 2005 r. Nr 172, poz. 1441 i Nr 175, poz. 1457, z 2006 r. Nr 17, poz. 128 i Nr 181, poz. 1337, z 2007 r. Nr 48, poz. 327, Nr 138, poz. 974 i Nr 173, poz. 1218, z 2008 r. Nr 180, poz. 1111 i Nr 223, poz. 1458, z 2009 r. Nr 52, poz. 420, Nr 157, poz. 1241, z 2010 r. Nr 28, poz. 142 i 146, Nr 40, poz. 230, Nr 106, poz. 675, z 2011 r. Nr 21, poz. 113), art. 20 ust. 1 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. Nr 80, poz. 717, z 2004 r. Nr 6, poz. 41 i Nr 141, poz. 1492, z 2005 r. Nr 113, poz. 954 i Nr 130, poz. 1087, z 2006 r. Nr 45, poz. 319 i Nr 225, poz. 1635, z 2007 r. Nr 127, poz. 880 z 2008 r., Nr 199, poz. 1227, Nr 201,

poz. 1237, Nr 220, poz. 1413, z 2010 r. Nr 24, poz. 124, Nr 75, poz. 474, Nr 106, poz. 675, Nr 119, poz. 804, Nr 130, poz. 871, Nr 149, poz. 996, Nr 155, poz. 1043, z 2011 r. Nr 32, poz. 159) oraz w związku z uchwałą nr XXXIII/235/2010 Rady Gminy Krośnice z dnia 30 czerwca 2010 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego na obszarze Gminy Krośnice, w obrębie wsi Łędzina, w granicach działki o numerze ewidencyjnym 132, po stwierdzeniu jego zgodności z ustaleniami Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Krośnice, przyjętego uchwałą Rady Gminy Krośnice nr XIII/98/08 z dnia 23 kwietnia 2008 r. uchwała, co następuje:

Rozdział 1

Przepisy ogólne

§ 1. 1. Uchwała się miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego na obszarze Gminy Krośnice, w obrębie wsi Łędzina, w granicach

działki o numerze ewidencyjnym 132, wskazanych na rysunku planu, o którym mowa w ust. 2 pkt 1.

2. Ustalenia planu zawarte są w formie:

- 1) graficznej – rysunek planu, sporządzony na kopii mapy zasadniczej w skali 1 : 1000, stanowiący załącznik do uchwały i jednocześnie integralną część tej uchwały;
- 2) tekstowej – treść niniejszej uchwały.

3. Do projektu planu nie wniesiono uwag wymagających rozstrzygnięcia, zgodnie z art. 20 ust. 1 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.

4. W planie nie występują inwestycje z zakresu infrastruktury technicznej, należące do zadań własnych gminy, wymagające rozstrzygnięcia o sposobie ich realizacji oraz zasadach ich finansowania, zgodnie z art. 20 ust. 1 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.

§ 2. W granicach obszaru objętego planem nie występują następujące elementy, których określenie jest obowiązkowe, zgodnie z art. 15 ust. 2 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym:

- 1) zasady kształtowania ładu przestrzennego m ze względu na wyłącznie leśny i rolniczy charakter przeznaczenia terenu;
- 2) przestrzenie publiczne (w rozumieniu art. 2 pkt 6 ustawy), wymagające ich ukształtowania;
- 3) granice i sposoby zagospodarowania terenów lub obiektów podlegających ochronie, ustalonych na podstawie odrębnych przepisów, w tym terenów górniczych a także narażonych na niebezpieczeństwo powodzi oraz zagrożonych osuwaniem się mas ziemnych;
- 4) obszary wymagające określenia szczegółowych zasad i warunków scalania nieruchomości (w rozumieniu przepisów odrębnych w zakresie gospodarki nieruchomościami);
- 5) tereny wymagające określenia sposobu i terminu ich tymczasowego zagospodarowania, urządzania i użytkowania.

§ 3. Ileć w uchwale jest mowa o:

- 1) planie – należy przez to rozumieć Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego na obszarze Gminy Krośnice, w obrębie wsi Łędzina, w granicach działki o numerze ewidencyjnym 132, o którym mowa § 1 ust. 1 i 2 uchwały;
- 2) przepisach odrębnych – należy przez to rozumieć aktualne przepisy ustaw wraz z aktami wykonawczymi, a także ratyfikowane umowy międzynarodowe, prawodawstwo organizacji i organów międzynarodowych których Rzeczpospolita Polska jest członkiem oraz prawo Unii Europejskiej, obowiązujące w regulowanej dziedzinie;
- 3) przeznaczeniu terenu:
 - a) równorzędnym – należy przez to rozumieć rodzaje przeznaczenia terenu uzupełniające się w dowolnych proporcjach lub będące zamiennym sposobem zagospodarowania terenu oraz obiektów z nim związanych,
 - b) uzupełniającym – należy przez to rozumieć przeznaczenie inne niż podstawowe, które uzupełnia lub wzbogaca przeznaczenie pod-

stawowe i nie występuje samodzielnie na danym terenie;

- 4) terenie – należy przez to rozumieć obszar o określonym przeznaczeniu i zasadach zagospodarowania, wydzielony na rysunku planu liniami rozgraniczającymi i oznaczony symbolem;
- 5) uchwale – należy przez to rozumieć niniejszą uchwałę Rady Gminy Krośnice, w sprawie uchwalenia Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego na obszarze Gminy Krośnice, w obrębie wsi Łędzina, w granicach działki o numerze ewidencyjnym 132;
- 6) urządzeniach towarzyszących – należy przez to rozumieć urządzenia niezbędne do prawidłowego funkcjonowania obiektów budowlanych lub stanowiące wyposażenie terenu, takie jak sieci i urządzenia infrastruktury technicznej, dojścia i dojazdy, place manewrowe i postojowe oraz obiekty małej architektury, pełniące służebną rolę wobec przeznaczenia równorzędnego;
- 7) ustawie o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym – należy przez to rozumieć przepisy ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. Nr 80, poz. 717 z późn. zm.).

§ 4. 1.

- 1) granica obszaru objętego planem,
- 2) linie rozgraniczające tereny o różnym przeznaczeniu i różnych zasadach zagospodarowania,
- 3) teren zalesienia gruntów rolniczych, oznaczony symbolem ZL/R.

2. Następujące oznaczenia graficzne na rysunku planu nie są obowiązującymi ustaleniami uchwały – rów melioracyjny.

Rozdział 2

Przepisy szczegółowe

§ 5. 1. Ustala się teren zalesienia gruntów rolniczych, wydzielony na rysunku planu liniami rozgraniczającymi i oznaczony symbolem ZL/R, dla którego określa się:

- 1) przeznaczenie równorzędne:
 - a) teren lasu, w rozumieniu przepisów odrębnych, ze szczególnym uwzględnieniem zalesień i dolesień;
 - b) teren rolny, w rozumieniu przepisów odrębnych, w tym teren gospodarki polowej, łąk, pastwisk, ogrodów i sadów;
- 2) przeznaczenie uzupełniające terenu, w zakresie nie naruszającym warunków wynikających z przepisów odrębnych w zakresie ochrony gruntów rolnych i leśnych:
 - a) sieci i urządzenia infrastruktury technicznej,
 - b) budowle rolnicze, w rozumieniu przepisów odrębnych.

2. W granicach terenu, o którym mowa w ust. 1, określa się następujące zasady ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu kulturowego:

- 1) zakazuje się:
 - a) lokalizacji rodzajów przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko, określonych w przepisach odrębnych,

- b) lokalizacji rodzajów przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko, określonych w przepisach odrębnych,
- c) odprowadzania nieoczyszczonych ścieków do gruntu, wód gruntowych oraz powierzchniowych;
- d) grodzenia terenu w odległości 1,5 m od linii brzegu cieków wodnych (rów melioracyjny, dz. nr 208);

2) obszar objęty planem, znajduje się w zasięgu Głównego Zbiornika Wód Podziemnych GZWP nr 303 – Pradolina Barycz – Głogów (E), w zasięgu którego:

- a) wody podziemne podlegają ochronie, zgodnie z przepisami odrębnymi,
- b) obowiązują:
 - nakaz stosowania rozwiązań technicznych i technologicznych eliminujących ujemny wpływ na wody podziemne,
 - zakaz lokalizacji składowisk odpadów niebezpiecznych oraz składowisk odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne a także składowisk obojętnych,
 - zakaz stosowania komunalnych osadów ściekowych,
 - zakaz stosowania w okresie roku dawki nawozu naturalnego zawierającej więcej niż 170 kg azotu (N) w czystym składniku na 1 ha użytków rolnych.

3. W granicach terenu, o którym mowa w ust. 1, określa się następujące zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej:

- 1) zabytki archeologiczne podlegają ochronie prawnej, zgodnie z przepisami odrębnymi,
- 2) ewentualne badania archeologiczne metodą wykopaliskową należy prowadzić na zasadach określonych w przepisach odrębnych.

4. W granicach terenu, o którym mowa w ust. 1, określa się następujące, szczególne warunki zagospodarowania terenów oraz ograniczenia w ich użytkowaniu, w tym zakaz zabudowy:

- 1) zakazuje się:
 - a) lokalizacji wszelkich budynków, w tym związanych z gospodarką rolną i leśną, takich jak zabudowa zagrodowa (budynki mieszkalne i gospodarcze) oraz leśniczówki;
 - b) lokalizacji budynków przeznaczonych do prowadzenia produkcji zwierzęcej, rozumianej jako chowu i hodowli zwierząt w celach handlowych oraz na potrzeby konsumpcyjne i użytkowe rodzinnego gospodarstwa rolnego;
 - c) lokalizacji budowli rolniczych, a w szczególności silosów przeznaczonych do magazynowania materiałów sypkich (takich jak ziarno, zboże), o całkowitej wysokości przekraczającej 7 m,

5. W granicach terenu, o którym mowa w ust. 1, określa się następujące, zasady moderni-

zacji, rozbudowy i budowy systemów komunikacji i infrastruktury technicznej:

- 1) dojazd do terenu odbywać się będzie poprzez układ dróg transportu rolnego (dz. nr 175 i 176), przyległych do jego granic, znajdujących się poza obszarem objętym ustaleniami planu miejscowego,

2) ustala się następujące zasady obsługi w infrastrukturę techniczną:

- a) dopuszcza się:
 - wydzielanie działek przeznaczonych pod lokalizację urządzeń infrastruktury technicznej i komunikacji – wielkość tych działek należy ustalać w dostosowaniu do parametrów technicznych tych urządzeń oraz potrzeb ich obsługi,
 - możliwość rozbudowy oraz budowy nowych sieci i urządzeń służących zaopatrzeniu w energię elektryczną, wodę i gaz oraz w media telekomunikacyjne i teleinformatyczne,
 - możliwość realizacji niezależnych systemów zaopatrzenia w infrastrukturę techniczną,
 - gromadzenie oraz wykorzystanie wód opadowych i roztopowych do celów gospodarczych, w granicach własności,
 - zaopatrzenie w ciepło z indywidualnych źródeł, wykorzystujących technologie grzewcze o wysokiej sprawności grzewczej i niskiej emisji zanieczyszczeń do atmosfery,
 - gromadzenie ścieków w bezodpływowych, szczelnych zbiornikach – zgodnie z przepisami odrębnymi,
- b) obowiązują:

- wywóz odpadów powstałych w wyniku gospodarki rolnej i leśnej na zorganizowane składowisko odpadów,
- stosowanie zasad ochrony przed polem elektromagnetycznym związanym z obiektami elektroenergetycznymi, telekomunikacyjnymi i teleinformatycznymi – w zakresie określonym w przepisach odrębnych.

6. Dla terenu, o którym mowa w ust. 1, ustala się stawkę procentową stanowiącą podstawę do określenia opłaty, dla której ustalenia określono w art. 36 ust. 4 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, w wysokości 1%.

Rozdział 3

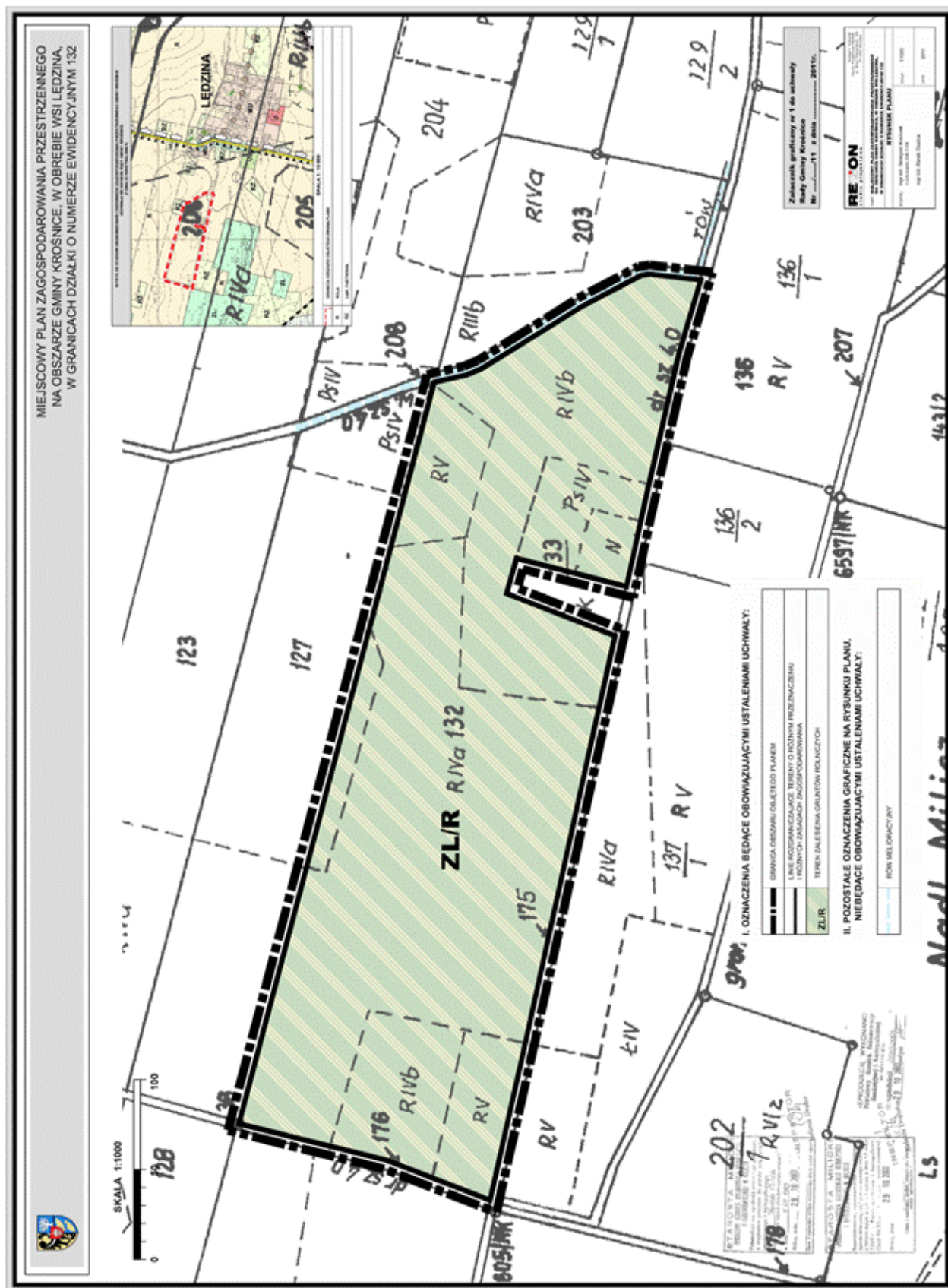
Przepisy końcowe

§ 6. Wykonanie niniejszej uchwały powierza się Wójtowi Gminy Krośnice.

§ 7. Niniejsza uchwała wchodzi w życie po upływie 30 dni od daty ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Dolnośląskiego.

Przewodniczący Rady Gminy:
Janusz Dziekan

**Załącznik do uchwały nr IX/43/2011
Rady Gminy Krośnice z dnia 22 czerwca
2011 r.**

2751

UCHWAŁA NR IX/45/2011 RADY GMINY KROŚNICE

z dnia 22 czerwca 2011 r.

w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego na obszarze Gminy Krośnice, w obrębie wsi Czeszyce, w granicach działki o numerze ewidencyjnym 89

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt. 5, art. 40 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1591, z 2002 r. Nr 23, poz. 220, Nr 62, poz. 558, Nr 113, poz. 984, Nr 153, poz. 1271, Nr 214, poz. 1806, z 2003 r. Nr 80, poz. 717, Nr 162, poz. 1568, z 2004 r. Nr 102, poz. 1055, Nr 116, poz. 1203, z 2005 r. Nr 172, poz. 1441 i Nr 175, poz. 1457, z 2006 r. Nr 17, poz. 128 i Nr 181, poz. 1337, z 2007 r. Nr 48, poz. 327, Nr 138, poz. 974 i Nr 173, poz. 1218, z 2008 r. Nr 180, poz. 1111 i Nr 223, poz. 1458, z 2009 r. Nr 52, poz. 420, Nr 157, poz. 1241, z 2010 r. Nr 28, poz. 142 i 146, Nr 40, poz. 230, Nr 106, poz. 675, z 2011 r. Nr 21, poz. 113), art. 20 ust. 1 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. Nr 80, poz. 717, z 2004 r. Nr 6, poz. 41 i Nr 141, poz. 1492, z 2005 r. Nr 113, poz. 954 i Nr 130, poz. 1087, z 2006 r. Nr 45, poz. 319 i Nr 225, poz. 1635, z 2007 r. Nr 127, poz. 880 z 2008 r., Nr 199, poz. 1227, Nr 201, poz. 1237, Nr 220, poz. 1413, z 2010 r. Nr 24, poz. 124, Nr 75, poz. 474, Nr 106, poz. 675, Nr 119, poz. 804, Nr 130, poz. 871, Nr 149, poz. 996, Nr 155, poz. 1043, z 2011 r. Nr 32, poz. 159) oraz w związku z uchwałą nr XXXIII/234/2010 Rady Gminy Krośnice z dnia 30 czerwca 2010 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego na obszarze Gminy Krośnice, w obrębie wsi Czeszyce, w granicach działki o numerze ewidencyjnym 89, po stwierdzeniu jego zgodności z ustaleniami Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Krośnice, przyjętego uchwałą Rady Gminy Krośnice nr XIII/98/08 z dnia 23 kwietnia 2008 r. uchwała, co następuje:

Rozdział 1

Przepisy ogólne

§ 1. 1. Uchwała się miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego na obszarze Gminy Krośnice, w obrębie wsi Czeszyce, w granicach działki o numerze ewidencyjnym 89, wskazanych na rysunku planu, o którym mowa w ust. 2 pkt 1.

2. Ustalenia planu zawarte są w formie:

- 1) graficznej – rysunek planu, sporządzony na kopii mapy zasadniczej w skali 1 : 1000, stanowiący załącznik do uchwały i jednocześnie integralną część tej uchwały;
- 2) tekstowej – treść niniejszej uchwały.

3. Do projektu planu nie wniesiono uwag wymagających rozstrzygnięcia, zgodnie z art. 20 ust. 1 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.

4. W planie nie występują inwestycje z zakresu infrastruktury technicznej, należące do zadań wła-

snych gminy, wymagające rozstrzygnięcia o sposobie ich realizacji oraz zasadach ich finansowania, zgodnie z art. 20 ust. 1 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.

§ 2. W granicach obszaru objętego planem nie występują następujące elementy, których określenie jest obowiązkowe, zgodnie z art. 15 ust. 2 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym:

- 1) przestrzenie publiczne (w rozumieniu art. 2 pkt 6 ustawy), wymagające ich ukształtowania;
- 2) obszary wymagające określenia szczegółowych zasad i warunków scalania nieruchomości (w rozumieniu przepisów odrębnych w zakresie gospodarki nieruchomościami);
- 3) tereny wymagające określenia sposobu i terminu ich tymczasowego zagospodarowania, urządzania i użytkowania.

§ 3. Ilekroć w uchwale jest mowa o:

- 1) dachu symetrycznym – należy przez to rozumieć dach, którego kąty nachylenia połaci dachowych, mierzone w miejscu przecięcia się linii tych połaci (na wysokości głównej kalenicy) posiadają jednakową wartość;
- 2) pełnej kondygnacji nadziemnej – należy przez to rozumieć kondygnację w całości znajdującą się poziomie terenu (nie zagłębioną poniżej poziomu terenu ze wszystkich stron budynku), a także każdą usytuowaną nad nią kondygnację;
- 3) planie – należy przez to rozumieć miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego na obszarze Gminy Krośnice, w obrębie wsi Czeszyce, w granicach działki o numerze ewidencyjnym 89, o którym mowa § 1 ust. 1 i 2 uchwały;
- 4) przepisach odrębnych – należy przez to rozumieć aktualne przepisy ustaw wraz z aktami wykonawczymi, a także ratyfikowane umowy międzynarodowe, prawodawstwo organizacji i organów międzynarodowych których Rzeczpospolita Polska jest członkiem oraz prawo Unii Europejskiej, obowiązujące w regulowanej dziedzinie;
- 5) przeznaczeniu terenu:
 - a) podstawowym – należy przez to rozumieć przeznaczenie będące dominującą formą wykorzystania terenu oraz obiektów z nim związanych,
 - b) równorzędnym – należy przez to rozumieć rodzaje przeznaczenia terenu uzupełniające się w dowolnych proporcjach lub będące zamiennym sposobem zagospodarowania terenu oraz obiektów z nim związanych,
 - c) uzupełniającym – należy przez to rozumieć przeznaczenie inne niż podstawowe, które

uzupełnia lub wzbogaca przeznaczenie podstawowe i nie występuje samodzielnie na danym terenie;

- 6) terenie – należy przez to rozumieć obszar o określonym przeznaczeniu i zasadach zagospodarowania, wydzielony na rysunku planu liniami rozgraniczającymi i oznaczony symbolem;
- 7) uchwale – należy przez to rozumieć niniejszą uchwałę Rady Gminy Krośnice, w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego na obszarze Gminy Krośnice, w obrębie wsi Czeszyce, w granicach działki o numerze ewidencyjnym 89;
- 8) udziale powierzchni biologicznie czynnej – należy przez to rozumieć udział procentowy terenu powierzchni biologicznie czynnej (określonej w przepisach odrębnych), do powierzchni działki budowlanej;
- 9) ustawie o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym – należy przez to rozumieć przepisy ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. Nr 80, poz. 717 z późn. zm.);
- 10) urządzeniach towarzyszących – należy przez to rozumieć urządzenia niezbędne do prawidłowego funkcjonowania obiektów budowlanych lub stanowiące wyposażenie terenu, takie jak sieci i urządzenia infrastruktury technicznej, dojścia i dojazdy, place manewrowe i postojowe oraz obiekty małej architektury, pełniące służebną rolę wobec przeznaczenia równorzędnego;
- 11) wskaźniku intensywności zabudowy – należy przez to rozumieć wartość stanowiącą stosunek powierzchni zabudowy, do powierzchni działki budowlanej;
- 12) zabudowie wolno stojącej – należy przez to rozumieć budynki stanowiące konstrukcyjnie samodzielną całość (wydzielone ścianami oddzielenia przeciwpożarowego w pionie - od fundamentu do pokrycia dachu i nie przylegające tymi ścianami do innego budynku).

§ 4. Następujące oznaczenia graficzne na rysunku planu są obowiązującymi ustaleniami uchwały:

- 1) granica obszaru objętego planem;
- 2) linie rozgraniczające tereny o różnym przeznaczeniu i różnych zasadach zagospodarowania,
- 3) teren obsługi produkcji w gospodarstwach rolnych, zabudowy zagrodowej i rolnictwa, oznaczony symbolem RU/RM/R;
- 4) teren wód powierzchniowych, oznaczony symbolem WS;
- 5) nieprzekraczalna linia zabudowy;
- 6) strefa ochrony konserwatorskiej – podstawowej, a za razem ochrony zabytków archeologicznych.

Rozdział 2

Przepisy szczegółowe

§ 5. 1. Ustala się teren obsługi produkcji w gospodarstwach rolnych, zabudowy zagrodowej i rolnictwa, wydzielony na rysunku planu liniami

rozgraniczającymi i oznaczony symbolem RU/RM/R, dla którego określa się:

1) przeznaczenie równorzędne:

- a) teren obsługi produkcji w gospodarstwach rolnych, rozumiany jako teren oraz związane z nim obiekty przeznaczone do obsługi produkcji w gospodarstwach rolnych, hodowlanych, ogrodniczych oraz rybackich, ze szczególnym uwzględnieniem obsługi produkcji wina, w tym obiektów tłoczni, fermentowni, przechowalni, budynków administracyjno-socjalnych i do nich podobnych;
- b) teren zabudowy zagrodowej, w rozumieniu przepisów odrębnych, ze szczególnym uwzględnieniem usług agroturystycznych, rozumianych jako obsługa turystyki wiejskiej w funkcjonującym gospodarstwie rolnym, polegająca między innymi na zakwaterowaniu i wyżywieniu turysty, organizacji wypoczynku, edukacji ekologicznej i promowaniu tradycji wsi, produkcji i sprzedaży wyrobów regionalnych rzemiosła artystycznego oraz produktów żywnościowych;
- c) teren rolniczy, w rozumieniu przepisów odrębnych, ze szczególnym uwzględnieniem upraw winorośli, z dopuszczeniem zabudowy zagrodowej;

2) przeznaczenie uzupełniające terenu – urządzenia towarzyszące oraz zieleni.

2. W granicach terenu, o którym mowa w ust. 1, określa się następujące zasady kształtowania ładu przestrzennego:

- 1) dopuszcza się przebudowę, rozbudowę lub nadbudowę istniejących budynków zgodnie z obowiązującymi przepisami odrębnymi oraz zgodnie z przepisami szczegółowymi uchwały;
- 2) obowiązuje:
 - a) stosowanie kolorystyki harmonizującej z otoczeniem oraz zbliżonej do kolorów tradycyjnych materiałów budowlanych, takich jak drewno, kamień i cegła oraz do kolorów uzyskiwanych z naturalnych pigmentów,
 - b) lokalizacja budynków w sposób nawiązujący kompozycyjnie do linii wyznaczonych przez elewacje budynków usytuowanych na działkach sąsiednich (przyległych bezpośrednio do terenu objętego planem);
- 3) zakazuje się na terenach graniczących z terenami dróg publicznych lokalizowania:
 - a) ogrodzeń pełnych i ogrodzeń wykonanych z prefabrykowanych płyt betonowych – dopuszcza się wyłącznie betonowe słupki i podmurówki (w przypadku ogrodzeń systemowych lub pokrytych z zewnątrz okładzinami elewacyjnymi z kamienia naturalnego, ceramiki lub okładzin imitujących te materiały),
 - b) ogrodzeń o wysokości większej niż 2.20 m,
 - c) okładzin elewacyjnych z tworzyw sztucznych typu „siding” (oblicówka z paneli winylowych, PVC lub podobnych, imitująca deski).

3. W granicach terenu, o którym mowa w ust. 1, określa się następujące zasady ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu kulturowego:

- 1) ustala się wymóg zachowania wartości dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku, określonych w przepisach odrębnych dla terenów zabudowy zagrodowej;
- 2) uciążliwość wynikająca z charakteru prowadzonej działalności nie może przekraczać na granicy terenu, do którego inwestor ma tytuł prawny, wartości dopuszczalnych określonych w przepisach odrębnych;
- 3) zakazuje się:
 - a) realizacji przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko – w rozumieniu art. 59 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2008 r. Nr 199, poz. 1227, z późn. zm.),
 - b) odprowadzania nieoczyszczonych ścieków do gruntu, wód gruntowych oraz powierzchniowych;
 - c) groduzenia terenu w odległości 1.5 m od linii brzegu cieków wodnych (rów melioracyjny) i zbiorników wodnych;
- 4) obszar objęty planem, znajduje się w zasięgu Głównego Zbiornika Wód Podziemnych GZWP nr 303 – Pradolina Barycz – Głogów (E), w zasięgu którego wody podziemne podlegają ochronie, zgodnie z przepisami odrębnymi.

4. W granicach terenu, o którym mowa w ust. 1, określa się następujące zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej:

 - 1) teren znajduje się w zasięgu strefy ochrony konserwatorskiej – podstawowej, a za razem ochrony zabytków archeologicznych, w granicach której obowiązują następujące ustalenia:
 - a) strefa ochrony konserwatorskiej – obserwacji archeologicznej jest równocześnie obszarem objętym ewidencją zabytków, w której:
 - zabytki archeologiczne podlegają ochronie prawnej, zgodnie z odrębnymi przepisami,
 - wszelkie roboty budowlane wiążące się z koniecznością wykonania prac ziemnych wymagają przeprowadzenia badań archeologicznych, na zasadach określonych w przepisach odrębnych,
 - b) strefa ochrony konserwatorskiej – podstawowej jest równocześnie obszarem historycznego układu ruralistycznego miejscowości, objętym ewidencją zabytków, w której obowiązują zasady określone w ust. 2 i 5 uchwały.
 5. W granicach terenu, o którym mowa w ust. 1, określa się następujące parametry i wskaźniki kształtowania zabudowy oraz zagospodarowania terenu:
 - 1) obowiązuje:
 - a) zabudowa w układzie wolno stojącym,
 - b) maksymalna wysokość zabudowy wynosząca dwie pełne kondygnacje nadziemne (w tym: parter i poddasze użytkowe), lecz nie więcej niż 9 m,
 - c) bryły budynków na planie prostokąta, przy dopuszczeniu aneksów, takich jak ganek lub przylegający garaż,
 - d) budynki murowane, o elewacjach ceglanych lub tynkowanych, z zachowaniem warunków określonych w ust. 2 pkt 2 lit. a,
 - e) zasada kształtowania dachów, według następujących warunków:
 - połacie dachu dwuspadowe, naczółkowe, symetryczne,
 - kąt nachylenia połaci dachowych zawierający się w przedziale 38°–45°,
 - dopuszcza się elementy wzbogacające geometrię dachu, takie jak świetliki i lukarny,
 - pokrycie dachu dachówką ceramiczną w kolorze ceglonym lub dachówką jej wizualnie odpowiadającą (betonową lub cementową) w kolorze naturalnym,
 - zakazuje się stosowania blachodachówki oraz gontu bitumicznego,
 - zakazuje się stosowania dachów o połaciach mijających się na wysokości kalenicy;
 - 2) ustala się:
 - a) nieprzekraczalne linie zabudowy, o przebiegu określonym na rysunku planu, w odległości:
 - 8 m od linii rozgraniczającej teren z terenem drogi powiatowej nr 1446 D (biegnącej wzdłuż północno-wschodniej granicy terenu, poza granicami obszaru objętego ustaleniami planu),
 - 10 m od linii rozgraniczającej teren z terenem wód powierzchniowych, oznaczonym na rysunku planu symbolem WS;
 - b) maksymalny wskaźnik intensywności zabudowy wynoszący 0,30;
 - c) minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej wynoszący 35%;
 - 3) zakazuje się:
 - a) lokalizacji budynków przeznaczonych do prowadzenia produkcji zwierzęcej, rozumianej jako chowu i hodowli zwierząt w celach handlowych oraz na potrzeby konsumpcyjne i użytkowe rodzinnego gospodarstwa rolnego w ilości przekraczającej 10 DJP,
 - b) lokalizacji budowli rolniczych, a w szczególności silosów przeznaczonych do magazynowania materiałów sypkich (takich jak ziarno, zboże), o całkowitej wysokości przekraczającej 7 m;
 - c) zakazuje się wprowadzania elementów architektonicznych obcych dla lokalnej zabudowy o funkcji mieszkaniowej lub gospodarczej, powstałych przed rokiem 1945, jakich jak portyki i przypory,
 - 4) dopuszcza się:
 - a) podpiwniczenie budynków lub budowę niezależnej budowli podziemnej lub częściowo zagłębionej w gruncie (piwnicy), służącej do magazynowania związanego z potrzebami gospodarstwa oraz przechowywania i sezonowania produktów żywnościowych,

b) lokalizację sieci i urządzeń infrastruktury technicznej, w tym urządzeń telekomunikacyjnych i teleinformatycznych.

6. W granicach terenu, o którym mowa w ust. 1, uwzględnia się granice i sposoby zagospodarowania terenów lub obiektów podlegających ochronie, ustalonych na podstawie odrębnych przepisów:

1) teren znajduje się w zasięgu Parku Krajobrazowego „Dolina Baryczy”, w granicach którego obowiązują nakazy, zakazy i ograniczenia w użytkowaniu terenu wynikające z Rozporządzenia Wojewody Dolnośląskiego z dnia 28 marca 2007 r. w sprawie Parku Krajobrazowego "Dolina Baryczy", dla terenu Parku leżącego w granicach województwa dolnośląskiego (Dziennik Urzędowy Województwa Dolnośląskiego z 2007 r. Nr 88, poz.1012 oraz z 2008 r. Nr 303, poz. 3494);

2) teren znajduje się w zasięgu obszaru specjalnej ochrony ptaków „Natura 2000” pod nazwą „Dolina Baryczy” (kod obszaru PLB020001) oraz specjalnego obszaru ochrony siedlisk „Natura 2000” pod nazwą „Ostoja nad Baryczą” (kod obszaru PLH0200041), w granicach których obowiązują nakazy, zakazy i ograniczenia w użytkowaniu terenu wynikające z przepisów odrębnych, a w szczególności:

a) Dyrektywy Siedliskowej Rady Europy 92/43/EWG,

b) art. 33–39 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. O ochronie przyrody (t.j. Dz. U. z 2009 Nr 151, poz. 1220 z późn. zm.),

c) Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 21 lipca 2004r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 (Dz. U. z 2004 r. Nr 229, poz. 2313 z późn. zm.).

7. W granicach terenu, o którym mowa w ust. 1, określa się następujące, zasady modernizacji, rozbudowy i budowy systemów komunikacji i infrastruktury technicznej:

1) ustala się następujące zasady obsługi komunikacyjnej terenu:

a) dojazd do terenu odbywać się będzie z drogi powiatowej nr 1446 D (biegnącej wzdłuż północno-wschodniej granicy terenu, poza granicami obszaru objętego ustaleniami planu),

b) ustala się obowiązek zapewnienia miejsc postojowych (w tym miejsc postojowych w garażach), w ilości nie mniejszej niż:

- jedno miejsce na każde stanowisko pracy (przy uwzględnieniu maksymalnej ilości osób jednocześnie przebywających na terenie gospodarstwa),
- dwa miejsca postojowe na jedno mieszkanie w zabudowie zagrodowej,
- jedno miejsce postojowe na jeden pokój gościnny w gospodarstwie agroturystycznym, lecz nie mniej niż 1 miejsce na 4 miejsca noclegowe,
- jedno miejsce na każde rozpoczęte 25 m² powierzchni sprzedaży usług zlokalizowanych na działce, lecz nie mniej niż 2 miejsca postojowe;

2) ustala się następujące zasady obsługi w infrastrukturę techniczną:

a) obowiązuje:

- zaopatrzenie w wodę z sieci wodociągowej,
- zaopatrzenie w energię elektryczną z sieci rozdzielczej niskiego napięcia,
- wywóz odpadów powstałych w wyniku działalności gospodarstwa na zorganizowane składowisko odpadów,

b) dopuszcza się:

- wydzielanie działek przeznaczonych pod lokalizację urządzeń infrastruktury technicznej i komunikacji – wielkość tych działek należy ustalać w dostosowaniu do parametrów technicznych tych urządzeń oraz potrzeb ich obsługi,
- możliwość rozbudowy oraz budowy nowych sieci i urządzeń służących zaopatrzeniu w energię elektryczną, wodę i gaz oraz w media telekomunikacyjne i teleinformatyczne,
- możliwość realizacji niezależnych systemów zaopatrzenia w infrastrukturę techniczną, w tym wykorzystanie naturalnych i odnawialnych źródeł energii, takich jak energia solarna,
- gromadzenie oraz wykorzystanie wód opadowych i roztopowych do celów gospodarczych, w granicach własności,
- zaopatrzenie w ciepło z indywidualnych źródeł, wykorzystujących technologie grzewcze o wysokiej sprawności grzewczej i niskiej emisji zanieczyszczeń do atmosfery,
- gromadzenie ścieków w bezodpływowych, szczelnych zbiornikach lub budowę indywidualnego systemu oczyszczania ścieków – zgodnie z przepisami odrębnymi.

8. Dla terenu, o którym mowa w ust. 1, ustala się stawkę procentową stanowiącą podstawę do określenia opłaty, dla której ustalenia określono w art. 36 ust. 4 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, w wysokości 30%.

§ 6. 1. Ustala się teren wód powierzchniowych, wydzielony na rysunku planu liniami rozgraniczającymi i oznaczony symbolem WS, dla którego określa się:

1) przeznaczenie podstawowe – teren wód powierzchniowych płynących (Sarni Rów):

2) przeznaczenie uzupełniające terenu:

- a) sieci i urządzenia infrastruktury technicznej,
- b) terenowe urządzenia komunikacji – przekroczenie Sarniego Rowu przez drogę wewnętrzną zapewniającą powiązanie terenu oznaczonego symbolem RU/RM/R z terenem winnicy zlokalizowanej na działce o numerze ewidencyjnym 90, AM-1 (poza obszarem objętym planem).

2. W granicach terenu, o którym mowa w ust. 1, określa się następujące zasady ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu kulturowego – obszar objęty planem, znajduje się w zasięgu Głównego Zbiornika Wód Podziemnych GZWP

nr 303 – Pradolina Barycz – Głogów (E), w zasięgu którego wody podziemne podlegają ochronie, zgodnie z przepisami odrębnymi.

3. W granicach terenu, o którym mowa w ust. 1, określa się następujące zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej:

1) teren znajduje się w zasięgu strefy ochrony konserwatorskiej – obserwacji archeologicznej, w granicach której obowiązują następujące ustalenia:

- a) strefa ochrony konserwatorskiej – obserwacji archeologicznej jest równocześnie obszarem objętym ewidencją zabytków,
- b) zabytki archeologiczne podlegają ochronie prawnej, zgodnie z przepisami odrębnymi,
- c) wszelkie roboty budowlane wiążące się z koniecznością wykonania prac ziemnych wymagają przeprowadzenia badań archeologicznych, na zasadach określonych w przepisach odrębnych.

4. W granicach terenu, o którym mowa w ust. 1, uwzględnia się granice i sposoby zagospodarowania terenów lub obiektów podlegających ochronie, ustalonych na podstawie odrębnych przepisów:

1) teren znajduje się w zasięgu Parku Krajobrazowego „Dolina Baryczy”, w granicach którego obowiązują nakazy, zakazy i ograniczenia w użytkowaniu terenu wynikające z Rozporządzenia Wojewody Dolnośląskiego z dnia 28 marca 2007 r. w sprawie Parku Krajobrazowego „Dolina Baryczy”, dla terenu Parku leżącego w granicach województwa dolnośląskiego (Dziennik Urzędowy Województwa Dolnośląskiego z 2007 r. Nr 88, poz.1012 oraz z 2008 r. Nr 303, poz. 3494);

2) teren znajduje się w zasięgu obszaru specjalnej ochrony ptaków „Natura 2000” pod nazwą „Dolina Baryczy” (kod obszaru PLB020001) oraz specjalnego obszaru ochrony siedlisk „Natura 2000” pod nazwą „Ostoja nad Baryczą” (kod obszaru PLH0200041), w granicach których obowiązują nakazy, zakazy i ograniczenia w użytkowaniu terenu wynikające z przepisów odrębnych, a w szczególności:

- a) Dyrektywy Siedliskowej Rady Europy 92/43/EWG,
- b) art. 33–39 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. O ochronie przyrody (t.j. Dz. U. z 2009 Nr 151, poz. 1220 z późn. zm.),

c) Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 21 lipca 2004 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 (Dz. U. z 2004 r. Nr 229, poz. 2313 z późn. zm.).

5. W granicach terenu, o którym mowa w ust. 1, określa się następujące, zasady modernizacji, rozbudowy i budowy systemów komunikacji i infrastruktury technicznej:

1) ustala się następujące zasady obsługi komunikacyjnej terenu – dojazd do terenu odbywać się będzie poprzez teren oznaczony symbolem RU/RM/R z drogi powiatowej nr 1446 D (biegnącej wzdłuż północno-wschodniej granicy terenu, poza granicami obszaru objętego ustaleniami planu),

2) dopuszcza się:

- a) wykonanie przepustu (zarurowanie) odcinka Sarniego Rowu umożliwiającego wykonanie drogi wewnętrznej zapewniającej powiązanie terenu oznaczonego symbolem RU/RM/R z terenem winnicy zlokalizowanej na działce o numerze ewidencyjnym 90, AM-1 (poza obszarem objętym planem), pod warunkiem:
 - łączna długość zarurowanego odcinka Sarniego Rowu mierzona w granicach terenu nie może przekroczyć 6 m,
 - przepust musi zapewniać swobodny przepływ wód przenoszonych przez rów,
- b) lokalizację sieci i urządzeń infrastruktury technicznej, w tym sieci i urządzeń telekomunikacyjnych i teleinformatycznych.

6. Dla terenu, o którym mowa w ust. 1, ustala się stawkę procentową stanowiącą podstawę do określenia opłaty, dla której ustalenia określono w art. 36 ust. 4 o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, w wysokości 1%.

Rozdział 3

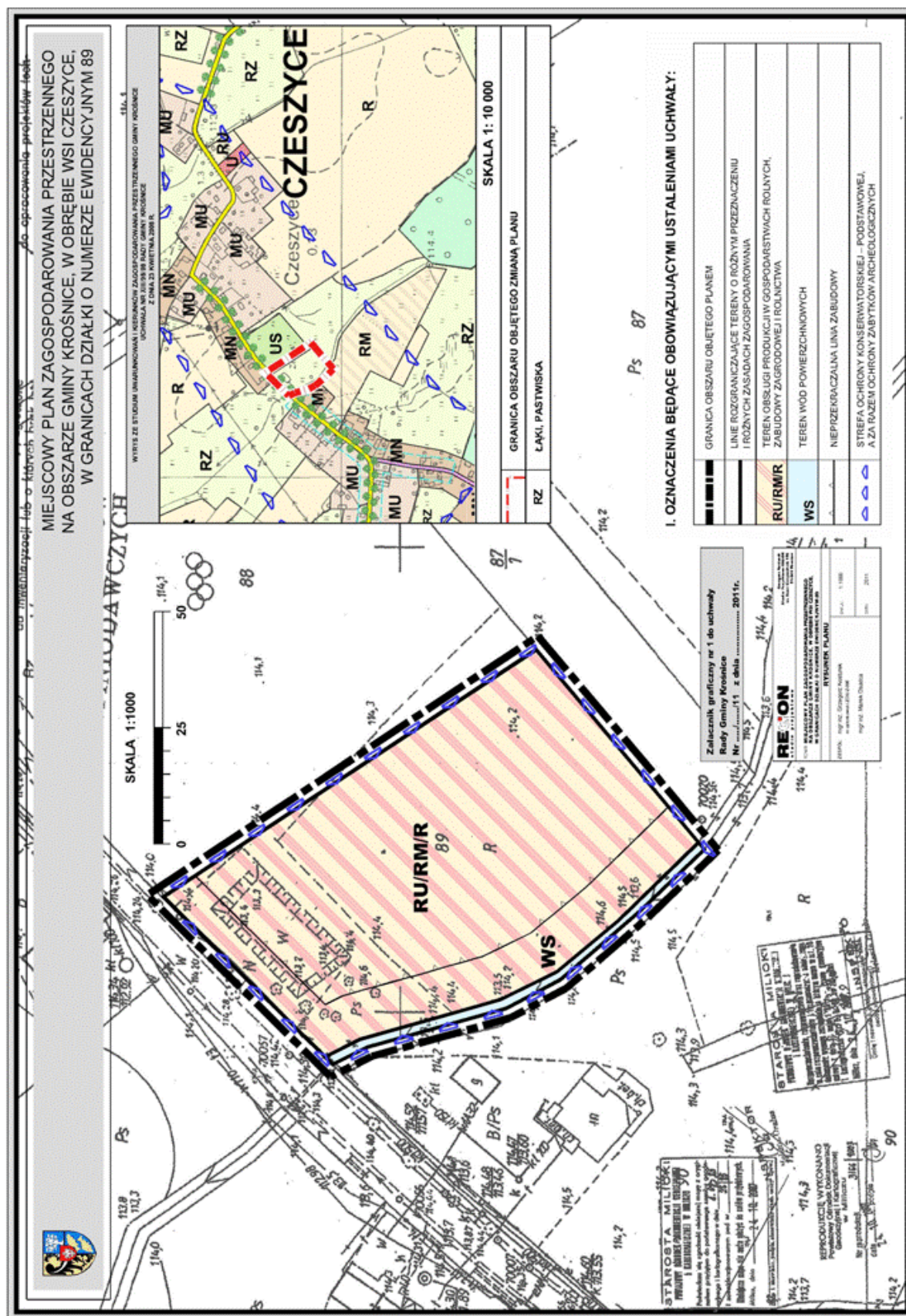
Przepisy końcowe

§ 7. Wykonanie niniejszej uchwały powierza się Wójtowi Gminy Krośnice.

§ 8. Niniejsza uchwała wchodzi w życie po upływie 30 dni od daty ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Dolnośląskiego.

Przewodniczący Rady Gminy:
Janusz Dziekan

**Załącznik do uchwały nr IX/45/2011
Rady Gminy Krośnice z dnia 22 czerwca 2011 r.**

2752

**UCHWAŁA NR VIII/42/2011
RADY GMINY LEGNICKIE POLE**

z dnia 17 czerwca 2011 r.

w sprawie ustalenia wysokości opłaty za wpis do rejestru żłobków i klubów dziecięcych

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 18 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1591 z późn. zm.) w związku z art. 33 ust. 2 ustawy z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do 3 lat (Dz. U. Nr 45, poz. 235) uchwala się, co następuje:

§ 1. Wysokość opłaty za wpis do rejestru żłobków i klubów dziecięcych wynosi 20% minimalnego wynagrodzenia za pracę, ustalonego zgodnie

z przepisami o minimalnym wynagrodzeniu za pracę.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od daty opublikowania w Dzienniku Urzędowym Województwa Dolnośląskiego.

Przewodniczący Rady Gminy:
Dariusz Mendryk

2753

WOJEWODA DOLNOŚLĄSKI
NK-N.4131.195.2011.AZ5

Wrocław, dnia 22 lipca 2011 r.

ROZSTRZYGNIĘCIE NADZORCZE

Na podstawie art. 91 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jedn. Dz. U. z 2001 r., Nr 142, poz. 1591 z późn. zm.)

stwierdzam nieważność

uchwały nr XIV/100/11 Rady Miejskiej Wałbrzycha z dnia 21 czerwca 2011 r. w sprawie zmiany uchwały nr XXVIII/71/04 uchwały Rady Miejskiej Wałbrzycha z dnia 13 lipca 2004 r. w sprawie zasad wynajmowania lokali wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu Gminy Wałbrzych, z późn. zmianami (Dz. Urz. Woj. Dolnośląskiego z 2004 r. Nr 197, poz. 3107) w zakresie § 2 pkt 1 i pkt 2.

Uzasadnienie

Rada Miejska Wałbrzycha podjęła w dniu 21 czerwca 2011 r. uchwałę nr XIV/100/11 w sprawie zmiany uchwały nr XXVIII/71/04 Uchwały Rady Miejskiej Wałbrzycha z dnia 13 lipca 2004 r. w sprawie zasad wynajmowania lokali wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu Gminy Wałbrzych, z późn. zmianami (Dz. Urz. Woj. Dolnośląskiego z 2004 r. Nr 197 poz. 3107).

Uchwała wpłynęła do organu nadzoru w dniu 29 czerwca 2011 r.

W toku badania legalności przedmiotowej uchwały organ nadzoru stwierdził podjęcie jej:

- § 2 pkt 1 z istotnym naruszeniem art. 21 ust. 1 pkt 2 w zw. z art. 4 ust. 2 ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego (tekst jedn. Dz. U. z 2005 r. Nr 31, poz. 266 z późn. zm. – zwana dalej ustawą) oraz art. 31 ust. 3 i art. 32 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. Nr 78, poz. 483 z późn. zm.);
- § 2 pkt 2 z istotnym naruszeniem art. 4, art. 6a-6f w związku z art. 2 ust. 1 pkt 11 ustawy.

Przedmiotową uchwałą Rada Miejska Wałbrzycha dokonała zmian w uchwale nr XXVIII/71/04 określającej zasady wynajmowania lokali wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu Gminy Wałbrzych.

Zgodnie z przepisem art. 21 ust. 1 pkt 2 ustawy rada gminy uchwała zasady wynajmowania lokali wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu gminy, w tym zasady i kryteria wynajmowania lokali,

których najem jest związany ze stosunkiem pracy, jeżeli w mieszkaniowym zasobie gminy wydzielono lokale przeznaczone na ten cel. Przepis art. 21 ust. 3 ustawy określa minimalne elementy uchwały, cyt.: „Zasady wynajmowania lokali wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu gminy powinny określać w szczególności:

- 1) wysokość dochodu gospodarstwa domowego uzasadniającą oddanie w najem lub w podnajem lokalu na czas nieoznaczony i lokalu socjalnego, oraz wysokość dochodu gospodarstwa domowego uzasadniającą zastosowanie obniżek czynszu;
- 2) warunki zamieszkiwania kwalifikujące wnioskodawcę do ich poprawy;
- 3) kryteria wyboru osób, którym przysługuje pierwszeństwo zawarcia umowy najmu lokalu na czas nieoznaczony i lokalu socjalnego;
- 4) warunki dokonywania zamiany lokali wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu gminy oraz zamiany pomiędzy najemcami lokali należących do tego zasobu a osobami zajmującymi lokale w innych zasobach;
- 5) tryb rozpatrywania i załatwiania wniosków o najem lokali zawierany na czas nieoznaczony i o najem lokali socjalnych oraz sposób poddania tych spraw kontroli społecznej;
- 6) zasady postępowania w stosunku do osób, które pozostały w lokalu opuszczonym przez najemcę lub w lokalu, w którego najem nie wstąpiły po śmierci najemcy;
- 7) kryteria oddawania w najem lokali o powierzchni użytkowej przekraczającej 80 m².“.

Na mocy § 2 pkt 1 uchwały dokonano zmiany w § 4 uchwały Nr XXVIII/71/04 nadając nowe brzmienie ust. 1 pkt 1 oraz ust. 2 tego przepisu. Wedle nowego brzmienia § 4 ust. 1 pkt 1 zmienionej uchwały: „Gmina wynajmuje lokale mieszkalne osobom pełnoletnim, które w chwili składania wniosku i przystąpienia do jego realizacji spełniają łącznie poniższe warunki: 1) udokumentują fakt posiadania ‘centrum życiowego’ w Wałbrzychu, wynoszący co najmniej 5 lat, lub są osobami opuszczającymi domy dziecka, rodziny zastępcze i inne placówki opiekuńczo – wychowawcze oraz zakłady, w których przebywali nie z własnej woli a przed umieszczeniem w danej placówce – zakładzie zamieszkiwały w Wałbrzychu i nie mają możliwości powrotu do poprzedniego miejsca zamieszkania, bądź są osobami bezdomnymi w rozumieniu ustawy o pomocy społecznej, przebywającymi na terenie Gminy Wałbrzych a przed uzyskaniem statusu osoby bezdomnej były mieszkańcami Wałbrzycha. Gminę Wałbrzych uznaje się za ‘centrum życiowe’ w przypadku wiarygodnego udokumentowania przez wnioskodawcę, w szczególności: faktycznego zamieszkiwania na jej terenie, faktu posiadania przez wnioskodawcę stałego źródła dochodu na terenie Gminy Wałbrzych, a w przypadku posiadania dzieci w wieku szkolnym pobierania przez dzieci wnioskodawcy nauki na terenie Gminy Wałbrzych. W szczególnie uzasadnionych przypadkach możliwe jest odstępstwo od wymogu zamieszkiwania na terenie Gminy Wałbrzych przez okres 5 lat, po wyrażeniu zgody przez Prezydenta Miasta Wałbrzycha pod warunkiem, że osoby o których mowa udokumentują posiadanie ‘centrum życiowego’ w Wałbrzychu, wynoszące co najmniej 2 lata w okresie 5 lat poprzedzających złożenie wniosku, z zastrzeżeniem § 10 ust. 2.“. Z kolei § 4 ust. 2 uchwały otrzymał następujące brzmienie: O najem lokalu wchodzącego w skład mieszkaniowego zasobu Gminy nie mogą ubiegać się osoby, zajmujące bez tytułu prawnego lokal stanowiący własność Gminy Wałbrzych, do czasu opuszczenia tego lokalu, z zastrzeżeniem § 15 ust. 1 pkt 3, 4, 5, § 8 ust. 6, § 10 ust. 2 oraz § 17 ust. 3.“.

Podkreślenia wymaga fakt, iż zgodnie z art. 4 ust. 2 ustawy: „Gmina, na zasadach i w wypadkach przewidzianych w ustawie, zapewnia lokale socjalne i lokale zamienne, a także zaspokaja potrzeby mieszkaniowe gospodarstw domowych o niskich dochodach.“.

Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej stanowi w art. 32, że: „1. Wszyscy są wobec prawa równi. Wszyscy mają prawo do równego traktowania przez władze publiczne. 2. Nikt nie może być dyskryminowany w życiu politycznym, społecznym lub gospodarczym z jakiejkolwiek przyczyny.“. Zgodnie z art. 31 ust. 3 Konstytucji: „Ograniczenia w zakresie korzystania z konstytucyjnych wolności i praw mogą być ustanawiane tylko w ustawie i tylko wtedy, gdy są konieczne w demokratycznym państwie dla jego bezpieczeństwa lub porządku publicznego, bądź dla ochrony środowiska, zdrowia i moralności publicznej, albo wolności i praw innych osób. Ograniczenia te nie mogą naruszać istoty wolności i praw.“.

Wedle art. 7 ust. 1 zdanie 1sze ustawy o samorządzie gminnym, zaspokajanie zbiorowych potrzeb wspólnoty należy do zadań własnych gminy. Członkami wspólnoty są z mocy prawa mieszkańcy gminy (art. 1 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym) i gmina nie może dyskryminować swych mieszkańców przy przyznawaniu lokali mieszkalnych z zasobu mieszkaniowego Gminy. Jedynym wyjątkiem jest tu dyspozycja zawarta w art. 21 ust. 3 pkt 1 ustawy, zgodnie z którą rada gminy może ograniczyć krąg mieszkańców uprawnionych do najmu lokalu na czas nieoznaczony bądź lokalu socjalnego, poprzez określenie dochodu osób uprawnionych. Innymi słowy wysokość dochodu jest jedynym kryterium ograniczającym uprawnienia mieszkańców gminy do starania się o wynajęcie mieszkania z mieszkaniowego zasobu gminy na czas nieokreślony.

Należy zatem podkreślić, że przesłanki ubiegania się o lokal wynajmowany na czas nieoznaczony określa ustawa, a rada gminy w ramach uchwały w sprawie zasad wynajmowania lokali jest uprawniona

do określenia wyłącznie wysokości dochodu uprawniającej do ubiegania się o najem lokalu z mieszkaniowego zasobu gminy.

Ponadto rada gminy bez wyraźnego upoważnienia ustawowego nie posiada kompetencji do definiowania pojęć, jakimi posługuje się ustawa. W znowelizowanym § 4 ust. 1 pkt 1 uchwały nr XXVIII/71/04 Rada Miejska dokonała de facto zdefiniowania pojęcia „niezaspokojonych potrzeb mieszkaniowych”, o którym mowa w art. 4 ust. 2 ustawy, poprzez określenie kręgu uprawnionych jako osób opuszczających domy dziecka, rodziny zastępcze i inne placówki opiekuńczo – wychowawcze oraz zakłady, w których przebywali nie z własnej woli czy osób bezdomnych. Nadto Rada zdefiniowała również pojęcie mieszkańca Gminy ustalając warunki uznania, że dana osoba posiada ‘centrum życiowe’ w Gminie Wałbrzych. Pojęcie mieszkańca gminy nie jest wprawdzie zdefiniowane w samej ustawie o samorządzie gminnym, niemniej jednak należy w tym zakresie sięgnąć do art. 25 Kodeksu cywilnego, zgodnie z którym miejscem zamieszkania osoby fizycznej jest miejscowość, w której osoba ta przebywa z zamiarem stałego pobytu.

Jeżeli ustawodawca nie nadaje normatywnego znaczenia używanym w ustawie zwrotom, to organ wydający akt wykonawczy, bez wyraźnego wskazania nie jest upoważniony do formułowania desygnatów tych pojęć językiem prawnym. Zachodzi bowiem wysokie prawdopodobieństwo, iż ten sam termin będzie miał odmienne znaczenie na gruncie ustawy, aniżeli w kontekście postanowień uchwały rady gminy. Dwa jednakowe zwroty, którymi posługuje się prawodawca w akcie upoważniającym oraz akcie wykonawczym, co do reguły nie mogą mieć odmiennego znaczenia (zasada wykładni homonimicznej). Podstawową regułą wykładni językowej jest reguła stosowania języka potocznego: jeżeli określone pojęcie nie zostało zdefiniowane w tekście prawnym należy się zasadniczo odwoływać do reguł języka potocznego. Inną sprawą jest poszukiwanie definicji pojęcia w aktach pokrewnych i jej stosowanie. W takim przypadku jeżeli ustawa odsyła do stosowania przepisów innej ustawy, gdzie to pojęcie jest zdefiniowane, to akt wykonawczy nie może wprowadzać odmiennej regulacji, gdyż zasada języka prawnego nakazuje rozumieć tak zwroty, jak to ustawodawca sformułował. Delegacja ustawowa przepisu art. 21 ust. 1 pkt 2 ustawy nie upoważnia rady gminy do definiowania w ramach zasad wynajmowania lokali pojęć, gdyż nie stanowi o tym zamknięty katalog zagadnień wskazanych w art. 21 ust. 3 ustawy.

Dodatkowo wskazać trzeba na stosowne przepisy rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 20 czerwca 2002 r. w sprawie „Zasad techniki prawodawczej” (Dz. U. Nr 100, poz. 908). Zgodnie z § 146 załącznika do rozporządzenia „1. W ustawie lub innym akcie normatywnym formułuje się definicję danego określenia, jeżeli: 1) dane określenie jest wieloznaczne; 2) dane określenie jest nieostre, a jest pożądane ograniczenie jego nieostrości; 3) znaczenie danego określenia nie jest powszechnie zrozumiałe; 4) ze względu na dziedzinę regulowanych spraw istnieje potrzeba ustalenia nowego znaczenia danego określenia. 2. Jeżeli określenie wieloznaczne występuje tylko w jednym przepisie prawnym, jego definicję formułuje się tylko w przypadku, gdy wieloznaczności nie eliminuje zamieszczenie go w odpowiednim kontekście językowym”. Natomiast jak wynika z § 147 ust. 1 załącznika do rozporządzenia, jeżeli w ustawie lub innym akcie normatywnym ustalono znaczenie danego określenia w drodze definicji, w obrębie tego aktu nie wolno posługiwać się tym określeniem w innym znaczeniu. Wreszcie w świetle § 149 załącznika do rozporządzenia w akcie normatywnym niższym rangą niż ustawa bez upoważnienia ustawowego nie formułuje się definicji ustalających znaczenia określeń ustawowych; w szczególności w akcie wykonawczym nie formułuje się definicji, które ustalałyby znaczenia określeń zawartych w ustawie upoważniającej.

Wprowadzenie zatem ograniczenia możliwości wynajmu lokalu z mieszkaniowego zasobu gminy poprzez wymóg spełnienia dodatkowych przesłanek określonych w zmienionym na mocy uchwały nr XIV/100/11 § 4 uchwały nr XXVIII/71/04, jest na tle zacytowanych wyżej przepisów niedopuszczalne.

Wprowadzone przez Radę Miejską wyżej wymienione ograniczenia mogłyby stanowić kryteria wyboru osób, którym przysługuje pierwszeństwo zawarcia umowy najmu lokalu na czas nieoznaczony i lokalu socjalnego (art. 21 ust. 3 pkt 3 ustawy), w żadnym zaś razie nie mogą stanowić ogólnych przesłanek ubiegania się o najem lokalu z mieszkaniowego zasobu Gminy, czy też przesłanek pozbawienia tego uprawnienia.

W § 2 pkt 2 badanej uchwały postanowiono o nadaniu nowego brzmienia § 10 ust. 2 uchwały nr XXVIII/71/04: „Najemcą lokalu, o którym mowa w ust. 1, może być osoba, której potrzeby mieszkaniowe nie zostały zaspokojone, a która w szczególności spełnia poniższe warunki:

- 1) nie posiada tytułu prawnego do lokalu mieszkalnego na terenie Gminy Wałbrzych
- 2) posiada centrum życiowe w Gminie Wałbrzych.”.

Poczynione wyżej uwagi organu nadzoru odnoszą się także do tych zapisów uchwały. Należy jeszcze wskazać, że odnośnie nieposiadania tytułu prawnego do lokalu mieszkalnego, wymóg taki dotyczy jedynie lokali socjalnych. Należy bowiem zwrócić uwagę na treść art. 23 ust. 2 ustawy, cyt.: „Umowa najmu lokalu socjalnego, z zastrzeżeniem art. 14 ust. 1, może być zawarta z osobą, która nie ma tytułu prawnego do lokalu i której dochody gospodarstwa domowego nie przekraczają wysokości określonej w uchwale rady gminy podjętej na podstawie art. 21 ust. 3 pkt 1.”.

Abstrahując od powyższego, podkreślenia wymaga fakt, iż wskazany zapis uchwały dotyczy lokali przeznaczonych do remontu we własnym zakresie i na koszt własny przyszłego najemcy. Jak stanowi bowiem § 10 ust. 1 uchwały, do którego odsyła zmieniony § 10 ust. 2: „Gmina przeznacza:

- 1) lokale do remontu we własnym zakresie na koszt przyszłego najemcy,
- 2) pomieszczenia niemieszkalne służące mieszkańcom do użytku wspólnego do nadbudowy, rozbudowy i przebudowy, adaptacji w celu utworzenia bądź powiększenia lokali mieszkalnych.”.

Tworzenie warunków do zaspakajania potrzeb mieszkaniowych wspólnoty samorządowej należy do zadań własnych gminy (art. 7 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym). Na zasadach i w wypadkach przewidzianych w ustawie, gmina zapewnia lokale socjalne i lokale zamienne, a także zaspakaja potrzeby mieszkaniowe gospodarstw domowych o niskich dochodach (art. 4 ustawy).

Od 1 stycznia 2005 r. obowiązują art. 6a-6g ustawy, wprowadzone ustawą z dnia 17 grudnia 2004 r. o zmianie ustawy o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz. U. 2004 Nr 281, poz. 2783). Zapisy te szczegółowo regulują obowiązki najemcy i wynajmującego w zakresie dokonywania remontów w wynajmowanych mieszkaniach i zapewnienia właściwego funkcjonowania urządzeń znajdujących się w lokalach. Artykuł 6f dodaje zaś, iż w umowie najmu lokalu niewchodzącego w skład publicznego zasobu mieszkaniowego, strony mogą ustalić odmiennie prawa i obowiązki wymienione w art. 6a-6e.

Natomiast w myśl art. 2 ust. 1 pkt 11 ustawy przez publiczny zasób mieszkaniowy należy rozumieć lokale wchodzące w skład mieszkaniowego zasobu gminy albo lokale stanowiące własność innych jednostek samorządu terytorialnego, samorządowych osób prawnych tych jednostek, Skarbu Państwa lub państwowych osób prawnych.

Z powyższego wynika, że w odniesieniu do lokali wchodzących w skład publicznego zasobu mieszkaniowego art. 6a-6e są więc bezwzględnie wiążące, a tylko w odniesieniu do pozostałych zasobów może obowiązywać odmienna regulacja umowna. Innymi słowy w ustawie uregulowano w sposób wyczerpujący, na kim spoczywa obowiązek dokonania remontów i w jaki sposób obowiązki ustawowe mogą być przez strony stosunku najmu modyfikowane. Z ustawy wprost wynika, że lokale wchodzące w skład mieszkaniowego zasobu gminy należą do publicznego zasobu mieszkaniowego, zatem strony nie mogą w umowie ustalać odmiennie praw i obowiązków wymienionych w art. 6a-6e ustawy, a tym bardziej nie można tego czynić w uchwale stanowiącej akt prawa miejscowego.

Mocą niniejszej uchwały Rada zadecydowała, iż Gmina zawrze umowę najmu lokalu pod warunkiem, że osoba ubiegająca się o najem lokalu, na własny koszt, wykona remont tego lokalu.

Odnosząc się do powyższego stwierdzić należy, po pierwsze, że w ramach kompetencji do podjęcia przedmiotowej uchwały określającej zasady wynajmowania lokali, brak podstaw do określenia bezwzględnego warunku, jaki musi spełnić najemca chcący wynająć lokal. Rada może jedynie określić kryteria wyboru osób, którym przysługuje pierwszeństwo zawarcia umowy najmu lokalu na czas nieoznaczony i lokalu socjalnego.

Po wtóre, uchwalone przez Radę Miejską przepisy dotyczące lokali przeznaczonych do remontów wykonywanych przez przyszłych najemców we własnym zakresie stanowią istotne naruszenie bezwzględnie obowiązującego przepisu ustawy, tj. art. 6f ustawy. Jak wskazano wyżej, w publicznym zasobie mieszkaniowym obowiązki wynajmującego i najemcy określone są w art. 6a-6e ustawy i niedozwolone jest ich modyfikowanie w drodze umowy cywilnoprawnej, a tym bardziej w drodze uchwały Rady Miejskiej.

Celem uregulowań ustawy jest ochrona praw lokatorów. Zgodnie z art. 1 ustawa reguluje zasady i formy ochrony praw lokatorów oraz zasady gospodarowania mieszkaniowym zasobem gminy. Przepisy ustawy mające charakter bezwzględnie obowiązujący nie mogą być modyfikowane w drodze umów cywilnoprawnych z powołaniem się na zasadę swobody umów. Istotą bowiem tychże przepisów jest ograniczenie swobody umów celem ochrony praw słabszej strony stosunku cywilnoprawnego – najemców.

Po trzecie, kwestionowane zapisy mogą prowadzić do braku realizacji zadań, o których mowa w art. 4 ustawy na rzecz dostarczania lokali w systemie wolnorynkowym. Celem ustawy o ochronie praw lokatorów jest realizacja zadania własnego gminy polegającego na zaspakajaniu potrzeb mieszkaniowych wspólnoty samorządowej. Ustawa określa krąg podmiotów, którym przysługuje prawo do ubiegania się o lokal z mieszkaniowego zasobu gminy i upoważnia organ stanowiący do wyznaczenia bardziej szczegółowych reguł umożliwiających zaspokojenie w pierwszej kolejności potrzeb tych spośród osób spełniających kryteria ustawowe, które najbardziej tej pomocy potrzebują. W tym celu rada gminy powinna bowiem określić wysokość dochodu gospodarstwa domowego uzasadniającą oddanie w najem lub podnajem lokalu na czas nieoznaczony i lokalu socjalnego (art. 21 ust. 3 pkt 1 ustawy). Przedmiotowa uchwała stwarza poważne ryzyko wyłączenia członków wspólnoty, którzy nie spełniają wymogów do uzyskania lokalu socjalnego, ale mają niezaspokojone potrzeby mieszkaniowe i spełniają kryterium dochodowe, lecz nie są w stanie pokryć kosztu remontu. W konsekwencji zaskarżona uchwała wprowadza stan, w którym szanse na najem lokalu z mieszkaniowego zasobu gminy będą miały osoby, które

są w stanie sfinansować remont lokalu, co w ocenie organu nadzoru jest niezgodne z intencją ustawodawcy wyrażoną w art. 4 ustawy. Skoro bowiem uprawnionymi do wynajęcia lokalu z mieszkaniowego zasobu gminy są osoby o niskich dochodach, to tym samym mało prawdopodobne jest by stać je było na wykonanie remontu lokalu na własny koszt.

Z powyższym korespondują orzeczenia NSA: sygn. akt I OSK 82/08 z dnia 15 kwietnia 2008 r. i sygn. akt OSK 883/04 z dnia 17 listopada 2004 r., zgodnie z którymi zasady wynajmowania lokali z mieszkaniowego zasobu gminy winny być tak skonstruowane, by ci spośród mieszkańców gminy, którzy spełniają podstawowe kryteria przedmiotowe (jak warunki zamieszkiwania i wysokość dochodu), od których zależy wynajęcie lokalu z zasobu mieszkaniowego gminy, mieli równe szanse na czynienie starań o uzyskanie lokalu.

Ponadto należy wskazać, że organ nadzoru zaskarżył do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego we Wrocławiu uchwałę Rady Miejskiej Wałbrzycha nr LVII/486/10 z dnia 15 października 2010 r. w sprawie zmiany uchwały nr XXVIII/71/04 Rady Miejskiej Wałbrzycha z dnia 13 lipca 2004 r. w sprawie *zasad wynajmowania lokali wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu Gminy Wałbrzych*, na mocy której nadano nowe brzmienie § 8 ust. 61 uchwały nr XXVIII/71/04. Przepis ten miał umożliwiać osobom, które utraciły uprawnienia do dalszego zajmowania dotychczasowego lokalu socjalnego, remont lokalu na własny koszt i następnie zawarcie z Gminą umowy najmu takiego lokalu. Wojewódzki Sąd Administracyjny we Wrocławiu w wyroku z dnia 9 czerwca 2011 r., sygn. akt IV SA/Wr 210/11, wskazał, że organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego nie może wywodzić swoich kompetencji do stanowienia aktu prawa miejscowego z braku uregulowań ustawowych danej kwestii. W ustawie o ochronie praw lokatorów w sposób wyczerpujący wskazano, na kim spoczywa obowiązek dokonania remontów oraz w jakiej sytuacji obowiązki ustawowe mogą być przez strony stosunku najmu modyfikowane. Lokale wchodzące w skład mieszkaniowego zasobu gminy należą do publicznego zasobu mieszkaniowego, w związku z czym strony stosunku najmu lokalu wchodzącego w skład mieszkaniowego zasobu gminy nie mogą w umowie ustalać odmiennie praw i obowiązków wymienionych w art. 6a–6e ustawy. W ramach kompetencji do podjęcia uchwały określającej zasady wynajmowania lokali brak jest podstaw do określenia bezwzględnie obowiązującego warunku, jaki musi spełnić najemca chcący wynająć lokal. Rada może jedynie określić kryteria wyboru osób, którym przysługuje pierwszeństwo. Przepisy ustawy mające charakter bezwzględnie obowiązujący nie mogą być modyfikowane w drodze umów cywilnoprawnych z powołaniem się na zasadę swobody umów. Istotą bowiem tychże przepisów jest ograniczenie swobody umów celem ochrony praw słabszej strony stosunku cywilnoprawnego, to jest w tym przypadku najemców. Takie zapisy uchwały stwarzają ryzyko wyłączenia członków wspólnoty, którzy nie spełniają wymogów do uzyskania lokalu socjalnego, ale mają niezaspokojone potrzeby mieszkaniowe i spełniają kryterium dochodowe, lecz nie są w stanie pokryć kosztu remontu, co jest niezgodne z intencją ustawodawcy wyrażoną w art. 4 ustawy.

Te same uwagi należy odnieść do najmu lokali mieszkalnych na czas nieoznaczony.

Reasumując, przesłanki ubiegania się o lokal socjalny a także o lokal wynajmowany na czas nieoznaczony określa ustawa, a rada gminy w ramach uchwały w sprawie zasad wynajmowania lokali jest uprawniona do określenia wyłącznie wysokości dochodu uprawniającej do ubiegania się o najem lokalu z mieszkaniowego zasobu gminy, co oznacza, że nie może określać dodatkowych warunków oddania w najem lokalu, a tym bardziej czynić to z naruszeniem bezwzględnie obowiązujących przepisów ustawy.

Biorąc powyższe pod uwagę, orzeczono jak w sentencji.

Od niniejszego rozstrzygnięcia przysługuje skarga do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego we Wrocławiu złożona za pośrednictwem organu nadzoru w terminie 30 dni od jego doręczenia.

Zgodnie z art. 92 ustawy o samorządzie gminnym stwierdzenie przez organ nadzoru nieważności uchwały organu gminy wstrzymuje jej wykonanie z mocy prawa w zakresie objętym stwierdzeniem nieważności, z dniem doręczenia rozstrzygnięcia nadzorczego.

Wicewojewoda Dolnośląski:
Ilona Antoniszyn-Klik

2754

WOJEWODA DOLNOŚLĄSKI
NK-N.4131.217.2011.AZ5

Wrocław, dnia 25 lipca 2011 r.

ROZSTRZYGNIĘCIE NADZORCZE

Na podstawie art. 91 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jedn. Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1591 z późn. zm.)

stwierdzam nieważność:

- § 1 ust. 2 pkt 3,
- § 2 ust. 3,
- § 9,
- § 10 pkt 3 i 4,
- § 14 ust. 6,
- § 20 ust. 4 we fragmencie: „po uprawdopodobnieniu przez nią faktu korzystania z przyłączonej nieruchomości”,
- § 21 we fragmencie: „pisemny”,
- § 24 ust. 1 pkt 1 lit. c,
- § 27,
- § 33

uchwały nr VIII/76/2011 Rady Gminy Czernica z dnia 28 czerwca 2011 r. w sprawie uchwalenia Regulaminu dostarczania wody i odprowadzania ścieków obowiązującego na terenie Gminy Czernica.

Uzasadnienie

Rada Gminy Czernica podjęła na sesji w dniu 28 czerwca 2011 r. uchwałę nr VIII/76/2011 w sprawie uchwalenia Regulaminu dostarczania wody i odprowadzania ścieków obowiązującego na terenie Gminy Czernica.

Uchwała wpłynęła do Organu Nadzoru w dniu 1 lipca 2011 r.

W toku badania legalności uchwały Organ Nadzoru stwierdził podjęcie jej:

- § 1 ust. 2 pkt 3 z istotnym naruszeniem art. 19 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (tekst jedn. Dz. U. z 2006 r. Nr 123, poz. 858 z późn. zm. – zwana dalej ustawą),
- § 2 ust. 3 z istotnym naruszeniem art. 19 ust. 1 w zw. z art. 7 ustawy,
- § 9 z istotnym naruszeniem art. 6 ust. 2, art. 15 ust. 2 i ust. 4 ustawy oraz art. 30 ust. 1 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane (tekst jednolity: Dz. U. z 2010 r. Nr 243, poz. 1623),
- § 10 pkt 3 i 4 z istotnym naruszeniem art. 15 ust. 4 ustawy,
- § 14 ust. 6 z istotnym naruszeniem art. 19 ust. 1 ustawy oraz art. 1, art. 12 i art. 27 ustawy z dnia 17 maja 1989 r. Prawo geodezyjne i kartograficzne (tekst jedn. Dz. U. 2010 r. Nr 193, poz. 1287 z późn. zm.),
- § 20 ust. 4 we fragmencie: „po uprawdopodobnieniu przez nią faktu korzystania z przyłączonej nieruchomości” z istotnym naruszeniem art. 6 ust. 4 ustawy,
- § 21 we fragmencie: „pisemny” z istotnym naruszeniem art. 6 ust. 6 ustawy,
- § 24 ust. 1 pkt 1 lit. c z istotnym naruszeniem art. 6 ust. 2 i art. 15 ust. 4 ustawy w zw. z art. 385 3 pkt 15 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny (Dz. U. Nr 16, poz. 93 z późn. zm.),
- § 27 z istotnym naruszeniem art. 19 ust. 1 w zw. z art. 6 ust. 3 pkt 6 ustawy,
- § 33 z istotnym naruszeniem § 18 ust. 1 rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 28 czerwca 2006 r. w sprawie określania taryf, wzoru wniosku o zatwierdzenie taryf oraz warunków rozliczeń za zbiorowe zaopatrzenie w wodę i zbiorowe odprowadzanie ścieków (Dz. U. Nr 127, poz. 886).

Przedmiotowa uchwała została podjęta w oparciu o art. 19 ust. 1 ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków, zgodnie z którym rada gminy, po dokonaniu analizy projektów regulaminów dostarczania wody i odprowadzania ścieków opracowanych przez przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjne, uchwała regulamin dostarczania wody i odprowadzania ścieków, zwany dalej „regulaminem”.

Regulamin jest aktem prawa miejscowego w rozumieniu art. 40 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym. Cechą charakterystyczną tego typu aktów jest wprowadzenie do porządku prawnego nowych norm prawnych, obowiązujących w sposób generalny i abstrakcyjny na terenie właściwości danego organu. Uchwalone regulacje powinny znaleźć wielokrotne zastosowanie, ilekroć zaistnieje stan faktyczny odpowiadający hipotezom tych norm. Oznacza to, że przedmiotowy regulamin powinien regulować zasady zbiorowego zaopatrzenia w wodę i odprowadzenia ścieków w sposób generalny, czyli odnoszący się do wszystkich, faktycznych i potencjalnych odbiorców usług, jak również do istniejących i ewentualnie mogących powstać przedsiębiorstw wodociągowo-kanalizacyjnych. Natomiast zgodnie z ust. 2 art. 19 ustawy regulamin powinien określać prawa i obowiązki przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjnego oraz odbiorców usług, w tym: 1) minimalny poziom usług świadczonych przez przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne w zakresie dostarczania wody i odprowadzania ścieków; 2) szczegółowe warunki i tryb zawierania umów z odbiorcami usług; 3) sposób rozliczeń w oparciu o ceny i stawki opłat ustalone w taryfach; 4) warunki przyłączania do sieci; 5) techniczne warunki określające możliwości dostępu do usług wodociągowo-kanalizacyjnych; 6) sposób dokonywania odbioru przez przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne wykonanego przyłącza; 7) sposób postępowania w przypadku niedotrzymania ciągłości usług i odpowiednich parametrów dostarczanej wody i wprowadzanych do sieci kanalizacyjnej ścieków; 8) standardy obsługi odbiorców usług, a w szczególności sposoby załatwiania reklamacji oraz wymiany informacji dotyczących w szczególności zakłóceń w dostawie wody i odprowadzaniu ścieków; 9) warunki dostarczania wody na cele przeciwpożarowe. Dyspozycja tego przepisu zawarta w słowach: „Regulamin powinien określać prawa i obowiązki przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjnego oraz odbiorców usług, w tym (...)” oznacza, że enumeratywnie wymienione przez ustawodawcę dziewięć punktów, z których powinien składać się regulamin, obligatoryjnie musi zostać zapisanych w uchwale.

W § 1 ust. 2 pkt 3 uchwały zdefiniowano „Przedsiębiorstwo” jako Zakład Gospodarki Komunalnej Czernica.

Z art. 19 ust. 1 ustawy wynika, że rada gminy uchwała regulamin dostarczania wody i odprowadzania ścieków obowiązujący na obszarze gminy w drodze aktu prawa miejscowego. Z brzmienia tego przepisu wyprowadzić należy obowiązek rady gminy do uregulowania, mocą aktu prawa miejscowego, wzajemnych praw i obowiązków usługodawców prowadzących działalność w zakresie gospodarki wodociągowo-kanalizacyjnej oraz usługobiorców (odbiorców). Akty prawa miejscowego są to akty o charakterze normatywnym. Za ich pomocą organy administracji publicznej w sposób władczy (jednostronny) określają reguły zachowania dotyczące generalnie (nieimiennie) oznaczonych kategorii podmiotów w abstrakcyjnie (a więc również niekonkretnie) wskazanych sytuacjach (P. Lisowski, Powiat. Z teorii. Kompetencje. Komentarz., red. J. Boć, Wrocław 2001 r., s. 80). Wynikająca z art. 19 ust. 1 ustawy dyrektywa wskazuje jednoznacznie, iż uchwalany przez radę gminy regulamin dostarczania wody i odprowadzania ścieków będzie miał zastosowanie do wszystkich przedsiębiorców świadczących na terenie gminy usługi w zakresie zbiorowego dostarczania wody i odprowadzania ścieków. Przedmiot regulaminu, jak wynika z art. 19 ust. 2 ustawy, stanowią zagadnienia związane z warunkami, zakresem i trybem świadczeń. Normy prawne regulujące te kwestie znajdują wielokrotne zastosowanie, ilekroć zaistnieje stan faktyczny odpowiadający hipotezom tych norm, co z kolei rozstrzyga o abstrakcyjnym charakterze regulacji prawnej, zamieszczonej w regulaminie. Regulamin powinien zawierać postanowienia odnoszące się także do potencjalnych odbiorców usług, oraz potencjalnych ich dostawców. Tylko w ten sposób uchwała zachowa walor powszechności. Ograniczenie zakresu zastosowania regulaminu tylko i wyłącznie do jednego usługodawcy narusza zatem prawo w sposób istotny. Regulamin nie jest bowiem aktem normującym zasady funkcjonowania konkretnej jednostki organizacyjnej.

Z powyższych względów należy stwierdzić nieważność § 1 ust. 2 pkt 3 uchwały. Przyjmując bowiem założenie, że regulamin dostarczania wody i odprowadzania ścieków ma być aktem o charakterze generalnym, odnoszącym się do bliżej nieokreślonego kręgu odbiorców i wykonawców usług, konsekwentnie należy stwierdzić nieważność tych zapisów, które konkretyzują przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne. Nie ma bowiem żadnej podstawy prawnej upoważniającej organ stanowiący gminy do zatwierdzenia regulaminu dostarczania wody i odprowadzania ścieków tylko dla określonego przedsiębiorstwa – w tym wypadku Zakładu Gospodarki Komunalnej Czernica. Zgodnie z art. 2 pkt 4 ustawy przedsiębiorstwem wodociągowo-kanalizacyjnym może być każdy przedsiębiorca, który prowadzi działalność gospodarczą w zakresie zbiorowego zaopatrzenia w wodę lub zbiorowego odprowadzania ścieków oraz gminne jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej prowadzące tego rodzaju działalność. W związku z powyższym regulamin powinien ustalać reguły, aktualne w przypadku każdego prowadzenia działalności, o jakiej mowa w ustawie. Natomiast kwestionowany regulamin odnosi się do konkretnego przedsiębiorstwa, działającego na terenie Gminy Czernica. Należy więc uznać, iż przyjęte przez Radę Gminy Czernica regulacje zostały w sposób nieuprawniony zawężone do funkcjonowania jednego przedsiębiorstwa w tym zakresie. Naruszono zatem przepis art. 19 ust. 1 i 2 ustawy, który stanowi delegację do wydania aktu prawa miejscowego o charakterze generalnym odnoszącym się do faktycznego, jak i potencjalnego kręgu adresatów. Powyższy pogląd znajduje potwierdzenie w orzecznictwie.

twie sądów administracyjnych (zob. wyrok WSA w Krakowie z dnia 5 lipca 2005 r. III SA/Kr 393/05, z dnia 10 grudnia 2008 r. II SA/Kr 905/08, wyrok NSA z 12 października 2006 r., II OSK 1322/05, wyrok WSA w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 22 listopada 2006 r., sygn. akt II SA/Go 304/06, Dz. Urz. Woj. Lubus. 2007/3/53).

Mocą § 2 ust. 3 Rada określiła sytuacje, w których pracownicy przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjnego są uprawnieni do wstępu na teren nieruchomości odbiorcy. W pierwszej kolejności należy wskazać, że sytuacje takie określa ustawa w art. 7, a więc Rada nie jest uprawniona do ich określania w ramach regulaminu. O ile sytuacje te pokrywają się z tymi wymienionymi w art. 7 ustawy (co można by potraktować jako powtórzenie ustawowe), o tyle z postanowienia uchwały wynika, że pracownicy przedsiębiorstwa są obowiązani tylko do okazania legitymacji służbowej. Przepis art. 7 ustawy nakazuje okazać obok legitymacji również pisemne upoważnienie, cyt: „Osoby reprezentujące przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne, po okazaniu legitymacji służbowej i pisemnego upoważnienia, mają prawo wstępu na teren nieruchomości lub do obiektu budowlanego należących do osób, o których mowa w art. 6 ust. 2 i 4–7, w celu:

- 1) zainstalowania lub demontażu wodomierza głównego;
- 2) przeprowadzenia kontroli urządzenia pomiarowego, wodomierza głównego lub wodomierzy zainstalowanych przy punktach czerpalnych i dokonania odczytu ich wskazań oraz dokonania badań i pomiarów;
- 3) przeprowadzenia przeglądów i napraw urządzeń posiadanych przez to przedsiębiorstwo;
- 4) sprawdzenia ilości i jakości ścieków wprowadzanych do sieci;
- 5) odcięcia przyłącza wodociągowego lub przyłącza kanalizacyjnego lub założenia plomb na zamkniętych zaworach odcinających dostarczanie wody do lokalu;
- 6) usunięcia awarii przyłącza wodociągowego lub przyłącza kanalizacyjnego, jeżeli umowa, o której mowa w art. 6 ust. 1, tak stanowi.”.

Zapis § 2 ust. 3 uchwały należy zatem ocenić jako nieuprawnioną modyfikację przepisu ustawy, co musi być ujmowane w kategorii istotnego naruszenia prawa.

W § 9 uchwały postanowiono: „1. Warunkiem przystąpienia do prac związanych z przyłączeniem nieruchomości do sieci jest pisemne uzgodnienie z Przedsiębiorstwem dokumentacji technicznej (w tym projektu) i sposobu prowadzenia tych prac oraz warunków i sposobów dokonywania przez Przedsiębiorstwo kontroli robót. 2. Osoba ubiegająca się o przyłączenie nieruchomości do sieci w celu uzyskania pisemnego uzgodnienia, o którym mowa w ust. 1 przedkłada Przedsiębiorstwu dokumenty, których wykaz Przedsiębiorstwo dołącza do technicznych warunków przyłączenia do sieci. 3. Przedsiębiorstwo wydaje pisemne uzgodnienie, o którym mowa w ust. 1 w terminie 30 dni od daty złożenia kompletu dokumentów, o których mowa w ust. 1”.

Z przytoczonych wyżej przepisów wynika, że Rada Gminy nałożyła na osoby ubiegające się o przyłączenie nieruchomości obowiązek uzgodnienia dokumentacji technicznej i sposobu prowadzenia prac oraz kontroli robót. Wprowadzenie takiego obowiązku nie znajduje żadnego uzasadnienia w świetle przepisów ustawy. W art. 15 ust. 4 ustawy stwierdza się, że przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne jest obowiązane przyłączyć do sieci nieruchomość osoby ubiegającej się o przyłączenie nieruchomości do sieci, jeżeli są spełnione warunki przyłączenia określone w regulaminie, o którym mowa w art. 19, oraz istnieją techniczne możliwości świadczenia usług. Z kolei zgodnie z art. 6 ust. 2 ustawy przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne jest obowiązane do zawarcia umowy o zaopatrzenie w wodę lub odprowadzanie ścieków z osobą, której nieruchomość została przyłączona do sieci i która wystąpiła z pisemnym wnioskiem o zawarcie umowy. Uprawnienie to nie może być zatem ograniczane poprzez wydanie dodatkowych uzgodnień. Skoro bowiem przepis art. 6 ust. 2 ustawy zobowiązuje przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne do zawarcia umowy o zaopatrzenie w wodę lub odprowadzanie ścieków z osobą, której nieruchomość została przyłączona do sieci i która wystąpiła z pisemnym wnioskiem o zawarcie umowy, to – dostawca usług – nie może uzależniać zawarcia umowy od warunków nieprzewidzianych w art. 6. Ustawodawca nie zawiera bowiem w przepisach rangi ustawy delegacji dla konstytuowania w regulaminie nowych warunków zawarcia umowy, odmiennych od warunków określonych w ustawie. Organ Nadzoru sygnalizuje, że Najwyższy Sąd Administracyjny w wyroku z dnia 17 października 2007 r. sygn. akt II OSK 1309/07, publik. LEX nr 420149 orzekł, że skoro przepis art. 6 ust. 2 ustawy z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzeniu ścieków zobowiązuje przedsiębiorstwo wodno – kanalizacyjne do zawarcia umowy o zaopatrzeniu w wodę lub odprowadzeniu ścieków z osobą, której nieruchomość została przyłączona do sieci i która wystąpiła z pisemnym wnioskiem o zawarcie umowy, to przedsiębiorstwo to – dostawca usług – nie może uzależniać zawarcia umowy od warunków nieprzewidzianych w tym art. 6 ustawy.

Przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne wydaje warunki przyłączenia do sieci, które mają określić wszelkie wymagania, jakie należy spełnić do dokonania takiego przyłączenia, a po dokonanych odbiorze przedsiębiorstwo ma obowiązek zawrzeć stosowną umowę. Do wydania warunków przyłączenia danej nieruchomości do sieci konieczne jest złożenie odpowiedniego wniosku, zawierającego wszel-

kie informacje dotyczące planowanego przyłącza oraz opis nieruchomości, dołączenie dokumentu określającego stan prawny nieruchomości oraz mapę sytuacyjną, określającą usytuowanie nieruchomości względem istniejących sieci wodociągowej i kanalizacyjnej oraz innych obiektów i urządzeń uzbrojenia terenu. Z woli Rady Gminy Czernica tuż po wydaniu takich warunków przyszły odbiorca musiałby dokonywać ponownego uzgodnienia materii, która powinna być już uregulowana w wydanych warunkach przyłączenia. Co więcej, stwierdza się, że dokonanie takiego uzgodnienia jest warunkiem do przystąpienia do prac zmierzających do przyłączenia nieruchomości do sieci. Uchwała narzuca więc udział przedsiębiorstwa w dokonywanych pracach przyłączenia do sieci nawet wtedy, gdy przyłączenia takiego dokonuje przyszły odbiorca we własnym zakresie, do czego ma przecież prawo. Po wydaniu przez przedsiębiorstwo warunków przyłączenia do sieci gwarancją jakości ich usług jest dokonywany przez to przedsiębiorstwo odbiór wykonanego przyłącza.

W świetle powyższej regulacji całkowicie nieuzasadnione i sprzeczne z przepisami ustawy jest nałożenie na odbiorcę dodatkowych obciążeń. Należy zauważyć, że z przepisów ustawy wynika możliwość wykonania robót przyłączeniowych przez odbiorcę we własnym zakresie (art. 15 ust. 2 ustawy) a obowiązujące regulacje nie przewidują obowiązku uzgadniania dokumentacji technicznej z przedsiębiorstwem wodociągowo-kanalizacyjnym.

Postępowanie poprzedzające rozpoczęcie robót budowlanych reguluje ustawa Prawo budowlane. Zgodnie z art. 30 ust. 1 tej ustawy zgłoszenia właściwemu organowi wymaga, budowa, o której mowa w art. 29 ust. 1 pkt 20 (przyłączy elektroenergetycznych, wodociągowych, kanalizacyjnych, gazowych, ciepłych i telekomunikacyjnych) z zastrzeżeniem art. 29a, a więc z uwzględnieniem wymogu sporządzenia planu sytuacyjnego na kopii aktualnej mapy zasadniczej lub mapy jednostkowej przyjętej do państwowego zasobu geodezyjnego i kartograficznego, przy czym do budowy tej stosuje się przepisy prawa o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków.

Wobec powyższego całkowicie nieuzasadnione i sprzeczne z obowiązującym porządkiem prawnym jest nałożenie na odbiorcę wymagań, jak we wskazanych wyżej przepisach uchwały. Radzie Gminy nie przysługują również uprawnienia do kształtowania procedury poprzedzającej rozpoczęcie prac budowlanych.

W § 10 uchwały określone zostały przesłanki przyłączenia do sieci: „Przedsiębiorstwo ma prawo odmówić przyłączenia do istniejącej sieci nieruchomości osoby ubiegającej się o przyłączenie jeżeli:

1. nie istnieją techniczne możliwości świadczenia usług,
2. jeśli przyłączy zostało wykonane niezgodnie z wydanymi technicznymi warunkami przyłączenia do sieci,
3. dana nieruchomość nie jest przeznaczona w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy i w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego pod zabudowę,
4. osoba ta nie uiściła należnych kwot na rzecz podmiotu, który wybudował sieć, w przypadku gdy podmiotem tym nie była Gmina.”.

Zgodnie z art. 15 ust. 4 ustawy: „Przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne jest obowiązane przyłączyć do sieci nieruchomość osoby ubiegającej się o przyłączenie nieruchomości do sieci, jeżeli są spełnione warunki przyłączenia określone w regulaminie, o którym mowa w art. 19, oraz istnieją techniczne możliwości świadczenia usług.”.

Tym samym uznać należy, że przesłanki przyłączenia określone w § 10 pkt 1 i 2 uchwały pokrywają się z przesłankami ustawowymi. Natomiast w § 10 pkt 3 i 4 uchwały zamieszczone zostały dodatkowe warunki, od których miałoby być uzależnione przyłączenie do sieci. Podkreślenia wymaga fakt, że jedyne warunki przyłączenia do sieci to spełnienie warunków przyłączenia określonych w regulaminie oraz istnienie technicznych możliwości świadczenia usług.

Jak wskazał Naczelny Sąd Administracyjny w wyroku z dnia 19 czerwca 2008 r. (sygn. akt II OSK 431/08, Lex nr 490093): „Przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne jest obowiązane przyłączyć do sieci nieruchomość osoby ubiegającej się o przyłączenie nieruchomości do sieci, jeżeli są spełnione warunki przyłączenia określone w regulaminie gminnym oraz istnieją techniczne możliwości świadczenia usług. Ustawowe „warunki przyłączenia określone w regulaminie” nie mogą być interpretowane dowolnie, w oderwaniu od pozostałych przepisów ustawy i co gorsza – w sposób niekorzystny dla odbiorców wody i zainteresowanych odprowadzeniem ścieków.”.

Odnosząc się do treści § 10 pkt 3 uchwały, należy wskazać, że ani cytowany art. 15 ust. 4 ustawy, ani też art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (tekst jedn. Dz. U. z 2005 r. Nr 236, poz. 2008 z późn. zm.), nie uzależniają przyłączenia nieruchomości do sieci od jej przeznaczenia wynikającego ze studium czy planu miejscowego. Wedle art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach na właścicielu nieruchomości ciąży obowiązek jej przyłączenia do istniejącej sieci kanalizacyjnej lub, w przypadku gdy budowa sieci kanalizacyjnej jest technicznie lub ekonomicznie nieuzasadniona, wyposażenie nieruchomości w zbiornik bezodpływowy nieczystości ciekłych lub w przydomową oczyszczalnię ścieków bytowych, spełniające wymagania określone w przepisach odrębnych; przyłączenie nieruchomości do sieci kanalizacyjnej nie jest obowiązko-

we, jeżeli nieruchomość jest wyposażona w przydomową oczyszczalnię ścieków spełniającą wymagania określone w przepisach odrębnych. Jeśli zatem na terenie danej nieruchomości powstają nieczystości ciekłe, to jej właściciel ma obowiązek przyłączenia jej do sieci kanalizacyjnej (z wyjątkami określonymi w tym przepisie). Co do przyłączenia do sieci wodociągowej – jeśli nieruchomość przeznaczona jest np. na cele rolne, a istnieje techniczna możliwość świadczenia usług wodociągowych i wykonano przyłącze zgodnie z wydanymi warunkami technicznymi, to również taka nieruchomość zgodnie z art. 15 ust. 4 ustawy może być przyłączona do sieci. Jeśli zaś nieruchomość nie jest przeznaczona pod zabudowę, ale taki jest faktyczny sposób korzystania z niej, to przedsiębiorstwo nie może odmówić jej podłączenia do sieci, gdyż byłoby to nieuzasadnione pozbawienie dostępu do podstawowego dobra, jakim jest woda.

Jeśli zaś chodzi o zapisy § 10 pkt 4 uchwały, to również uzależnienie podłączenia do sieci od uiszczenia opłat za jej wybudowanie jest nieuprawnione w kontekście art. 15 ust. 4 ustawy. Wszelkie ewentualne kwestie rozliczeń powinny być uregulowane w umowie o wybudowanie sieci, zaś ewentualne roszczenia wynikłe z tej umowy jako mające charakter cywilnoprawny rozstrzygać będą sądy powszechne. Podłączenie do sieci nie może zaś być uzależniana do wyniku takiego rozstrzygnięcia.

Wedle § 14 ust. 6 uchwały: „Przed zasypaniem przyszły Odbiorca powinien także wykonać operat geodezyjny, w zakresie wskazanym w technicznych warunkach przyłączenia do sieci, w dwóch egzemplarzach, z których jeden dostarcza się do Przedsiębiorstwa, a drugi do właściwego organu zajmującego się aktualizacją dokumentacji geodezyjnej”.

Tym samym na odbiorcę nałożono obowiązek aktualizacji dokumentacji dotyczącej sieci uzbrojenia terenu, znajdującej się w dyspozycji Gminy i starostwa powiatowego. Tymczasem zgodnie z art. 12 ustawy z dnia 17 maja 1989 r. Prawo geodezyjne i kartograficzne: „Wykonawca prac geodezyjnych i kartograficznych jest obowiązany zgłosić do organów, o których mowa w art. 40 ust. 3, prace przed przystąpieniem do ich wykonania, a po wykonaniu prac przekazać powstałe materiały lub informacje o tych materiałach do państwowego zasobu geodezyjnego i kartograficznego”, oraz art. 27 tej samej ustawy: sieć uzbrojenia terenu podlega inwentaryzacji i ewidencji (ust. 1). Inwestorzy są obowiązani: 1) uzgadniać usytuowanie projektowanych sieci uzbrojenia terenu z właściwymi starostami; 2) zapewnić wyznaczenie, przez jednostki uprawnione do wykonywania prac geodezyjnych, usytuowania obiektów budowlanych wymagających pozwolenia na budowę, a po zakończeniu ich budowy – dokonanie geodezyjnych pomiarów powykonawczych i sporządzenie związanej z tym dokumentacji (ust. 2). Geodezyjne pomiary powykonawcze sieci podziemnego uzbrojenia terenu, układanej w wykopach otwartych, należy wykonać przed ich zakryciem (ust. 3). Postanowienia § 14 ust. 6 uchwały powtarzają zatem unormowania wynikające ze wskazanej wyżej ustawy z modyfikacją w zakresie obowiązku dostarczenia operatu geodezyjnego usługodawcy. Ponadto podkreślić należy, że zgodnie z art. 1 Prawa geodezyjnego i kartograficznego to ustawa reguluje m.in. sprawy dotyczące geodezji i kartografii (art. 1 pkt 1) oraz inwentaryzacji i ewidencji sieci uzbrojenia terenu (art. 1 pkt 4).

W § 20 ust. 4 uchwały Rada zapisała: „Umowa może zostać zawarta również z osobą, która korzysta z nieruchomości o nieuregulowanym stanie prawnym, po uprawdopodobnieniu przez nią faktu korzystania z przyłączonej nieruchomości.”

Tymczasem zgodnie z art. 6 ust. 4 ustawy umowa taka może być zawarta z osobą, która posiada tytuł prawny do korzystania z nieruchomości, do której ma być dostarczana woda lub z której mają być odprowadzane ścieki, albo z osobą, która korzysta z nieruchomości o nieuregulowanym stanie prawnym. Ustawodawca nie zastrzega zatem konieczności wykazania szczególnego uzasadnienia do wniosku o zawarcie umowy wobec osoby, która korzysta z nieruchomości o nieuregulowanym stanie prawnym. Kwestionowany fragment przepisu § 20 ust. 4 uchwały modyfikuje zatem regulację ustawową, wprowadzając dodatkowe, niewynikające z ustawy rygory zawarcia omawianej umowy.

Na mocy § 21 uchwały: „Umowa jest zawierana z osobami korzystającymi z lokali znajdujących się w budynku wielolokalowym na pisemny wniosek właściciela lub zarządcy budynku wielolokalowego lub budynków wielolokalowych.”

Jak stanowi art. 6 ust. 6 ustawy: „Na wniosek właściciela lub zarządcy budynku wielolokalowego lub budynków wielolokalowych przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne zawiera umowę, o której mowa w ust. 1, także z osobą korzystającą z lokalu wskazaną we wniosku, jeżeli:

- 1) instalacja wodociągowa w budynku jest wyposażona w wodomierze, zainstalowane zgodnie z obowiązującymi warunkami technicznymi, przy wszystkich punktach czerpalnych;
- 2) jest możliwy odczyt wskazań wodomierzy w terminie uzgodnionym przez przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne z właścicielem lub zarządcą;
- 3) właściciel lub zarządca rozlicza, zgodnie z art. 26 ust. 3, różnicę wskazań między wodomierzem głównym a sumą wskazań wodomierzy zainstalowanych przy punktach czerpalnych wody;
- 4) właściciel lub zarządca na podstawie umowy, o której mowa w ust. 1, reguluje należności wynikające z różnicy wskazań między wodomierzem głównym a sumą wskazań wodomierzy zainstalowanych przy punktach czerpalnych wody;

- 5) właściciel lub zarządca określa warunki utrzymania wodomierzy zainstalowanych przy punktach czerpalnych oraz warunki pobierania wody z punktów czerpalnych znajdujących się poza lokalami;
- 6) został uzgodniony z właścicielem lub zarządcą sposób przerywania dostarczania wody do lokalu bez zakłócania dostaw wody do pozostałych lokali; w szczególności przez możliwość przerywania dostarczania wody do lokalu rozumie się założenie plomb na zamkniętych zaworach odcinających dostarczanie wody do lokalu;
- 7) został uzgodniony z właścicielem lub zarządcą sposób przerywania dostarczania wody z punktów czerpalnych znajdujących się poza lokalami, bez zakłócania dostaw wody do lokali.”.

Wedle zapisu zawartego w § 21 uchwały Rada ustaliła, iż przedmiotowy wniosek złożony być winien w formie pisemnej. Rada zmodyfikowała zatem przesłankę, na podstawie której przedsiębiorstwo obowiązane jest zawrzeć umowę z osobą korzystającą z lokalu. Żaden przepis prawa nie przyznaje Radzie takiej kompetencji. Omawiany zapis uchwały zawęził w niedopuszczalny sposób formę złożenia wniosku przez właściciela lub zarządcę budynku wielolokalowego lub budynków wielolokalowych. W świetle powyższych ustaleń należy stwierdzić, iż Rada rzeczonym zapisem w istotny sposób naruszyła prawo.

W § 24 uchwały postanowiono o przesłankach rozwiązania umowy przez przedsiębiorstwo. W § 24 ust. 1 pkt 1 lit. c uchwały czytamy, że przedsiębiorstwo może rozwiązać umowę z „innych przyczyn niezależnych od Przedsiębiorstwa uniemożliwiających dalsze świadczenie usług na rzecz Odbiorcy”.

W związku z powyższym należy stwierdzić, że regulamin przewiduje możliwość rozwiązania umowy przez przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne z nieokreślonych bliżej przyczyn.

Należy zwrócić uwagę, że przepis art. 1 ustawy jako jej cele wskazuje zasady i warunki zbiorowego zaopatrzenia w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi oraz zbiorowego odprowadzania ścieków, w tym zasady działalności przedsiębiorstw wodociągowo-kanalizacyjnych, zasady tworzenia warunków do zapewnienia ciągłości dostaw i odpowiedniej jakości wody oraz niezawodnego odprowadzania i oczyszczania ścieków, a także ochrony interesów odbiorców usług, z uwzględnieniem wymagań ochrony środowiska i optymalizacji kosztów. Wynika stąd, że interes odbiorców jest jednym z przedmiotów regulacji ustawy. Jest to zrozumiałe ze względu na niezastępowalność dobra jakim jest woda oraz charakter tego rynku, który ogranicza wybór dostawcy wody lub odbiorcy ścieków.

Zgodnie z art. 5 ust. 1 ustawy przedsiębiorstwo dostarcza wodę w wymaganej ilości i pod odpowiednim ciśnieniem. Poza tym dostawa wody i odprowadzanie ścieków muszą być zorganizowane w sposób ciągły i niezawodny, zapewniający należyłą jakość dostarczanej wody i odprowadzanych ścieków. Stosunki między przedsiębiorstwem, działającym na podstawie zezwolenia wydanego przez organ zarządzający gminą (wójta, burmistrza, prezydenta miasta), a kontrahentem regulują umowy, zawierane na podstawie wzorca zgodnego z regulaminem uchwalanym przez radę gminy (tak w uzasadnieniu Sąd Najwyższy – Izba Cywilna w wyroku z dnia 27 sierpnia 2003 r., I CK 185/2003, publik. w OSNC 2004/10, poz. 162). Regulamin ten określa prawa i obowiązki przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjnego oraz odbiorców usług, w szczególności szczegółowe warunki i tryb zawierania umów z odbiorcami usług (art. 19 ust. 2 ustawy). Jednak regulamin ten musi uwzględniać podstawowe systemowe rozwiązania zawarte w ustawie. Zgodnie z ustawą przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne jest obowiązane do zawarcia umowy o zaopatrzenie w wodę lub odprowadzanie ścieków z osobą, której nieruchomość została przyłączona do sieci i która wystąpiła z pisemnym wnioskiem o zawarcie umowy (art. 6 ust. 2 ustawy). Umowa ta zawiera w szczególności postanowienia dotyczące okresu obowiązywania umowy oraz odpowiedzialności stron za niedotrzymanie warunków umowy, w tym warunków wypowiedzenia (art. 6 ust. 3 ustawy). Przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne jest obowiązane przyłączyć do sieci nieruchomość osoby ubiegającej się o przyłączenie nieruchomości do sieci, jeżeli są spełnione warunki przyłączenia określone w regulaminie, o którym mowa w art. 19, oraz istnieją techniczne możliwości świadczenia usług (art. 15 ust. 4 ustawy). Zaprzeczeniem tychże zasad byłaby możliwość rozwiązania przez przedsiębiorstwo zawartej umowy z jakichkolwiek przyczyn.

Regulamin określa szczegółowe warunki i tryb zawierania umów z odbiorcami usług (art. 19 ust. 2 pkt 2 ustawy), a więc wprowadza reguły, w oparciu o które zostaną zawarte konkretne umowy z odbiorcami usług. Tym samym przepisy regulaminu muszą być zgodne z regulacjami kodeksu cywilnego, dotyczącymi zawierania umów. Zasada swobody zawierania umów została natomiast ograniczona przepisami prawa publicznego. Skoro ustawa nakazuje chronić interesy odbiorców i nakłada na przedsiębiorstwo obowiązek przyłączania do sieci oraz obowiązek zawierania umów, to wprowadzenie do regulaminu prawa rozwiązania umowy przez przedsiębiorstwo z bliżej nieoznaczonych przyczyn, narusza powyższe systemowe regulacje ustawy. Bez ważnej przyczyny odbiorca byłby pozbawiony dostępu do elementarnego dobra, jakim jest woda.

Ograniczenie zasady swobody zawierania umów wynika w tym przypadku z zamieszczenia postanowienia przewidującego możliwość rozwiązania umowy bez podania przyczyn, co należałoby kwalifikować jako klauzulę abuzywną z art. 385 § 3 pkt 15 Kodeksu cywilnego, gdzie przyjęto, że *w razie wątpliwości uważa się, że niedozwolonymi postanowieniami umownymi są te, które w szczególności zastrzegają dla kontrahenta konsumenta uprawnienie wypowiedzenia umowy zawartej na czas nieoznaczony,*

bez wskazania ważnych przyczyn i stosownego terminu wypowiedzenia. Klauzula ta jest objęta domniemaniem abuzywności co oznacza, że dopiero w razie wątpliwości będzie ona uznana za niedozwoloną. Używanie tych klauzul nie jest więc zakazane. Należy zwrócić uwagę, że kontrola wykonywana przez organ nadzoru ma charakter abstrakcyjny – nie jest badana konkretna umowa, ale akt prawa miejscowego, jakim jest badany regulamin. Akt ten, jako powszechnie obowiązujący, będzie bezwzględnie i jednostronnie kształtował treść przyszłych wzorców umownych i oraz samych umów. Jego postanowienia nie będą mogły być renegocjowane przy zawieraniu umowy. W sytuacji więc, gdy strona przyszłej umowy – odbiorca usług – przy jej zawieraniu nie ma żadnego wpływu na jej treść wynikającą z uchwalonego regulaminu, narzucającego niekorzystne dla niej rozwiązania uznać należy, że sam regulamin narusza powołany wyżej przepis Kodeksu cywilnego.

Przyznanie przedsiębiorstwu wodociągowo-kanalizacyjnemu prawa wypowiedzenia umowy o zaopatrzenie w wodę lub odprowadzanie ścieków, nieograniczonego żadnymi konkretnymi warunkami co do przyczyny uzasadniającej wypowiedzenie, narusza w sposób istotny prawo.

Jak postanowiono w § 27 uchwały: „1. Umowa wygasa w przypadku:

- 1) śmierci Odbiorcy usług będącego osobą fizyczną,
- 2) utraty przez Odbiorcę prawa do korzystania z nieruchomości,
- 3) zakończenia postępowania upadłościowego w celu likwidacji lub likwidacyjnego strony będącej przedsiębiorcą,
- 4) utraty przez Przedsiębiorstwo zezwolenia na prowadzenie działalności.

2. Umowa zawarta z osobą korzystającą z lokalu w budynku wielolokalowym, wygasa poza przyczynami wskazanymi w ust. 1, również w razie wygaśnięcia umowy zawartej przez Przedsiębiorstwo z właścicielem lub zarządcą nieruchomości, w której znajduje się lokal.”.

Zgodnie z art. 6 ust. 3 ustawy: „Umowa, o której mowa w ust. 1, zawiera w szczególności postanowienia dotyczące:

- 1) ilości i jakości świadczonych usług wodociągowych lub kanalizacyjnych oraz warunków ich świadczenia;
- 2) sposobu i terminów wzajemnych rozliczeń;
- 3) praw i obowiązków stron umowy;
- 3a) warunków usuwania awarii przyłączy wodociągowych lub przyłączy kanalizacyjnych będących w posiadaniu odbiorcy usług;
- 4) procedur i warunków kontroli urządzeń wodociągowych i urządzeń kanalizacyjnych;
- 5) ustaleń zawartych w zezwoleniu, o których mowa w art. 18;
- 6) okresu obowiązywania umowy oraz odpowiedzialności stron za niedotrzymanie warunków umowy, w tym warunków wypowiedzenia.”.

Tak więc kwestie trwałości umowy powinna rozstrzygać sama umowa, Rada Gminy nie jest zaś upoważniona do stanowienia w tej materii w ramach regulaminu.

Umowa o dostarczanie wody lub odprowadzanie ścieków jest umową o świadczenie usług, a w oparciu o art. 750 Kodeksu cywilnego stosuje się do niej przepisy o zleceniu. Tym samym kwestię jej trwałości rozstrzyga również Kodeks cywilny. Jeśli chodzi o przesłankę śmierci odbiorcy, to zgodnie z art. 747 Kodeksu cywilnego w braku odmiennej umowy zlecenie nie wygasa ani wskutek śmierci dającego zlecenie, ani wskutek utraty przez niego zdolności do czynności prawnych. Jeżeli jednak, zgodnie z umową, zlecenie wygaśnię, przyjmujący zlecenie powinien, gdyby z przerwania powierzonych mu czynności mogła wyniknąć szkoda, prowadzić te czynności nadal, dopóki spadkobierca albo przedstawiciel ustawowy dającego zlecenie nie będzie mógł zarządzić inaczej. Tak więc zasadą jest, że zmiana odbiorcy nie powoduje wygaśnięcia umowy o świadczenie usług, a odmienną regulację mogą wprowadzić jedynie strony w drodze umowy przez siebie zawartej.

Wedle § 33 uchwały: „W przypadku stwierdzenia niesprawności wodomierza głównego, ilość dostarczonej wody ustala się na podstawie średniego zużycia wody w okresie trzech miesięcy poprzedzających stwierdzenie niesprawności wodomierza, a gdy nie jest to możliwe – na podstawie średniego zużycia wody w analogicznym okresie roku ubiegłego.”.

Zapis § 33 regulaminu modyfikuje treść § 18 ust. 1 rozporządzenia Ministra Infrastruktury w sprawie określania taryf, wzoru wniosku o zatwierdzenie taryf oraz warunków rozliczeń za zbiorowe zaopatrzenie w wodę i zbiorowe odprowadzanie ścieków poprzez pominięcie możliwości ustalenia ilości dostarczonej wody, w razie braku możliwości jej ustalenia na podstawie średniego zużycia wody w okresie trzech miesięcy przed stwierdzeniem niesprawności wodomierza, na podstawie iloczynu średniomiesięcznego zużycia wody w roku ubiegłym i liczby miesięcy nieprawidłowego działania wodomierza.

Zgodnie z § 18 ust. 1 ww. rozporządzenia w przypadku stwierdzenia nieprawidłowego działania wodomierza głównego ilość pobranej wody ustala się na podstawie średniego zużycia wody w okresie 3 miesięcy przed stwierdzeniem niesprawności działania wodomierza, a gdy nie jest to możliwe – na podstawie średniego zużycia wody w analogicznym okresie roku ubiegłego lub iloczynu średniomiesięcznego zużycia wody w roku ubiegłym i liczby miesięcy nieprawidłowego działania wodomierza.

Zapis ten jest zatem szczegółową i konkretną regulacją, nie dopuszczającą możliwości odmiennego uregulowania tej kwestii w umowie czy regulaminie. Ma więc charakter przepisu bezwzględnie obowiązującego (zob. wyrok WSA w Lublinie z 9 maja 2011r., sygn. akt II SA/Lu 150/11).

Każdorazowo modyfikacja przepisu ustawowego oceniana musi być jako istotne naruszenie prawa.

Biorąc powyższe pod uwagę, orzeczono jak w sentencji.

Od niniejszego rozstrzygnięcia przysługuje skarga do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego we Wrocławiu za pośrednictwem Organu Nadzoru – Wojewody Dolnośląskiego w terminie 30 dni od jego doręczenia.

Zgodnie z art. 92 ustawy o samorządzie gminnym stwierdzenie przez organ nadzoru nieważności uchwały organu gminy wstrzymuje jej wykonanie z mocy prawa w zakresie objętym stwierdzeniem nieważności, z dniem doręczenia rozstrzygnięcia nadzorczego.

Wicewojewoda Dolnośląski:
Ilona Antoniszyn-Klik

2755

WOJEWODA DOLNOŚLĄSKI
NK-N.4131.549.2011.BSZ2

Wrocław, dnia 25 lipca 2011 r.

ROZSTRZYGNIECIE NADZORCZE

Działając na podstawie art. 91 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j.: Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1591 ze zm.)

stwierdzam nieważność

uchwały Rady Gminy Legnickie Pole nr VIII/43/2011 z dnia 17 czerwca 2011 r. w sprawie *ustalenia opłat za świadczenia w przedszkolu publicznym prowadzonym przez Gminę Legnickie Pole*.

Uzasadnienie

Rada Gminy Legnickie Pole na sesji w dniu 17 czerwca 2011 r. podjęła między innymi uchwałę nr VIII/43/2011 w sprawie *ustalenia opłaty za świadczenia w przedszkolu publicznym prowadzonym przez Gminę Legnickie Pole*, zwaną dalej uchwałą.

Przedmiotowa uchwała wpłynęła do organu nadzoru dnia 27 czerwca 2011 r.

W toku badania legalności uchwały organ nadzoru stwierdził, że została ona podjęta z istotnym naruszeniem art. 14 ust. 5 pkt 1 w zw. z art. 6 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (t.j.: Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572 z późn. zm.), zwanej dalej ustawą.

Jako podstawę prawną podjętej uchwały wskazano art. 14 ust. 5 pkt 1 ustawy, zgodnie z którym *organ prowadzący ustala wysokość opłat za świadczenia udzielane przez: 1) przedszkole publiczne w czasie przekraczającym wymiar zajęć, o którym mowa w art. 6 ust. 1 pkt 2*.

Mocą kwestionowanej uchwały Rada Gminy Legnickie Pole ustaliła opłatę miesięczną za świadczenia wykraczające poza podstawę programową wychowania przedszkolnego, wyszczególnione w § 2 uchwały. Wysokość tej opłaty jest zależna od czasu korzystania przez dziecko z tych świadczeń i wynosi odpowiednio: 11% minimalnego wynagrodzenia za pracę, jeżeli dziecko korzysta ze świadczeń w wymiarze do 3 godzin dziennie i 19% minimalnego wynagrodzenia za pracę, jeżeli dziecko korzysta ze świadczeń w wymiarze powyżej 3 godzin dziennie, w godzinach pracy przedszkola określonych w statucie placówki (§ 3 ust. 1 lit. a i b uchwały). W § 4 uchwały zastrzeżono, że zakres realizowanych zajęć oraz odpłatność za świadczenia określa umowa cywilnoprawna zawarta pomiędzy rodzicem (opiekunem prawnym) dziecka a Dyrektorem Zespołu Szkół. Wykonanie uchwały powierzono Wójtowi Gminy. W § 9 uchwały określono jej termin wejścia w życie po upływie 14 dni od ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Dolnośląskiego z mocą obowiązującą od 1 września 2011 r.

W ocenie organu nadzoru stawka opłaty, o której mowa w art. 14 ust. 5 ustawy, stanowi ponoszony przez rodziców (opiekunów prawnych) dzieci koszt pobytu dziecka w przedszkolu w czasie przekraczają-

cym wymiar zajęć, o którym mowa w art. 6 ust. 1 pkt 2 ustawy, tj. powyżej 5 godzin dziennie, a więc świadczenia udzielanego przez utworzoną i zorganizowaną w tym celu jednostkę organizacyjną gminy. Cechy usług świadczonych przez przedszkole nadają mu charakter świadczenia cywilnoprawnego, a zatem zastosowanie ma w tym przypadku zasada ekwiwalentności świadczeń, zgodnie z którą opłatę wnosi się za konkretne świadczenia i w relacji do konkretnych kosztów świadczenia usług. Konsekwencją tego założenia jest uznanie, że ciężar ponoszenia opłaty może mieć miejsce tylko w takim stopniu i zakresie, w jakim korzysta z rodzajowo oznaczonego świadczenia – w tym przypadku pobytu dziecka w przedszkolu w czasie przekraczającym wymiar zajęć, o którym mowa w art. 6 ust. 1 pkt 2 ustawy. Istotne jest zatem, aby pomiędzy wysokością ponoszonej opłaty, a zakresem i rodzajem świadczonej rzeczywiście usługi, występowała ekonomiczna równorzędność. Partycypacja rodziców w kosztach pobytu dziecka w przedszkolu powinna zatem odpowiadać rozmiarom i zakresowi świadczenia, z którego dziecko korzystało w danym okresie. Stawka opłaty za świadczenia udzielane przez przedszkole powinna uwzględniać istniejące różnice pomiędzy zakresem, w jakim rodzice dzieci korzystają z usług przedszkola, przy czym z uwagi na nowe brzmienie art. 6 ust. 1 pkt 2 ustawy (po nowelizacji ustawą z dnia 5 sierpnia 2010 r. o zmianie ustawy o systemie oświaty Dz. U. Nr 148, poz. 991), zwyczajowy zakres świadczeń udzielanych przez przedszkole dotyczył będzie głównie ilości godzin, jaką dane dziecko w nim przebywa.

Należy zauważyć, że co prawda uchwała ustanawia dwie stawki opłaty miesięcznej za pobyt dziecka w przedszkolu i wysokość tych stawek rośnie wraz ze zwiększaniem się wymiaru godzin w jakim dziecko przebywa w placówce, to jednak ustalone są one dla określonych przedziałów czasowych, a przy tym pierwszy z nich obejmuje 3 godziny. Oznacza to, że uchwała nie uwzględnia różnic w zakresie korzystania przez każde z dzieci ze świadczeń udzielanych przez przedszkole. W sytuacji bowiem, gdy dziecko przebywa w przedszkolu poniżej 3 godzin, stawka opłaty wynosi tyle samo, co dziecka przebywającego 3 godzin, pomimo tego, że korzysta ono ze świadczeń przedszkola w mniejszym wymiarze. Wzrost wysokości opłaty następuje po przekroczeniu 3 godzin pobytu dziecka w placówce, jednak pozostaje taka sama dla dziecka przebywającego 4 i 6 godzin dziennie. Dodatkowo uchwała nie uwzględnia, że rodzic może być zainteresowany korzystaniem z usług przedszkola w różnych wymiarach w poszczególne dni tygodnia. W takim przypadku, z uwagi na wprowadzoną opłatę miesięczną, nie jest w ogóle możliwe ustalenie, który z wymiarów wymienionych w § 3 ust. 1 uchwały zastosować.

Ponadto organ nadzoru zwraca również uwagę na zakres normy kompetencyjnej. Zgodnie z art. 14 ust. 5 pkt 1 ustawy o systemie oświaty organ prowadzący ustala wysokość opłat za świadczenia udzielane przez przedszkole publiczne - dotyczy to wszystkich opłat za wszystkie świadczenia udzielane przez przedszkole. Oznacza to, że jeżeli przedszkole organizuje zajęcia dodatkowe odpłatne (np. zajęcia z j. angielskiego itp.), to taka opłata również powinna zostać ustalona w uchwale Rady Gminy. Z literalnej wykładni przepisu nie wynika bowiem, aby ustawodawca wyłączył jakiekolwiek świadczenia udzielane przez przedszkole. Za świadczenia udzielane przez przedszkole należy rozumieć taką sytuację, w której inicjatorem, organizatorem oraz oferentem usług jest przedszkole. To dyrektor przedszkola wybiera osobę, która będzie lektorem języka czy instruktorem tańca i podpisuje z nim umowę. Natomiast rodzice, jeżeli zdecydują o uczestnictwie swoich dzieci w takich zajęciach dodatkowych, zobowiązani będą do odpłatności w określonej wysokości. Nie dotyczy to jednak sytuacji, kiedy organizatorem zajęć jest podmiot zewnętrzny, który bezpośrednio z rodzicami zawiera umowę o usługi, a dyrektor przedszkola wyraża zgodę na świadczenie usługi w trakcie przebywania dziecka w przedszkolu i na terenie tego przedszkola.

Stanowisko Wojewody Dolnośląskiego znajduje oparcie w utrwalonym orzecznictwie Trybunału Konstytucyjnego, odnoszącym się do charakteru prawnego przewidzianych różnego rodzaju przepisami prawa opłat. W uzasadnieniu wyroku z dnia 17 stycznia 2006 r., sygn. 6/06 Trybunał wskazał, że „opłata charakteryzuje się cechami podobnymi do podatku, z tym że w przeciwieństwie do podatków, jest świadczeniem ekwiwalentnym. W literaturze przedmiotu (zob. B. Brzeziński, Prawo podatkowe – zarys wykładu, Toruń 1995, s. 20) wskazano, że opłata, podobnie jak podatek, jest świadczeniem pieniężnym, ogólnym, bezzwrotnym, przymusowym; cechą charakterystyczną odróżniającą opłatę od podatku jest jednak jej odpłatność (podatek jest świadczeniem nieodpłatnym), tzn. że w zamian za opłatę podmiot ją uiszczający ma prawo żądać usługi, towaru lub działania ze strony organu publicznego. Opłaty pobierane są bowiem w związku z wyrażnie wskazanymi usługami i czynnościami organów państwowych lub samorządowych, dokonywanymi w interesie konkretnych podmiotów. Stanowią zatem swoistą zapłatę za uzyskanie zindywidualizowanego świadczenia oferowanego przez podmiot prawa publicznego. W klasycznej postaci opłaty odznaczają się pełną ekwiwalentnością. Oznacza to, że wartość świadczenia administracyjnego odpowiada wysokości pobranej opłaty, co odróżnia je od podatków i innych danin publicznych. Opłaty publiczne pobierane są zawsze w związku z określonym, konkretnym działaniem organów państwa (samorządu terytorialnego). Jeżeli opłata pobierana jest w wysokości usługi – może zawierać pewne cechy ceny, jeżeli zaś jest świadczeniem pobieranym w wysokości znacznie wyższej

niż wartość faktycznie świadczonej usługi – nabywa cechy podatku". Podobnie stwierdził Trybunał w uzasadnieniu wyroku z dnia 9 września 2004 r., sygn. K 2/03 (OTK ZU nr 8/A/2004, poz. 83).

Stanowisko organu nadzoru odzwierciedla również orzecznictwo sądów administracyjnych, m.in. wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego we Wrocławiu z dnia 8 grudnia 2010 r. IV SA/Wr 611/10, w którym czytamy: „Sąd administracyjny zwraca systematycznie uwagę na niedopuszczalność praktycznej realizacji przez rady gmin kompetencji przewidzianej w art. 14 ust. 5 ustawy o systemie oświaty wyłącznie w postaci ustalania opłat o charakterze „stałym” (por. choćby uzasadnienia wyroków tutejszego Sądu z dnia 8 sierpnia 2006 r., IV SA/Wr 94/06 i z dnia 30 maja 2007 r., IV SA/Wr 122/07), a taki właśnie charakter ma wysokość opłaty ustalonej w zaskarżonych uchwałach.”.

W świetle powyższego należy stwierdzić, że opłata za świadczenia w przedszkolu publicznym prowadzonym przez Gminę Legnickie Pole nie może przybrać takiej formy, jak w § 3 przedmiotowej uchwały określiła Rada nie uwzględniając zakresu świadczeń, z jakich korzysta dane dziecko. Z uwagi na fakt, że § 3 uchwały wyczerpuje w zasadzie treść merytoryczną uchwały, a także ze względu na ścisłe powiązanie kwestionowanych przepisów z pozostałymi regulacjami, uzasadnione jest stwierdzenie nieważności uchwały w całości.

Od niniejszego rozstrzygnięcia przysługuje skarga do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego we Wrocławiu w terminie 30 dni od daty jego doręczenia, którą należy wnieść za pośrednictwem organu nadzoru – Wojewody Dolnośląskiego.

Zgodnie z art. 92 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym stwierdzenie przez organ nadzoru nieważności uchwały organu gminy wstrzymuje ich wykonanie z mocy prawa w zakresie objętym stwierdzeniem nieważności, z dniem doręczenia rozstrzygnięcia nadzorczego.

Wicewojewoda Dolnośląski:
Ilona Antoniszyn-Klik

2756

WOJEWODA DOLNOŚLĄSKI
NK-N.4131.643.2011.DP1

Wrocław, dnia 26 lipca 2011 r.

ROZSTRZYGNIECIE NADZORCZE

w sprawie uchwały Zgromadzenia Związku Gmin Karkonoskich z dnia 29 czerwca 2011 r. Nr 20/III/11 w sprawie określenia szczegółowych zasad, sposobu i trybu umarzania, odraczania lub rozkładania na raty należności pieniężnych mających charakter cywilnoprawny, przypadających Związkowi Gmin Karkonoskich lub jego jednostkom podległym

Na podstawie art. 91 ust.1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jednolity: Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1591 ze zm.)

stwierdzam nieważność

uchwały Zgromadzenia Związku Gmin Karkonoskich z dnia 29 czerwca 2011 r. nr 20/III/11 w sprawie określenia szczegółowych zasad, sposobu i trybu umarzania, odraczania lub rozkładania na raty należności pieniężnych mających charakter cywilnoprawny, przypadających Związkowi Gmin Karkonoskich lub jego jednostkom podległym.

Uzasadnienie

Zgromadzenie Związku Gmin Karkonoskich w dniu 29 czerwca 2011 r. podjęło uchwałę nr 20/III/11 w sprawie określenia szczegółowych zasad, sposobu i trybu umarzania, odraczania lub rozkładania na raty należności pieniężnych mających charakter cywilnoprawny, przypadających Związkowi Gmin Karkonoskich lub jego jednostkom podległym.

Do Organu Nadzoru uchwała ta wpłynęła w dniu 7 lipca 2011 roku.

W toku badania legalności przedmiotowej uchwały Wojewoda Dolnośląski – Organ Nadzoru stwierdził podjęcie uchwały z istotnym naruszeniem art. 59 ust. 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz. 1240 ze zm.) w związku z art. 7 i art. 94 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. z 1997 r., Nr 78, poz. 483 ze zm.) a także art. 82–88 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny (Dz. U. z 1964 r. nr 16 poz. 93 ze zm.).

Zgodnie ze wspomnianym wyżej przepisem rada gminy określa szczegółowe zasady, sposób i tryb udzielania ulg, o których mowa w ust. 1 przepisu, warunki dopuszczalności pomocy publicznej w przypadkach, w których ulga stanowić będzie pomoc publiczną, oraz wskaże organ lub osobę uprawnione do udzielania tych ulg.

W uchwale Zgromadzenia Związku Gmin Karkonoskich brak jest zapisów odnoszących się w jakikolwiek sposób do dopuszczalności pomocy publicznej w postaci ulg. Zatem dyspozycja art. 59 ust. 2 ustawy o finansach publicznych nie została przez Zgromadzenie Związku Gmin Karkonoskich wypełniona.

Wydając akty będące źródłem powszechnie obowiązującego prawa Rzeczypospolitej Polskiej na obszarze danej gminy (art. 87 ust. 2 Konstytucji RP) organ stanowiący musi respektować zakres delegacji zawartej w aktach prawnych wyższego rzędu, powstrzymując się od wypełniania ich treści postanowieniami ustawy (por. wyrok NSA z dnia 28 lutego 2003 r., sygn. akt I SA/Lu 882/02). Powyższe uwagi sądu odnoszą się do działalności uchwałodawczej rady gminy, jednak na zasadzie art. 69 ust. 2 ustawy o samorządzie gminnym znajdują one odpowiednie odniesienie do przedmiotowej uchwały.

W konsekwencji podjęta w dniu 29 czerwca 2011 r. uchwała nr 20/III/11 nie zawiera elementów obligatoryjnych, wynikających z dyspozycji przepisu art. 59 ust. 2 ustawy o finansach publicznych. Brak przedmiotowych postanowień uzasadnia stwierdzenie nieważności aktu w całości.

Dodatkowo wskazać należy na inne postanowienia uchwały, które sprzeczne są z prawem, a sprzeczność ta ma charakter istotny.

W § 6 uchwały Zgromadzenie Związku Gmin Karkonoskich postanowiło, że : „W oparciu o przepis art. 88 k.c. organ może uchylić się od skutków swojego oświadczenia woli o umorzeniu, odroczeniu terminu zapłaty lub rozłożeniu należności cywilnoprawnych, jeżeli: 1. Dowody na podstawie, których ustalono istotne dla sprawy okoliczności faktyczne, okazały się fałszywe. 2. Decyzja wydana została w wyniku przestępstwa. 3. Wyjdą na jaw istotne dla sprawy okoliczności faktyczne lub nowe dowody istniejące w dniu wydania decyzji, nie znane organowi uprawnionemu”.

Umieszczenie tego typu regulacji w akcie prawa miejscowego sugeruje istnienie po stronie organu stanowiącego uprawnienia do wskazania w akcie administracyjnym okoliczności, w których organ, działający w oparciu o tę właśnie normę, uprawniony byłby do uchylenia się od skutków złożonego oświadczenia woli. Należy przy tym zaznaczyć, że kwestionowana uchwała dotyczy należności pieniężnych, mających charakter cywilnoprawny, przypadających jednostce samorządu terytorialnego lub jej jednostkom podległym, a więc mających źródło w zawartej wcześniej umowie cywilnej.

Tymczasem to ustawodawca w Kodeksie cywilnym rozstrzyga, co stanowi wadę oświadczenia woli, wpływającą na jego skuteczność prawną a także o możliwości uchylenia się od jego skutków prawnych. Przepisy od art. 82 do art. 88 Kodeksu mają zastosowanie do wszystkich czynności prawnych z zakresu prawa cywilnego, a ich stosowanie mogłoby być wyłączone mocą przepisów szczególnych. Ustawa o finansach publicznych takich regulacji o szczególnym charakterze w stosunku do norm kodeksowych nie zawiera, przeciwnie, pomocniczo można nawet wskazać, że w odniesieniu do należności pieniężnych, mających charakter cywilnoprawny, przypadających organom administracji rządowej, państwowym jednostkom budżetowym i państwowym funduszom celowym, ustawodawca w art. 58 ust. 2 ustawy wprost wskazuje, że umorzenie należności oraz odroczenie terminu spłaty całości lub części należności albo rozłożenie płatności całości lub części należności na raty następuje w formie pisemnej, na podstawie przepisów prawa cywilnego. Należy przez to rozumieć, że w zakresie nie uregulowanym w ustawie oraz nie przekazany do uregulowania w drodze aktu prawa miejscowego, w odniesieniu do składanych przez Zarząd i Kierowników jednostek organizacyjnych Związku oświadczeń woli stosuje się wyłącznie przepisy Kodeksu cywilnego.

Nie ulega przy tym wątpliwości, że regulacja zawarta w § 6 uchwały wykracza poza przyznaną Zgromadzeniu Związku kompetencję, ograniczającą się wyłącznie do określenia szczegółowych zasad, sposobu i trybu udzielania ulg, o których mowa w art. 59 ust. 1 ustawy. W ramach określenia zasad, sposobu i trybu udzielania ulg możliwe jest wyłącznie wprowadzenie regulacji dotyczących tego, w jaki sposób i w jakich okolicznościach przyznanie takiej ulgi jest możliwe, a więc postępowania zmierzającego do umorzenia, odroczenia czy rozłożenia na raty należności jednostki samorządu terytorialnego.

W świetle powyższego należy uznać, że § 6 uchwały wykracza poza upoważnienie przyznane Zgromadzeniu Związku, co stoi w sprzeczności z konstytucyjną zasadą legalizmu, wyrażoną w art. 7 ustawy zasadniczej, zgodnie z którym organy władzy publicznej działają na podstawie i w granicach prawa, a także art. 94 Konstytucji, w oparciu o który organy samorządu terytorialnego oraz terenowe organy

administracji rządowej, na podstawie i w granicach upoważnień zawartych w ustawie, ustanawiają akty prawa miejscowego obowiązujące na obszarze działania tych organów.

Zasada legalizmu, sformułowana w art. 7 Konstytucji RP, wskazuje, że zakres działania organów państwa musi opierać się na podstawie prawnej, a granice ich aktywności wyznaczają normy prawne określające ich kompetencje, zadania i tryb postępowania. Organy te mogą działać tylko w tych granicach. Wszelkie uchwały podejmowane przez radę gminy (tu zgromadzenie związku międzygminnego) muszą nie tylko mieć umocowanie w obowiązujących przepisach prawa, ale też zapisy zawarte w uchwałach nie mogą przepisów tych naruszać (wyrok NSA z dnia 26.02.2010r. sygn. akt II OSK 1966/2009).

Artykuł 94 Konstytucji RP stanowi : „Organy samorządu terytorialnego oraz terenowe organy administracji rządowej, na podstawie i w granicach upoważnień zawartych w ustawie, ustanawiają akty prawa miejscowego obowiązujące na obszarze działania tych organów. Zasady i tryb wydawania aktów prawa miejscowego określa ustaw.” Oznacza to, iż każde działanie organu władzy, w tym także Zgromadzenia Związku Gmin Karkonoskich, musi mieć oparcie w obowiązującym prawie.

Biorąc powyższe pod uwagę, orzeczono jak w sentencji.

Od niniejszego rozstrzygnięcia przysługuje skarga do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego we Wrocławiu za pośrednictwem organu nadzoru – Wojewody Dolnośląskiego w terminie 30 dni od dnia jego doręczenia.

Zgodnie z art. 92 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym stwierdzenie przez organ nadzoru nieważności uchwały organu gminy wstrzymuje jej wykonanie z mocy prawa w zakresie objętym stwierdzeniem nieważności, z dniem doręczenia rozstrzygnięcia nadzorczego.

Wojewoda Dolnośląski:
Aleksander Marek Skorupa

-
- Informacja o warunkach rozpowszechniania i prenumeraty Dziennika Urzędowego Województwa Dolnośląskiego:
 - 1) egzemplarze bieżące i z lat ubiegłych, w miarę posiadanych rezerw można nabywać w Redakcji Dziennika Urzędowego Województwa Dolnośląskiego, pl. Powstańców Warszawy 1, 50-951 Wrocław, pok. 1178, tel. 71/340-66-21, fax. 71/340-66-47, e-mail: dziennik@duw.pl
 - 2) w przypadku prenumeraty, na podstawie nadesłanego zamówienia do Redakcji Dziennika Urzędowego Województwa Dolnośląskiego, pl. Powstańców Warszawy 1, 50-951 Wrocław, tel. 71/340-66-21, fax. 71/340-66-47, e-mail: dziennik@duw.pl
 - Informacja o czasie i miejscu, w którym wyłożone są do powszechnego wglądu zbiory Dziennika Urzędowego wraz ze skorowidzami:
 - 1) Biblioteka Urzędowa Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu, pl. Powstańców Warszawy 1, 50-951 Wrocław, pok. 3004–3005, w godz. 9–15 (pn.–pt.), tel. 71/340-62-54
 - 2) Internet na stronie: <http://www.duw.pl>
-

Wydawca: Wojewoda Dolnośląski

Redakcja: Wydział Nadzoru i Kontroli Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego, Redakcja Dziennika Urzędowego Województwa Dolnośląskiego, 50-951 Wrocław, pl. Powstańców Warszawy 1, tel. 71/340-66-21, e-mail: a.augustynowicz@duw.pl

Skład druk i rozpowszechnianie: Dolnośląski Urząd Wojewódzki we Wrocławiu – Wydział Nadzoru i Kontroli, 50-951 Wrocław, pl. Powstańców Warszawy 1, tel. 71/340-66-21, e-mail: dziennik@duw.pl

Tłoczono z polecenia Wojewody Dolnośląskiego w Dolnośląskim Urzędzie Wojewódzkim we Wrocławiu – Wydział Nadzoru i Kontroli
50-951 Wrocław, pl. Powstańców Warszawy 1